

Miras Fatih

Miras Çalışmaları

Restorasyon
Bakım-Onarım • Proje
Akademik Çalışma
Envanter-Planlama

M. ERGÜN TURAN
FATİH BELEDİYE BAŞKANI

Fatih'i yaşa
Fatih'te yaşa

5 YILDA
FATİH'E DEĞER
400
PROJE

FATİH BELEDİYESİ

Miras Fatih
Projeleriyle Gecmisi Geleceğe
Tasıyoruz.

M. ERGÜN TURAN
FATİH BELEDİYE BAŞKANI

Tarih ve İstanbul denildiğinde, doğal olarak zihnimizde Marmara'nın maviliğiyle çevrili, Boğaz'ın ve Halic'in essiz manzarasına nazır, anıt yapılarla, kursun kubbelerle bezenmiş yedi tepeli yarımada canlanır. Şehrin topografik bir cazibe taşıyan bütün cephe-leri zamanın örsünde her dem yeniden biçimlenerek artık hafızalarımıza nakis gibi islenen İstanbul silüetini ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda bu manzara İstanbul'un özgün kültürel peyzajının ikonik bir temsilidir.

Elbette ecdadın bir ibadet suuruyla inşa ettiği bu asil şehrin güzellikleri silüetle sınırlı değildir. İstanbul'a ruh, anlam ve boyut kazandıran soyut somut bütün kültürel değerleri bünyesinde barındıran Fatih'te, bir diğer ifadeyle Surici İstanbul'unda mahalle mahalle, sokak sokak gezilmeden şehrin zenginliği hakkında anlaşılmaz.

Fatih, medeniyetlerin buluşma yeri olan İstanbul'un odak noktasıdır. İlçemizin üzerine kurulduğu yarımada, tarihsel süreçte her yeni uygarlık döneminin anlayışıyla inşa edilebilecek katmanlaşmış, farklı tip ve tasarımda birçok yapıyla birlikte müthiş bir kentsel zenginliğe erismıştır. Sanlı bir fetihle birlikte kentin tükenmeye yüz tutan servet ve cazibesini yeniden parlatmış; hünerle, zevkle, inançla kendi İstanbul'unu biçimlendirmiş, şehri medeniyet tarihinin zirvesine yerleştirmiştir. Bugün Fatih'te 10 binin üzerinde tescilli kültür varlığı bulunmaktadır. Diğer bir deyişle ilçemiz İstanbul'un sahip olduğu toplam kültürel mirasın üçte birine sahiptir. İstanbul'un Dünya turizmi açısından büyük önem taşıyan UNESCO Dünya Mirası listesindeki dört tarihi bölgesi de Fatih'in sınırları içindedir.

Üç yıl önce ihdas ettiğimiz Kültürel Miras Koruma Müdürlüğümüzle bir ilçe belediyesi

bünyesinde Türkiye'de bir ilki basardık. Bu tarihten itibaren müdürlüğümüz, envanter, projelendirme, basit bakım-onarım, restorasyon, araştırma çalışmaları ile koruma bilincinin artırılmasına yönelik birçok faaliyet gerçekleştirmiştir. Diğer yandan ilçemizin kentsel mekan ve yaşam kalitesinin artırılması, günümüz ihtiyaçları içinde kentin geliştirilmesi yönünde çalışmalar yürüten Plan Proje Müdürlüğümüz, ortaya koyduğu kentsel ve mimari tasarım, kentsel yenileme hizmetleriyle kültürel mirasımızın korunmasında tamamlayıcı bir fonksiyon üstlenmektedir.

Ortaya koyduğumuz hizmetlerle, medeniyet iddiamızın sürekliliğini sağlamayı, icini doldurmayı arzuluyor, kültürel mirasımızın korunması kadar, tarihi mekan ve yapıların şehrimizin gelişen anlam ve ihtiyaçlarına uygun şekilde yeniden işlevlendirilmesini, böylece görünürlüklerinin artırılmasını da önemli buluyoruz. Fatih'teki tüm sosyal ihtiyaçların "kültürle" planlanmasını, bütün oluşum ve dönüşümlerin "kültürle" gerçekleşmesini hedefliyoruz.

Dolayısıyla elinizdeki kitapçık, "Miras Fatih Projeleriyle Geçmiş Geleceğe Tasıyoruz" motosuyla yürüttüğümüz kültürel kalkınma faaliyetlerimizin çerçevesini ana hatlarıyla çizmektedir.

Geleceğin Fatih'ine doğru yolculuğumuz, kültürel mirasımızın korunması yönünde geliştirdiğimiz stratejiler doğrultusunda; ekonomik çevresel ve sosyal açıdan sürdürülebilir projelerle ve kararlı adımlarla sürecektir.

M. ERGÜN TURAN
FATİH BELEDİYE BAŞKANI

Bakım-Onarım ve Restorasyon Çalışmaları

Yedikule Hisarı Restorasyonu	14
Kapalıcarsı Restorasyonu	22
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 1. Etap - Kemikliburun - Mevlanakapı	32
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 2. Etap - Mevlanakapı - Silivrikapı	36
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 3. Etap - Silivrikapı Fanco Çocuk Kütüphanesi & Karınca Eğitim Merkezi	40
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 4. Etap - Yedikule Hisarı ve Cevresi	44
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 5. Etap - Tarihi Karasurları Topkapı Kaleici Meydan Yapımı	48
Unesco Dünya Mirası İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 5. Etap - Topkapı Parkı	52
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı	54
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı Kente Entegrasyonun Mekansal Strateji Planı	56
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı Cankurtaran İstasyonu ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	58
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı Kumkapı İstasyonu ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	60
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı Kocamustafapasa İstasyonu ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	62
Sırkeci-Kazlıçesme Raylı Sistem Hattı Yedikule İstasyonu ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	64
Tarihi Cesmelerin Proje, Bakım-Onarım ve Restorasyonu	66
Tarihi Türbe, Hazire ve Kabirlerin Restorasyonu	72
Nalinci Mehmet Mimi Dede Türbesi Restorasyonu	78
Örümceksiz Dede Türbesi ve Haziresi Restorasyonu	80
Arpa Emni Mescidi İhyası	82
Gureba Hüseyin Ağa Camıca Mescidi İhyası	84
Mevlanakapı Simkeş Sinan Ağa Camii İhyası	86
Yedikule Hisarı Fatih Mescidi İhyası	88
Carsamba Cukurbostan Aspar Sarnıcı Restorasyonu	90
Muid Ahmed Efendi Medresesi İhyası	92
Yeniceme Medresesi İhyası	94
Bala Süleyman Ağa Külliyesi Sebili ve Muvakkithanesi Restorasyonu	96
Uncu Hafız Halil Medresesi Eğitim Yapı Projesi	98
Kasım Ağa Sibyan Mektebi Restorasyonu	100
Hacı Ferhat Sibyan Mektebi Restorasyonu	102
Silahtar Ağa Sibyan Mektebi Restorasyonu	104
Caferoğa Sibyan Mektebi İhyası	106
Soguk Tulumba Tarihi Duvar Restorasyonu	108
Unesco Dünya Mirası Alanı Zeyrek Tescilli Ahsap Yapıların Bakım-Onarım Çalışması	110

Cıbalı Salih Pasa Caddesi Tescilli Tarihi Ahsap Evlerin Bakım-Onarım Çalışması	112
Tepedelen Cesmesi Sokakı Tescilli Yapı Bakım-Onarım Çalışması	114
Unesco Dünya Mirası Alanı Yedikule Tescilli Ahsap Yapıların Bakım-Onarım Çalışması	116
Halic Cephe Yenileme Çalışması	118
Lonca Cephe Yenileme Çalışması	120
Kiremit Caddesi Cephe Yenileme Çalışması	122
Küçükustafapasa Cephe Yenileme Çalışması	124
Sancaktar Yokusu Cephe Yenileme Çalışması	126
Cankurtaran Ahırkapı Bölgesi Cephe Yenileme Çalışması	128
Edirnekapı-Egrikapı Sur Hattı Cephe Yenilemesi	130
Edirnekapı Cevresi Cephe Rehabilitasyon Projesi	134
Darüşsafaka Kütüphanesi Rekonstrüksiyon Projesi	136
Kızıta Tescilli Yapı Bakım-Onarım Çalışması (Markianus Sütunu)	138
Hekimoğlu Ali Pasa Külliyesi Kapısı Restorasyonu	142
Tarihi Mezar Alanlarının Temizlik Çalışmaları	144
Tescilli 100 Ada Arkeolojik Alan Düzenlenmesi	146
Bogdan Sarayı Kalıntı Alanının Çevre Düzenleme Projesi	148
Geleneksel Ahsap Yapı Atölyesi	150
Kağır Yapı ve Eser Atölyesi	152

Proje Çalışmaları

Yalı Mahallesi Kentsel Tasarım Projesi	156
Malta Carsısı Kentsel Tasarım Projesi	160
Kadınlar Pazarı Kentsel Tasarım Projesi	162
Hocapasa Sokakı Kentsel Tasarım Projesi	164
Gedikpasa ve Cevresi (Tiyatro Caddesi, Pier Lotı Caddesi) Kentsel Tasarım Projesi	166
Büyük Karaman Caddesi Kentsel Tasarım Projesi	168
Yedikule Hisarı ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	170
Seyyid Ömer Camii ve Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	172
İmaret-İ Atık Camii Cevresi Kentsel Tasarım Projesi	176
Kapalıcarsı Cevahir Bedesteni Restorasyon Projesi	178
Orhan Kemal Kütüphanesi Dükkan Cephesinin Rehabilitasyon Projesi	180
Nuruosmaniye Camii Dükkan Cephesinin Rehabilitasyonu Projesi	182
Ragıp Gümüşpala Caddesi Cephe Düzenlenmesi	184

Arkadius Sütunu Bakım-Onarım Çalışması	186
Blachernai Sarayı Kalıntısı Koruma Projesi	188
Ali Cavus Mescidi İhyası	190
Arabacı Bayezid Mescidi İhyası	191
Bostanbaşı Abdullah Aga Camii (Cellad Camii) İhyası	192
Cıracı Mescidi İhyası	193
Camcı Ali Mescidi İhyası	194
Hakiki-Zade Tekkesi İhyası	198
Hoca Halil Attar Camii İhyası	199
Hacı Timur Mescidi	200
Kadı Ali (Kesmekaya) Mescidi İhyası	204
Kandili Güzel Camii İhyası	205
Katip Sinan (Sinan Aga) Mescidi İhyası	206
Kemankes Mustafa Paşa (Odalar) Camii İhyası	207
Malkoc Süleyman Aga Mescidi İhyası	208
Molla Gürani Simkes Mescidi İhyası	209
Muhyiddin Kocavi (Karanlık) Camii İhyası	210
Oksüzce Hatip Mescidi İhyası	211
Peşk Dede Tekkesi Mescidi İhyası	212
Sinan Paşa Mescidi (Kızıl Mescid) İhyası	213
Sehremini Camii İhyası	214
Yedekçiler Camii İhyası	215
Yakupzade Yayla Mescidi İhyası	216
Yenikapı Yalı Camii Mimari Projesi	218
Damat Mehmet Efendi Medresesi Restorasyonu	220
Halilliye Medresesi Restorasyonu	221
Kepenekçi Sinan Medresesi Restorasyonu	222
Haydar Paşa Medresesi Restorasyonu	223
Hatice Sultan Sibyan Mektebi Restorasyonu	224
Seyyid Abdullah Paşa Sibyan Mektebi İhyası	226
Emin Ganem Mustafa Cavus Sibyan Mektebi İhyası	228
Agackakan (Hacı Hamza) Sibyan Mektebi Restorasyonu	229
Hadım Hasan Paşa Medresesi Kütüphanesi İç Mimari Projesi	230
Cayırılı Kütüphanesi Restorasyonu	232

Zeyrek Kitap-Kafe İç Mimari Tasarım ve Projelendirme	234
Fanço Ayvansaray Çocuk Kütüphanesi Tescilli Yapının Rekonstrüksiyon Projesi	236
Millet Bahçesi 10 Tescilli (Smö) Yapının Restorasyonu ve 5 Metruk Binaının Rolöve Çalışması	238
Nisancı Eski Emniyet Yapısı Rekonstrüksiyon Projesi	242
Nisancı Hamamı Restorasyonu	244
Silivrikapı İbrahim Paşa Hamamı Restorasyonu	245
Balat Karabas, Tahta Minare ve Atık Mustafa Paşa Mahalleleri Yenileme Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı	246
Yalı Mahallesi Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı	248
Sultanahmet ve Barbaros Evleri Turizm Merkez Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı	250
Aetius Sarnıcı (Vefa Stadi) Restorasyonu	252
Metruk Sivil Mimarlık Örneği Yapıların Projelendirme Çalışması	254
Tescilli Sivil Mimarlık Örneği Yapıların Restorasyonu	256

Akademik Çalışmalar

Zeyrek Akademi	260
Medrese Davutpaşa	262
Encümen Arşivinin Dijital Kayıt Çalışması	264
Tarihi Mezar Tasarımının Envanter Çalışması	266
Sözlü Tarih Çalışmaları	268
Dijital Kütüphane "3 Boyutlu Miras Fatih"	270
Tarihi Su Kültürü ve Yapıları Sempozyumu 02	272
Tarihi Kentler Birliği Özendirme Yarışması 2021	273
Marmara Belediyeler Birliği Altın Karınca Ödülleri 2022	274
Tarihi Kentler Birliği Özendirme Yarışması 2022	275

Envanter ve Planlama Çalışmaları

Fatih'in Kültürel Miras Envanteri	280
Kayıp Cami-Mescitlerin Tespiti ve İhyası	282
Mekansal Strateji Planı	284
Tarihi Suruçi Fatih'in Sürdürülebilir Kentsel Peyzaj Tasarımı Rehberi	286
Edirnekapı-Egrikapı Arası Karasurları Koruma Alanı Kentsel Peyzaj Projesi	288
Tarihi Cevrede Yeni Yapı Tasarımına İlişkin Kılavuz	289

İstanbul, büyüleyici geçmişiyle, Dünya'nın en önemli miras şehirlerindedir. İstanbul'un kalbini oluşturan Fatih ilçesi şehrin kültür mirasının mühim bir kısmına ev sahipliği yapar. Fatih, tarihin dokusunu bugünün ilhamıyla birleştiren projelerle ihya olurken, diğer yandan kendini sürekli yenileyen bir ruhla kendi geleceğini inşa eden bir ilçedir. Elinizdeki kitapçık, "Miras Fatih", geçmişle geleceği buluşturan hizmet ve yatırımlarımızı tanıtmak gayesiyle hazırlanmıştır.

İlçemizin sınırlarını belirleyen yarımada, tarih boyunca pek çok medeniyeti bağrında yasatmış bir merkezdir. Dolayısıyla Fatih'in her bir köşesi kök-

lü bir geçmişin silinmez izleriyle doludur. Miras Fatih, kültür mirasımızın korunması ve yaşatılması amacıyla Belediyemiz bünyesinde gerçekleştirilen hizmetleri içermekte; 2019 yılından bugüne kadarki faaliyetlerimizi, "Miras: Bakım-Onarım Çalışmaları", "Kök: Proje Çalışmaları" ve "Nüve: Akademik Çalışmalar" başlıkları altında anlatmaktadır.

Kitapçığımızda; Fetih'in yadigarı Yedikule Hisarı'ndan Dünya'nın en eski ticaret merkezleri arasında sayılan Kapalıçarşı'ya; UNESCO Dünya Mirası listesindeki Karasurları ve çevresinde oluşturduğumuz Millet Bahçesi'nden tarihi çeşme ve sebillere; sivil mimari örneklerden türbe, hazire ve kabirlere kadar pek çok değerli yapı ve mekanda sürdürdüğümüz restorasyon,

bakım-onarım çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgiler bulacaksınız.

İlçemizde özveriyle gerçekleştirdiğimiz restorasyon çalışmalarının yanında; TCDD Hattı ve Çevresi Mekânsal Strateji Planı ve Kentsel Tasarım Projesi, Malta Carsısı ve Büyük Karaman Caddesi Kentsel Tasarım Projeleri gibi, şehrimizin geleceğini inşa eden mekânsal strateji planlamalarını ve kentsel tasarım projelerini de bu kitapçık aracılığıyla siz değerli hemsehrilerimizle paylaşıyoruz.

Kentimizin refahını ve tüm hemsehrilerimizin yaşam kalitesini artıracak bütün bu hizmetler Fatih'imize hayırlı olsun.

01

**BAKIM-ONARIM
VE RESTORASYON
ÇALIŞMALARI**

YEDİKULE HİSARI RESTORASYONU

Fatih'te bir mücevher gibi ıslıdayan kadim Yedikule Hisarı, restorasyonu tamamlandıktan sonra uluslararası düzeyde kültür, sanat etkinlikleri ile turizme katkı sağlayacak.

Eski Hali

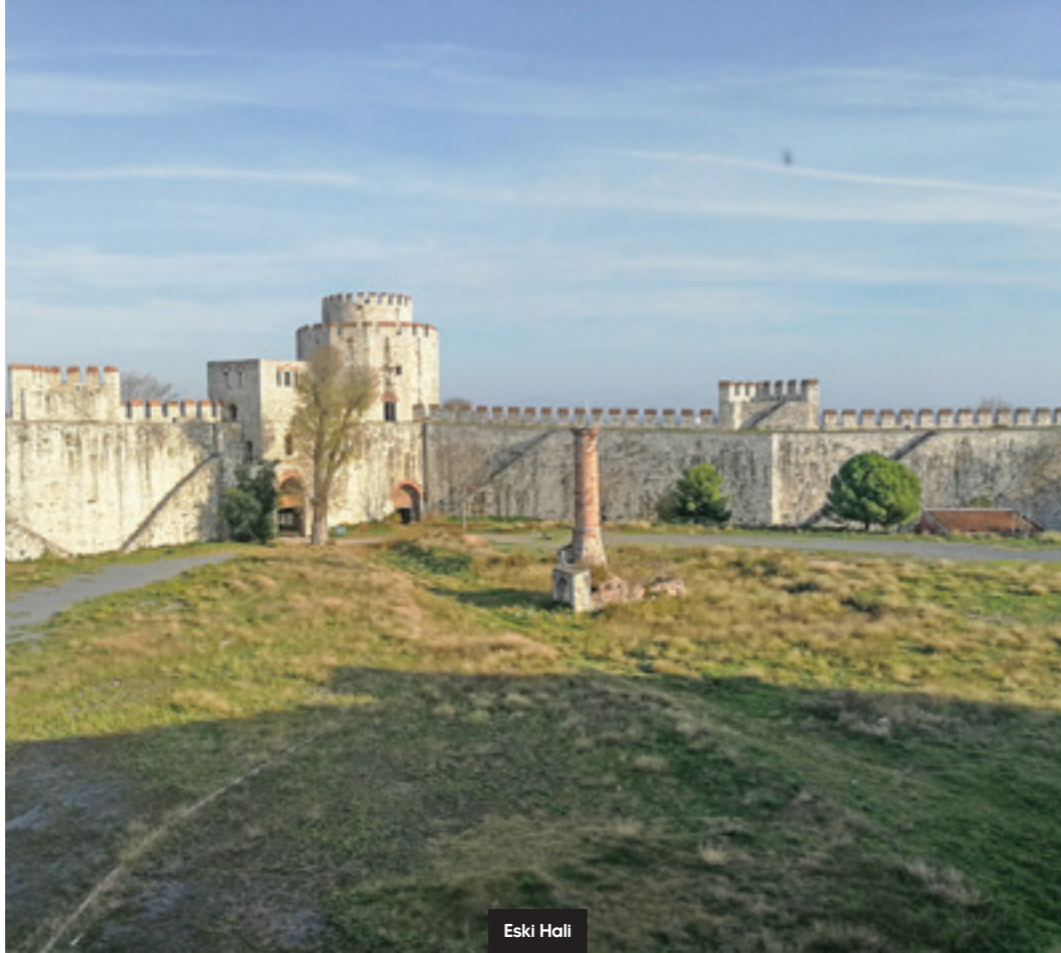

BAKIM-ONARIM VE RESTORASYON CALISMALARI | 17

Tarihi Yedikule Hisarı, şehrin silüetinde göze çarpan, içinde koca bir tarih barındıran anıtsal eserlerinden biridir.

Türkiye'nin gezilebilen ilk acık san-tiyesi sayılan hisar, Fatih Sultan Mehmed tarafından İstanbul'un fethinden hemen sonra; Bizans döneminde mevcut bulunan karasurlarının dört kulesine, kent yönünde üç kuleli bir sur daha inşa edilmesi ile olmuştur. Zaman içinde hisar ve çevresi Yedikule adıyla anılmaya başlan-mış, Osmanlı Dönemi boyunca da çeşitli hizmetler için kullanılmıştır. Hazine olarak kullanıldığı bir dönem olsa da daha çok müslüman ve gayri-müslim devlet adamlarının ve elcilerin gözlem altında tutulduğu bir hapis-hane olmasıyla meshurdur.

1895 yılında muze statüsüne kavu-san Yedikule Hisarı, 2013 yılında güvenlik sebebiyle kapatılmıştır. 2019 yılı aralık ayında Fatih Belediye-sine tahsis edilmesinden sonra proje onarım çalışmalarına başlanmıştır. Restorasyon çalışmalarına onayla-nan projeler doğrultusunda ve Bilim Kurulu gözetiminde devam edilmek-tedir.

Hisarın tarihi ve estetik niteliklerini koruma amacı taşıyan bu restorasyon ile hisar gelecek nesillere aktarılırken aynı zamanda sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklerle vatandaşla buluşturuluyor.

Yedikule Hisarı Restorasyon Projesi, tarih ve kültürün korunmasının yanı sıra bölgenin yeniden canlanmasını amaçlayan önemli bir girişim olarak öne çıkıyor.

Hisarın uluslararası düzeyde kültür sanat etkinliklerine ev sahipliği yapabilecek bir müze olarak islevlendirilmesine yönelik hazırlanan projeler doğrultusunda restorasyon çalışmalarına etaplar halinde devam edilmektedir.

Çalışmaların önemli bir aşaması olarak onarımı yapılan Giriş Kulesi'nin kayıp ahşap külahı yeniden imal edilerek özgün yerine yerleştirilmiştir.

ÖZELLİKLER	
 TARIHİ MEKAN	 YARIŞMALAR
 TURİSTİK MEKAN	 GÖSTERİLER
 YEŞİL ALAN	 KAFETERYA

KAPALIÇARŞI RESTORASYONU

Adına şiirler yazılan, Dünya'nın en büyük ve en eski ticaret merkezi Kapalıçarşı; yüz elli yıl sonra yeniden kapsamlı bir onarım ile en ince detayına kadar restore ediliyor.

Eski Hali

İstanbul'un uğrak mekanlarından biri olan Kapalıcaırsı, yalnızca gelip gecen bir alışveriş merkezi değil, yoluna döşenmiş tasarlardan duvar mermerlerine; sütunlarından kubbelerine kadar İstanbul'un ta kendisidir. Dünya'nın en eski bankası, en büyük ve en eski alışveriş merkezi, en gizemli ve görkemli yapılarından biri sayılmaktadır. Cevahir ve Sandal Bedestenleri'nin arasında kalan sokakların birleştirilip üstünün örtülmesiyle genişleyen günümüzdeki halini almıştır.

Tarih boyunca birçok deprem ve yangın geçiren cırsının koruma projeleri, 2014-2020 yılları arasında etaplar halinde Fatih Belediyesi tarafından hazırlatılarak Koruma Kurulu onayı alınmıştır. İstanbul Valiliği'nin desteği ile 2016-2019 yılları arasında çatı restorasyonu yapılarak altyapı onarımı gerçekleştirilmiştir. 2020-2021 yıllarında güçlendirme, sokak kaplama, kalemişi uygulama projeleri hazırlatılarak Koruma Kurulunca onaylanmış ve uygulamaya başlanmıştır.

Birçoklarına ilham olan bu mekanın nesiller boyu hizmete devam etmesi ve mirasımıza kazandırılması adına, onarımı devam eden

Kapalıcaırsı'da yer alan dükkan cephelerinin projeye hale getirilmesi çalışmaları da Belediye-mizce hazırlanan Kentsel Tasarım Rehberi doğrultusunda restorasyon uygulaması ile yürütölmektedir.

Kapalıcaırsı Kentsel Tasarım Rehberi, Kapalıcaırsı'nın hem alışveriş kalitesini artırılması açısından hem de onarım ve koruma gerekliliği ihtiyacı ile cırsıda yer alan dükkanlarının basit bakım onarımlarında uyulması gereken kuraların açıklanması konusunda projelendirilmiştir. Bu rehberde, bakım onarım esnasında kullanılacak malzeme, renk, cephe tipolojisi, isgaliye şekilleri, tabela secimi gibi belirlenmiş kural ve seçenekler ile yapılacak onarımlarda dil birliği oluşturulması, anıt esere uygun onarımların yapılması amacıyla günümüz ticaret ve ürün çeşitliliğine uygun ve modern hayatın ihtiyaçlarını karşılayabilen Kentsel

ÖZELLİKLER	
☀️ TARİHİ MEKAN	🏆 YARIŞMALAR
📍 TURİSTİK MEKAN	👁️ GÖSTERİLER
🛒 ALIŞ VERİŞ	☕ KAFETERYA

Tasarım Planı oluşturulmuştur. 2009 yılında etaplar halinde proje çalışmaları başlamış olan Kapalıcarsı'nın kurul onay süreçleri tamamlanarak 2016 yılında üst örtüsü ve alt yapısı yenilenmiştir. 2020 yılında başlayan beden duvarları restorasyonu uygulaması ile alt yapısı güçlendirilmiş, zemin kaplaması değiştirilmiştir. Beden duvarlarında da boya/kalemisi çalışmaları sona doğru yaklaşmıştır. Kapalıcarsı'nın nice nesillere ev sahipliği yapabilmesi hedefi ile çalışmalar yürütülmektedir.

Kapalıcaırsı Kentsel Tasarım Projesi

Kapalıcaırsı'nın hem alışveriş kalitesinin artırılması açısından hem de onarım ve koruma gerekliliği ihtiyacı ile carııda yer alan dükkanlarının basit bakım onarımlarında uyulması gereken kuralların açıklanması, bakım onarım esnasında kullanılacak malzeme, renk, cephe tipolojisi, isgaliye şekilleri, tabela secimi gibi belirlenmiş kural ve seçenekler ile yapılacak onarımlarda dil birliği oluşturulması, anıt esere uygun onarımların yapılması günümüz ticaret ve ürün çeşitliliğine uygun ve modern hayatın ihtiyaçlarını karşılayabilen kentsel tasarım rehberi oluşturulmuştur.

Eski Hali

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHÇESİ 1. ETAP - KEMİKLİBURUN - MEVLANAKAPI

500 yıllık tarihi İstanbul Karasurları kom-
suluğunda ve UNESCO Dünya Mirası
Alanı'nda yer alan 230 bin metrekare
büyüklüğündeki vizyon projemiz Karasur-
ları Millet Bahçesi'nin ilk etabını hayata
geçirdik. Erken Cumhuriyet Dönemi'nden
beri imar planlarında yeşil alan olarak

geçen bu bölge son yüzyılda yasa dışı
yapılama baskısı altında kalmıştır. Pro-
jenin 1. etabı (Millet Cad.-Mevlanakapı),
2. etabı (Mevlankapı-Silivrikapı), 3. etabı
(Silivrikapı-Belgradkapı) ile Topkapı Kale-
ici Meydanı projeleri, ilgili koruma kurulları
tarafından onaylanmıştır.

Dünya kültür mirası listesinde yer
alan ve nesiller boyu kültür taşı-
yıcılığı yapan, çevresindeki yapı-
ların tarihini ve kültürel birikimini
gözler önüne sermek amacıyla
hayata geçirilen Karasurları Millet
Bahçesi, Fatih'in yaşam merkezi
haline gelerek İstanbul'a yeni bir
anlam kazandırmıştır. Bircok sosyal
donatı imkanını, tarihi ve yemye-
sil bir alanı bünyesinde barındıran
Karasurları Millet Bahçesi, Fatih'e
yeni bir soluk getirmiştir. İlk asa-
mada uygulamasına başlanılan
yaklaşık 71 bin metrekare açık yeşil
alanın 25 bin metrekaresinin uyu-
laması tamamlanmıştır. Bu alanda;
basketbol sahası, dumansız piknik
alanları, çocuk oyun alanları, çocuk
köyü, kadın el emeği pazarı, çocuk
kütüphanesi, fitness, tıbbi ve aro-
matik bitki bahçeleri mevcut alana
anlam katan diğer noktalar ara-
sında yer almaktadır.

ÖZELLİKLER	
TARİHİ MEKAN	YARIŞMALAR
TURİSTİK MEKAN	GÖSTERİLER
YEŞİL ALAN	KAFETERYA

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHÇESİ 2. ETAP - MEVLANAKAPI - SİLİVRİKAPI

500 yıllık tarihi İstanbul Karasurları komsuluğunda ve UNESCO Dünya Mirası Alanı'nda yer alan 230 bin metrekare büyüklüğündeki vizyon projemiz Karasurları Millet Bahçesi'nin ilk etabını hayata geçirdik. Erken Cumhuriyet Döne-

mi'nden beri imar planlarında yeşil alan olarak geçen bu bölge son yüzyılda yasa dışı yapılaşma baskısı altında kalmıştır. Projenin 1. etabı (Millet Cad.-Mevlanakapı), 2. etabı (Mevlankapı-Silivrikapı), 3. etabı (Silivrikapı-Belgradkapı) ile Topkapı Kaleici Meydanı projeleri, ilgili koruma kurulları tarafından onaylanmıştır.

2. etap toplam 42 bin 775 metrekare olup bu alanın "Silivrikapı Parkı" bölümü yaklaşık 25 bin metrekaredir. Bu alanda doğal ürünler pazarı, spor alanları, bisiklet yolları, duman-sız piknik alanları, 900 metrekare etkinlik çayırı gibi birçok fonksiyon yer alacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YARIŞMALAR

TURİSTİK MEKAN

GÖSTERİLER

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHÇESİ 3. ETAP - SİLİVRİKAPI FANÇO ÇOCUK KÜTÜPHANESİ & KARINCA EĞİTİM MERKEZİ (YAKINDA HİZMETİNİZDE)

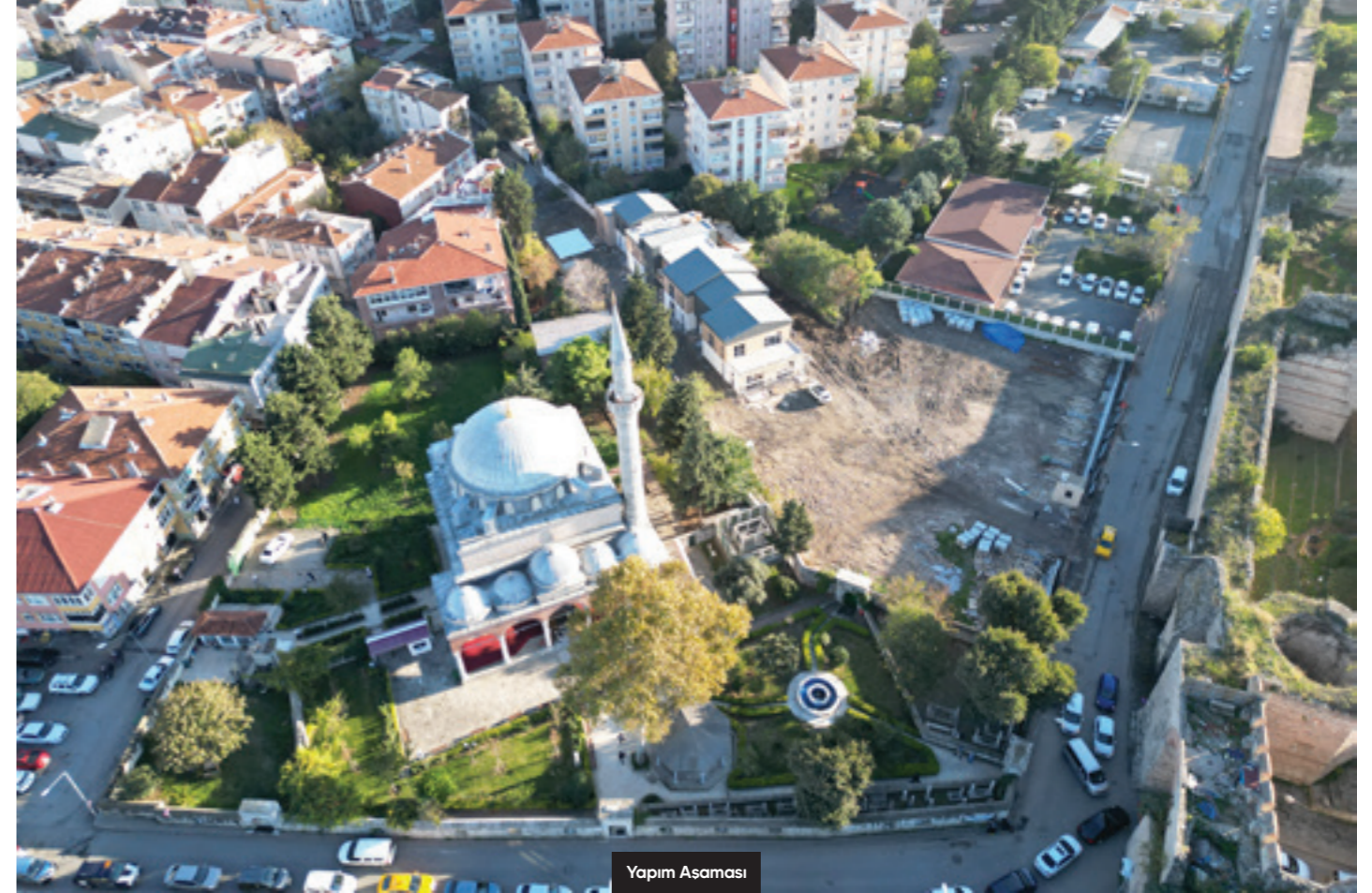
1500 yıllık tarihi İstanbul Karasurları komsuluğunda ve UNESCO Dünya Mirası Alanı'nda yer alan 230 bin metrekare büyüklüğündeki vizyon projemiz Karasurları Millet Bahçesi'nin ilk etabını hayata geçirdik. Erken Cumhuriyet Döne-

mi'nden beri imar planlarında yeşil alan olarak geçen bu bölge son yüzyılda yasa dışı yapılaşma baskısı altında kalmıştır. Projenin 1. etabı (Millet Cad.-Mevlankapı), 2. etabı (Mevlankapı-Silivrikapı), 3. etabı (Silivrikapı-Belgradkapı) ile Topkapı Kaleici Meydanı projeleri, ilgili koruma kurulları tarafından onaylanmıştır.

3. etapta bulunan "Silivrikapı Anne Çocuk Merkezi" projesi ile 4 bin 200 metrekare açık ve yeşil alan Millet Bahçesi projemiz kapsamında oluşturulacaktır. Söz konusu projede kadın eğitim birimi, çocuk kütüphanesi, mutfak sanatları merkezi vb. fonksiyonların yer alacağı bin 300 metrekare kapalı alan planlanmaktadır.

ÖZELLİKLER	
TARİHİ MEKAN	YARIŞMALAR
TURİSTİK MEKAN	GÖSTERİLER
YEŞİL ALAN	KAFETERYA

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAĞÇESİ 4. ETAP - YEDİKULE HİSARI VE ÇEVRESİ

500 yıllık tarihi İstanbul Karasurları komsuluğunda ve UNESCO Dünya Mirası Alanı'nda yer alan 230 bin metrekare büyüklüğündeki vizyon projemiz Karasurları

Millet Bahçesi'nin ilk etabını hayata geçirdik. Erken Cumhuriyet Dönemi'nden beri imar planlarında yeşil alan olarak geçen bu bölge son yüzyılda yasa dışı yapılaşma bas-

kısı altında kalmıştır. Projenin 1. etabı (Millet Cad.-Mevlanakapı), 2. etabı (Mevlanakapı-Silivrikapı), 3. etabı (Silivrikapı-Belgradkapı) ile Topkapı Kaleici Meydanı projeleri, ilgili koruma kurulları tarafından onaylanmıştır.

İstanbul Karasurları Millet Bahçesi 4. etap, Yedikule Hisarı ve çevresini kapsamaktadır. Proje ile daha önce kullanıma kapalı olan Yedikule Hisarı yaklaşık 16 bin metrekarelik açık alan açık hava müzesi ve etkinlik alanı olarak ziyarete açılmıştır. Hisarın çevresi ile birlikte proje alanı büyüklüğü 30 bin metrekaredir. Yapılan düzenleme ile kullanım dışı olan alan kent hafızasına etkinlik mekanı olarak yeniden kazandırılmıştır. Proje alanında sosyal tesis, sahne, açık yeşil alan, etkinlik ve sergi alanı gibi fonksiyonlar yer almaktadır.

ÖZELLİKLER

- TARİHİ MEKAN
- TURİSTİK MEKAN
- YEŞİL ALAN
- YARIŞMALAR
- GÖSTERİLER
- KAFETERYA

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHÇESİ 5. ETAP - TARİHİ KARASURLARI TOPKAPI KALEİÇİ MEYDAN YAPIMI (YAKINDA HİZMETİNİZDE)

Fatih'in en büyük yeşil alanlarından biri olacak Karasurları Millet Bahçesi'nin başlangıcı niteliğinde olan yaklaşık 20 bin metrekarelik alanın meydan olarak düzenlenmesi ve kent hafızasına kazandırılması amacıyla Topkapı Kaleici Meydan Tasarım yarışması düzenlenmiştir.

Bu yarışma ile alanın tarihi ve kültürel kimliğinin ön plana çıkarılması, kamusal kullanım niteliğini artırılması, tasarım potansiyellerinin kullanılabilmesi ve farklı bakış açılarının değerlendirilebilmesi hedeflenmiştir. Jüri tarafından birincilik ödülüne layık görülen proje Koruma Kurulu tarafından onaylanmış, uygulama projesi halihazırda devam etmektedir. Uygulama projesi halihazırda devam etmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YARIŞMALAR

ALİŞ VERİŞ

YEŞİL ALAN

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHÇESİ 5. ETAP - TOPKAPI PARKI

Topkapı Parki: UNESCO Dünya Mirası Karasurları Alanı'nda, Topkapı Meydanı ve Topkapı Kütüphanesi arasında kalan bölgede yaklaşık 6 bin metrekare büyüklüğünde yeşil alan düzenlenmesi yapılmıştır. Uygulama sayesinde Topkapı bölgesinin yeşil alan ihtiyacı karşılanmış, Karasurları'nın görünürlüğü artırılmıştır. Alanda çocuk oyun parkı, tesislerimiz ve açık yeşil alan fonksiyonları yer almaktadır. Kütüphanemizi ziyaret eden sakinlerimiz bu alanlardan faydalanmaktadır. Atıl olan Karasurları bölgesine kamusal fonksiyonlar vererek bölgenin kamusal kullanım değeri artırılmıştır.

ÖZELLİKLER	
TARİHİ MEKAN	YARIŞMALAR
TURİSTİK MEKAN	GÖSTERİLER
YEŞİL ALAN	KAFETERYA

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI

YAYA ODAKLI YENİ NESİL ULAŞIM PROJESİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ve Fatih Belediyesi iş birliği ile yürütülen “Sirkeci Kazlıçeşme Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi” kapsamında; Marmaray hattının açılmasıyla atıl duruma gelen Sirkeci-Kazlıçeşme eski banliyö hattı yenilenerek tekrar aktif hale getirilecektir. Bu projeye

birlikte Marmara kıyı seridi yeniden canlanacak, tescilli eser niteliğinde olan Yedikule, Kocamustafapasa, Yenikapı, Kumkapı, Sirkeci istasyon yapıları restore edilerek bölgenin cehresi yeniden şekillendirilecektir. Proje yaklaşık 8,5 km hat uzunluğuna sahip olup toplamda 8 adet istasyon bulunmaktadır. Bu proje

ile uzun süre atıl kalan raylı sistem hattı yeniden hayata kazandırılacak ve Sirkeci, Cankurtaran, Kumkapı, Yenikapı, Cerrahpasa, Kocamustafapasa ve Yedikule bölgeleri yeniden canlanacaktır. Yeni yapılan Cerrahpasa İstasyonu ile hem bölgede yaşayanlar hem de hastane çalışanlarımız ve hastaları-

mızın erişimi kolaylaşacak, yeni bir durak ile birlikte toplam 8 istasyon aktif hale gelecektir. Projenin en önemli özelliği eski çift yönlü banliyö hattından birinin rekreasyon bandı olarak yaya odaklı düzenlenmesidir. 8,5 km’lik hat boyunca yaya yolu ve 7 km’lik hat boyunca bisiklet yolu kesintisiz bir şekilde devam edecektir. Projenin uygulama süreci devam etmektedir. Proje kapsamında; hat boyunca yaya ve araç geçisi için mevcut durumda var olan alt geçitler ve üst geçitler yenilenmektedir. Belediye tarafından proje uygulayıcısı olan Bakanlık ilgilileri ile görüşülerek projenin kuzey-güney doğrultuda oluşturduğu ayırıcı bariyer etkisinin önüne geçilebilmesi amacıyla özellikle yaya geçitlerini daha sık ve konforlu hale getirecek önerilerde bulunulmuştur. Bu kapsamda yeni yaya üst geçitleri, alt geçitlerde yaya en kesitlerinin artırılması ve kavsak düzenleme gibi işlemler yaptırılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

BİSİKLET YOLU

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

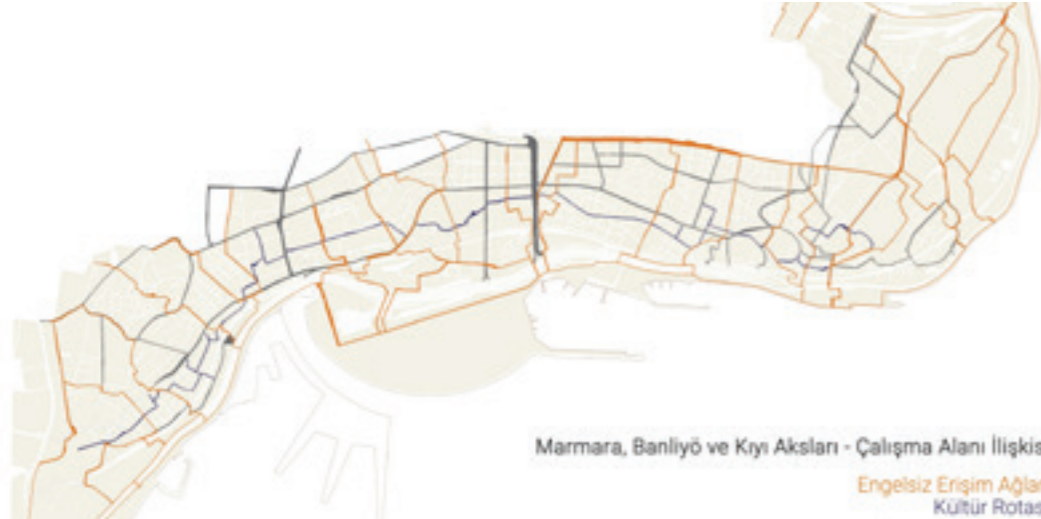
Yapım Aşaması

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI KENTE ENTEGRASYONUN MEKANSAL STRATEJİ PLANI

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan "Kazlıçeşme-Sirkeci Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi" kapsamında yaklaşık 8.5 km'lik hatta raylı sistem ulaşımı ile birlikte

bisiklet ve yaya yollarının yer aldığı bir rekreasyon bandı da üretilecektir. Proje ile birlikte hattın hem ulaşımı hem de rekreasyon/gezme/spor amaçlı yoğun kullanımı beklenmektedir. Bununla birlikte hat bir

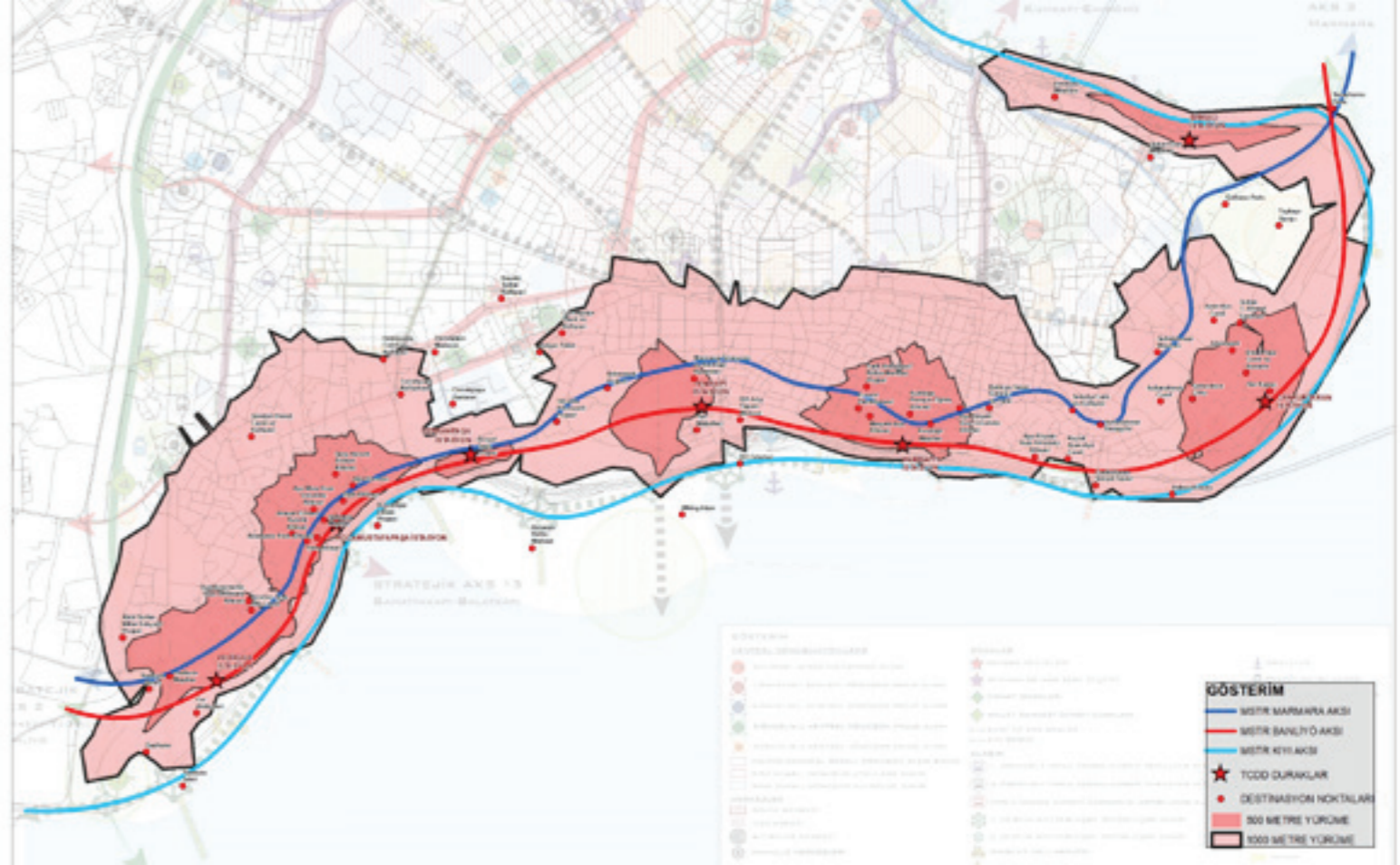

rota görevi görecek, yaya ve bisiklet kullanımı için cazibe alanı haline gelecektir.

Projeyle ortaya çıkacak potansiyelin değerlendirilmesi, oluşacak ziyaretçi yoğunluğunu planlayarak Fatih ilçesinde yer alan tarihi ve turistik diğer odaklara yönlendirerek kullanıcıların konfor ve memnuniyetini artırmak amaçlanmaktadır. Bu hattın kente entegrasyonunu sağlamakla ilgili mekansal stratejiler oluşturulmuş ve bütüncül planın ardından stratejiler bağlamında 4 adet tarihi istasyon çıkışında bulunan sokak, meydan ve odak alanları için kentsel tasarım projesi hazırlanmıştır. Proje kapsamında; ulaşım ve erişilebilirlik stratejileri üretilmiş, hattın geçtiği mahalleler özelinde donatı alanı önerileri geliştirilmiş, cephe ve meydan düzenlemeleri hazırlanmıştır.

☀️ | ÖZELLİKLER

TARIHİ MEKAN	BISİKLET YOLU
YEŞİL ALAN	KAFETERYA

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI CANKURTARAN İSTASYONU VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan "Kazlıcesme-Sirkeci Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi" nin hayata geçirilmesiyle oluşacak potansiyelin değerlendirilmesi,

ulusacak ziyaretçi yoğunluğunu planlamak ve Fatih ilçesinde yer alan tarihi ve turistik diğer odaklara yönlendirerek kullanıcı konfor ve memnuniyetini artırmak amacıyla Sirkeci-Kazlıcesme hattı boyunca

bulunan tarihi istasyon çıkışları (meydanlar) ve çevresindeki sokaklar için kentsel tasarım projesi hazırlanmıştır.

Çalışma alanı Cankurtaran İstasyonu çıkışı ve meydanı, Topkapı Sarayı ile Ayasofya'ya erişimi sağlayan İshakpaşa Caddesi'ni kapsamaktadır. Alan bütününde sokak silüetleri hazırlanarak tüm yapı cepheleri bir bütün içerisinde değerlendirilmiş, Cankurtaran Meydanı ve İshakpaşa Caddesi'nin yayalaştırılması önerilerek mevcut araç sirkülasyonu için alternatif rotalar önerilmiştir. Meydan alanı ve yayalaştırılmış sokaklar için tasarım yapılmıştır.

Cankurtaran bölgesinde 33 yapıya ait basit bakım onarım ölçeğinde cephe tasarımı yapılmıştır, tescilli kültür varlığı yapılardan kurul onaylı RRR Projesi bulunan yapılarda projesine uygun olarak aktarılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

BİSİKLET YOLU

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI KUMKAPI İSTASYONU VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan "Kazlıcesme-Sirkeci Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi"nin hayata geçirilmesiyle

ulusacak potansiyelin değerlendirilmesi, oluşacak ziyaretçi yoğunluğunu planlamak ve Fatih ilçesinde yer alan tarihi ve turistik diğer odaklara yönlendirerek kullanıcı

Eski Hali

konfor ve memnuniyetini artırmak amacıyla Sirkeci-Kazlıcesme hattı boyunca bulunan tarihi istasyon çıkışları (meydanlar) ve çevresindeki sokaklar için kentsel tasarım projesi hazırlanmıştır.

Çalışma alanı Kumkapi İstasyonu çıkışından itibaren Kumkapi Meydanı'nı ve meydana bağlanan sokakları kapsamaktadır. Alan bütününde sokak silüetleri hazırlanarak tüm yapı cepheleri bir bütün içerisinde değerlendirilmiş, meydan tasarımı yapılmıştır.

Kumkapi bölgesinde 179 yapıya ait basit bakım onarım ölçeğinde cephe tasarımı yapılmış, tescilli kültür varlığı yapılardan kurul onaylı ve RRR Projesi bulunanlar, projeye uygun olarak aktarılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

BİSİKLET YOLU

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI KOCAMUSTAFAPAŞA İSTASYONU VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan “Kazlıçeşme-Sirkeci Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi”nin hayata geçirilmesiyle oluşacak potansiyelin değerlendirilmesi, oluşacak ziyaretçi yoğunlu-

ğunu planlamak ve Fatih ilçesinde yer alan tarihi ve turistik diğer odaklara yönlendirerek kullanıcı konfor ve memnuniyetini artırmak amacıyla Sirkeci-Kazlıçeşme hattı boyunca bulunan tarihi istasyon çıkışları (meydanlar) ve çevresin-

deki sokaklar için kentsel tasarım projesi hazırlanmıştır.

Çalışma alanı Kocamustafapasa İstasyonu çıkışından itibaren Samatya Meydanı' nı ve meydana bağlanan sokakları kapsamaktadır. Alan bütününde sokak silüetleri hazırlanarak tüm yapı cepheleri bir bütün içerisinde değerlendirilmiş, meydan tasarımı yapılmıştır.

Kocamustafapasa bölgesinde 131 yapıya ait basit bakım onarım ölçeğinde cephe tasarımı yapılmış, tescilli kültür varlığı yapılardan kurul onaylı ve RRR Projesi bulunanlar, projeye uygun olarak aktarılmıştır.

SİRKECİ-KAZLIÇEŞME RAYLI SİSTEM HATTI YEDİKULE İSTASYONU VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından uygulanan "Kazlıcesme-Sirkeci Raylı Sistem ve Yaya Odaklı Yeni Nesil Ulaşım Projesi"nin hayata geçirilmesiyle olusa-

cak potansiyelin değerlendirilmesi, olusacak ziyaretçi yoğunluğunu planlamak ve Fatih ilçesinde yer alan tarihi ve turistik diğer odaklara yönlendirerek kullanıcı konfor ve

memnuniyetini artırmak amacıyla Sirkeci-Kazlıcesme hattı boyunca bulunan tarihi istasyon çıkışları (meydanlar) ve çevresindeki sokaklar için kentsel tasarım projesi hazırlanmıştır.

Çalışma alanı Yedikule İstasyonu çıkışından itibaren Yedikule Caddesi'ni ve tarihi haritalarda görülen (günümüzde meydan olarak düzenlenmemiş ancak kamu mülkiyetinde bulunan) eski istasyon meydanı alanını kapsamaktadır. Alan bütününde sokak silüetleri hazırlanarak tüm yapı cepheleri bir bütün içerisinde değerlendirilmiş, meydan tasarımı yapılmıştır.

Yedikule bölgesinde 93 yapıya ait basit bakım onarım ölçeğinde cephe tasarımı yapılmış, tescilli kültür varlığı yapılardan kurul onaylı ve RRR Projesi bulunanlar, projeye uygun olarak aktarılmıştır.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN	🚲 BİSİKLET YOLU
🌳 YEŞİL ALAN	🍷 KAFETERYA

Eski Hali

TARİHÎ ÇEŞMELERİN PROJE, BAKIM-ONARIM VE RESTORASYONU

Dünya'nın incisi İstanbul'un dört bir yanında bulunan ve kadim mirasımızın en kıymetli eserlerinden olan 133 çeşme, yapılan proje ve onarım çalışmalarıyla yeniden suyuna kavuşuyor.

Bircok sanatçıya ilham vermiş İstanbul cesmeleri restore ediliyor.

Üç medeniyete ev sahipliği yapan Fatih’imizde su kültürünün devam etmesi ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla kapsamlı bir çalışma yürütülüyor.

Tarihi cesmelerle ilgili en önemli hedef, cesmelerin projelendirilerek kayıt altına alınması ve onarımlarının yapılarak islevlerinin geri kazanılmasıdır.

Fatih’te bulunan tüm tarihi cesmeler tek tek tespit edilerek envanterleri oluşturuldu; es zamanlı yürütülen

çalışmalar ile basit bakım-onarım ve restorasyon çalışmalarına başlandı. Bu kapsamda 2021-2022 yıllarında 95 tarihi cesmenin projeleri hazırlatıldı. Projeleri Koruma Kurulunca onaylanan cesmelerin restorasyon çalışmaları Fatih Belediyesi tarafından gerçekleştirildi. 2023 yılı itibarıyla diğer kamu kurumları mülkiyetindeki cesmelerin de proje ve restorasyon programına dahil edilmesi planlanıyor. Fatih ilçesinde 74’ü kayıp eser olmak üzere toplam 534 tarihi cesme bulunmaktadır. İlçemizde bulunan 133 tarihi cesmenin proje, bakım-onarım ve restorasyon çalışmaları Belediyemizce yürütülmektedir. Önleyici koruma çalışmalarının yanı sıra 2020-2023 yılında arasında Kagir Yapı ve Eser Atölyesi tarafından 71 tarihi cesmenin restorasyon çalışmaları yapılarak suları bağlanmış ve özgün islevlerine yeniden kavuşturulmuştur.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

SUYA KAVUŞTURULDU

TURİSTİK MEKAN

TARİHÎ TÜRBE, HAZİRE VE KABİRLERİN RESTORASYONU

Adım atıldığı andan itibaren misafirlerine manevi bir atmosfer sunan Fatih, ulu cınarların ve selvilerin altında ulema, urefa ve birçok Ni'me'l-Ceys'in kabrine ev sahipliği yapmaktadır.

Baskanlığımızca, Ni'me'l-Ceys'ten Sarı Nasuh'un kabir ve haziresinin de aralarında bulunduğu 9 adet mezar alanının bakım-onarım ve restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır. Muhtelif mahallelerde yer alan Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki 16 hazire ve kabir yerinin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Fatih Belediyesince hazırlatılarak restorasyon sürecine geçilmiştir.

Nalıncı Mehmet Mimi Dede Türbesi'ndeki onarım çalışmalarına ise devam edilmektedir.

NALINCI MEHMET MİMİ DEDE TÜRBE Sİ RESTORASYONU

Fatih'te hangi sokaktan geçerseniz bir alimin ayak izine rastlarsınız. O büyük alimlerden biri olan Nalinci Mehmet Mimi Dede, devrinin büyüklerinden ders almış, gecimini, Unkapanı'nda, Azebler Camii karşısındaki dükkanında yaptığı nalınlardan sağlamıştır.

İstanbul'un kalbinde taht kuran, kimsesizlerin, fakirlerin, dul ve yetimlerin yardımına kosan Nalinci Mehmet Mimi, kazandığını sırf Allah rızası için harcamıştır. Cesme ve türbesini Sultan III. Murat yaptırmıştır. Cibali Mahallesi Üsküplü Caddesi'nde bulunan Nalinci Mehmet Mimi Dede Türbesi'nde 2021 yılında başlanan 1. etap restorasyon çalışmaları tamamlanmış olup 2. etap çalışmalarına devam edilmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

ZİYARETGAH

ÖRÜMCEKSİZ DEDE TÜRBESİ VE HAZİRESİ RESTORASYONU

Şehremini Mahallesi, Mevlana-kapı Caddesi üzerinde yer alan ve kesme taştan inşa edilmiş olan türbenin içerisinde iki adet sanduka bulunmaktadır. Sandukaların kime ait olduğu ve yasa-

dıkları döneme ait net bir bilgi bilinmemekle birlikte Örümceksiz Dede Türbesi olarak adlandırılmaktadır.

Bir rivayete göre Mimar Acem Ali Camii karşısındaki bu türbede örümcek ağı tutmadığı için bu isim takılmıştır. Türbenin inşa tekniğine bakılarak 15. yüzyıl sonu, 16. yüzyıl başında yapıldığı söylenebilir. Türbe yanında bulunan hazirede başlıklı ve başlıksız, çoğu kitabeli olmak üzere çeşitli formlarda kabirler yer almaktadır. Türbe ve hazirede yürütülen restorasyon çalışmaları tamamlanarak nihayete erdirilmiştir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

ZİYARETGAH

ARPA EMİNİ MESCİDİ İHYASI

Yapım Asaması

Fatih ilçesi, Topkapı Mahallesi'nde yer alan ve Arpa Emîni Mehmed Efendi tarafından 16. yüzyılın ilk yarısında yaptırıldığı tahmin edilen mescitten günümüze sadece temel ve duvar kalıntıları ulaşabilmektedir.

19. yüzyıl sonunda vuku bulan deprem ve yangınlarda tahrip olan mescit, uzun süre bakımsız kalmış; bir dönem temel kalıntıları üzerine gecekondular inşa edilmiştir.

Fatih Belediyesi proje ve onarım çalışmaları kapsamında İslam Eserleri Müzesi'nin denetiminde kazı çalışmaları yapılarak mescidin, kalıntı rölövesi, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri hazırlanmış ve 2021 yılında Koruma Kurulundan onayı alınmıştır.

Mescidin rekonstrüksiyon çalışmalarına devam edilmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

GUREBA HÜSEYİN AĞA CAMCILAR MESCİDİ İHYASI

Camcılar Mescidi, ordunun dört bölük ağalarından, Gureba-ı Yemin Ağası ünvanlı, Seyh Hüseyin Bin Seyh Hasan tarafından 1494 yılında yaptırılmıştır. Eserin ilk adı Garip Yiğitler Ağası Mescidi iken Camcılar Mescidi olarak değişmiştir. Aynı zamanda Gureba Hüseyin Ağa Mescidi olarak da bilinmektedir.

Mescide, minberini Osman Efendi koymus olup yapı camiye dönüş-

müştür. 1783'te çıkan Aksaray yangınında yanmış ve aynı yıl ihya edilmiştir. 1831 yılında tekrar yanan caminin yeniden ihyası ve gerekli masrafların karşılanabilmesi için vakfı, Evkaf-ı Hümayun idaresine ilhak edilmiştir. Zamanla tahrip olan eser 1894 depreminde yıkılmış, aynı yıl Hacı Mustafa Ağa tarafından, dönemin mimari üslubu ile, iki katlı, duvarları kagir ve çatısı ahşap olacak şekilde yeniden yaptırılmıştır. 1948'den itibaren görevsiz ve mütevellisiz olarak yıkıma terk edilen cami, 1957 yılında yol genişletme çalışmaları bahanesiyle kaldırılmıştır.

Camcılar Camii'nin ihyasına yönelik çalışmalara hayırseverler tarafından başlanmıştır. 2022 yılında çalışmalar devam ederken çıkan yangın sebebiyle camide hasar meydana gelmiştir. Fatih Belediyesi'nin katkı ve destekleri ile hasar giderilerek cami ibadete açılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

Eski Hali

MEVLANAKAPI SİMKEŞ SİNAN AĞA CAMİİ İHYASI

Karasurları Millet Bahçesi içerisinde, Mevlanakapi Mahallesi 1505 ada 9 parselde yer alan alanda yapılan kazı çalışmalarında tarihi kalıntılara ulaşılan Simkes Camii'ne ait rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri hazırlanmış olup Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. Koruma Kurulu tarafından onaylanan projeler doğrultusunda ihya çalışmalarına devam edilmektedir.

814 metrekarelik dini tesis alanı fonksiyonlu parselde, kare planlı, asma katlı planlanmış Simkes Camii önünde son cemaat mahallii oluşturulmuş, caminin sağ yan cephesine minare eklenmiş ve bahçesinde de ıslak mekanlar düzenlenmiştir. Caminin toplam inşaat alanı 207 metrekare, bahçede düzenlenen tuvaletler ise toplam 49 metrekaredir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

YEDİKULE HİSARI FATİH MESCİDİ İHYASI

Yedikule Mahallesi sınırları dahilinde yer alan Yedikule Hisarı'nın gravür, minyatür, tarihi fotoğraf ve yazılı kaynaklardan edinilen bilgilere göre; içinde vaktiyle mescit, çeşme, su deposu ve sibyan mektebinden oluşan yapılar topluluğu ile evlerden oluşan bir mahallenin bulunduğu bilinmektedir.

Eski Hali

Yapım Aşaması

XV. yüzyılda, fetih sonrası Fatih Sultan Mehmed'in emriyle hisarla birlikte yapılan Fatih Mescidi; İstanbul'da inşa edilen en erken dönem mescitlerden birisidir. Zaman içinde çeşitli sebeplerle değişerek özgün biçimini kaybeden bu mescit, fisekhane gibi farklı işlevler için de kullanılmıştır. 1905 yılına kadar varlığı bilinen Fatih Mescidi, zamanla yıkılmış olup günümüze sadece serefe kotuna kadar ayakta kalan minaresi gelebilmiştir.

Türk İslam Eserleri Müzesi denetiminde yapılan kazı çalışması neticesinde yapıya ait temel duvarlar ortaya çıkarılmıştır ve tarihi mescidin yerinde ihyası için hazırlanan restitüsyon projesi, ilgili Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. 2024 yılında mescidin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

ÇARŞAMBA ÇUKURBOSTAN ASPAR SARNICI RESTORASYONU

Yapım Aşaması

İstanbul'daki 4 acık sarnıçtan 3'ü Fatih sınırları içinde bulunmaktadır. 5. yüzyılda Surici'nde inşa edilen sarnıçlar; Capa Makios Sarnici, Karagümrük Aetius Sarnici ve restorasyonu devam eden, günümüzde Carsamba Çukurbostan adıyla anılan Aspar Sarnici'dir.

Aspar Sarnici, Aspar ve oğulları, Ricimer ve Patrikios'un konsulluğu altında 459 yılında yaptırılmıştır. Yapıldığı dönemde su deposu işlevine sahip iken Osmanlı Dönemi'nde bostan ve konut alanı olarak kullanılmış ve hatta içerisine bir adet mescit inşa edilmiştir.

Fatih Belediye Başkanlığına yürütülen sarnic duvarları restorasyon çalışmalarına, 2021 yılında onaylanan projeler doğrultusunda devam edilmektedir.

ÖZELLİKLER

	TARİHİ MEKAN		YARIŞMALAR
	TURİSTİK MEKAN		GÖSTERİLER
	YEŞİL ALAN		KAFETERYA

MUID AHMED EFENDİ MEDRESESİ İHYASI

Fatih ilçesi, Zeyrek Mahallesi'nde bulunan Muید Ahmed Efendi Medresesi, 1640-1647 yılları arasında Seyhülislam Muید Ahmed Efendi tarafından yaptırılmıştır.

Medrese, 1864 ve 1903 yıllarında küçük çaplı tadilat geçirmiştir. Zeyrek Mahallesi 2411 ada, 23 parselde yer alan medresenin 1914 yılındaki kayıtlarında harap halde

olduğu tespit edilmiş olup günümüze sadece kubbeli bir mekan ve kısmen duvar kalıntısı ulaşabilmektedir. Yığma yapım sistemli medresenin rölövesi, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri Koruma Kurulunca onaylanmıştır.

Koruma Kurulu kararına istinaden Arkeoloji Müzeler Müdürlüğü denetiminde temel izi araştırma kazısı yapılan ve 2017 yılında rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri onaylanan yapı inşa edildiğinde; 5 adet üçer kişilik çalışma odası, seminer odası, bilgisayar odası ve kütüphanesi ile 50 öğrencinin kullanabileceği toplam 696 metrekare alana sahip bir eğitim merkezi olarak hizmet verecektir. 2022 yılında rekonstrüksiyon uygulaması başlayan medresenin uygulama süreci takip edilmektedir. Çalışmalar nihayete erdiğinde Fatih Belediyesi tarafından hizmete açılacaktır.

Yapım Asaması

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

EĞİTİM

YENİÇEŞME MEDRESESİ İHYASI

Eski Hali

Yenicesme Medresesi, Mimar Sinan'ın mimarbaşısı olduğu 1561-1566 yılları arasında Perviz Efendi tarafından yaptırılmıştır.

İstanbul-Carsamba semti Otlukcu Yokusu'nda bulunan 1847 ve 1863 yıllarında tamirat gören medrese gecirdiği yangınlar sonucunda zarar görmüş, 1918 yılında medreseden geriye sadece arsa kalmıştır. Başkanlığımıza tahsis edilen ve İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin denetiminde kazı çalışmaları tamamlanan medresenin projeleri hazırlanarak Koruma Kurulunca onaylanmıştır. İmar planında "Sosyal Kültürel Tesis" alanında kalan medrese, kadın ve çocuklara hizmet veren bir tesis olarak 2024 yılı içerisinde ihya edilmesi planlanmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

BÂLÂ SÜLEYMAN AĞA KÜLLİYESİ SEBİLİ VE MUVAKKİTHANESİ RESTORASYONU

Ziyaretçilerine, renkleri, oymaları ve işlemeleriyle eşsiz bir manzara sunan Bala Süleyman Ağa Külliyesi, İstanbul'un fethinden hemen sonra Ni'mel Ceys'ten (İstanbul'un fethine katılan ve şehit olan asker)

Topcubası Bala Süleyman Ağa tarafından inşa ettirilmiştir. Mütevazı mescit; 19. yüzyıldaki tamir sırasında sebil, muvakkithane, çeşme ve mektep birimleri eklenerek ihya edilmiştir.

Külliye'nin en dikkat çekici birimlerinden biri aynı çatı altında tek bir yapı özelliği gösteren sebil ve muvakkithane bölümüdür. Yapının Tekke Maslağı Sokağı'na bakan cephesinin orta kısmında barok üslupla yapılmış 18. yüzyıla tarihlendirilen bir çeşme ve her iki yanında üçer adet abdest musluğu bulunmaktadır. Yapının iki ucunda birer giriş ile beraber mermer kaplı yarım altıgen planlı çıkmalılar yer almaktadır. Fatih Belediyesi tarafından 2022 yılında başlatılan restorasyon çalışmaları tamamlanarak yapı kullanıma açılmıştır.

Eski Hali

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

SUYA KAVUŞTURULDU

EĞİTİM

UNCU HAFIZ HALİL MEDRESESİ EĞİTİM YAPI PROJESİ

Aksemsettin Mahallesi 2013 ada, 14 parselde yer alan Uncu Hafiz Halil Medresesi, yüzyıllarca medrese olarak kullanılmış ve bu amaç için vakfedilmiştir.

2021 yılında Koruma Kurulu tarafından onaylanmış olan medrese, yaklaşık bin130 metrekarelik kapalı alana sahiptir. Yapının günümüze ulaşan tek hücrenin ve kazıyla

ortaya çıkarılan temel kalıntılarının konserve ve günümüz modern korumacılık prensipleri ile inşa edilerek Eğitim Atölyesi işlevinde geçmişten kopmadan eğitim amacının sürdürülmesi hedeflenmiştir.

Bu bağlamda "Uncu Hafiz Halil Medresesi Eğitim Atölyesi" projesinde: zemin kat sergi alanı, asma kat, 1. kat ve 2. katların eğitim birimleri olarak kullanılması planlanmaktadır. Cam döşeme kaplanarak medrese kalıntılarının algılanması, zemin katta ayakta kalmış tek odasının da restore edilerek medresenin bilgilendirme alanı olarak kullanılması düşünülmüştür. Toplam bin 128 metrekare inşaat alanına sahip yapının 2023 yılında uygulama çalışmalarına başlanmıştır. Uygulamaların 2024 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Eski Hali

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

KASIM AĞA SIBYAN MEKTEBİ RESTORASYONU

Eski Hali

Kasım Ağa Sibyan Mektebi Haseki Sultan Mahallesi'nde bulunmaktadır. Nevsehirli Damat İbrahim Paşa tarafından 18. yüzyılın başlarında yaptırılan asma katlı mektep, kesme taştan inşa edilmiş ve üst örtüsü çöktükten sonra kiremitle kaplanmıştır.

“Sosyal Kültürel Tesis” alanında bulunan ve Başkanlığımıza tahsis edilen Kasım Ağa Sibyan Mektebi'nin hazırlanan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Sibyan mektebi, restorasyon sürecine alınmış olup, onarım çalışmalarının 2024 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

SOSYAL TESİS

HACI FERHAT SIBYAN MEKTEBİ RESTORASYONU

Hacı Ferhat Sibyan Mektebi, Cibali Mahallesi, İrfan Ahmet Sokağı ile Hacı Ferhat Camii Sokağı'nın kesisiminde kösebasında konumlanmaktadır. Mektebin, yanı basında bulunan Hacı Ferhat Ağa Camii'nin bir parçası olduğu düşü-

nülmektedir. Cami ile ilgili kesin veriler olmamakla beraber üzerinde bulunan günümüze ait kitabesinde H.939/M.1532 tarihi yazılıdır. Bu tarih inşa edilisi olarak kabul edilirse mektebin de 16. yüzyıla ait olabileceği söylenmektedir.

Tas-tuğla almasık örgü sistemine sahip mektebin günümüzde, oldukça harap durumda ve üst örtüsünün tamamen çöktüğü görülmektedir. Fatih Belediyesince 2022 yılında projelendirme kapsamına alınan mektebin, güncel rolvesi, restitusyon ile restorasyon projeleri hazırlanmış ve sunulduğu ilgili Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. Sibyan mektebi onarım sürecine alınmış olup restorasyonunun 2024 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

Eski Hali

SİLAHTAR AĞA SIBYAN MEKTEBİ RESTORASYONU

Eski Hali

1761 yılında Sultan Mustafa'nın Silahları Mehmet Ağa tarafından yaptırılan ve Belediyemize tahsis edilen Emin Sinan Mahallesi'ndeki Silaharağa Mektebi'nin rölöve restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanarak Koruma Kuruluna onaylatılmıştır. Onaylı projeler doğrultusunda Sosyal ve Kültürel Tesis alanında bulunan mektep restorasyon sürecine dahil edilmiş olup onarımının 2024 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Kitabesi:

"Sultan Mustafa Han Hazretleri'nin silahları Sahibü'l-hayrat ve'l-hasenat merhum el-hac Mehmet Efendi'nin mektebi
(Hicri 1175)."

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

CAFERAĞA SIBYAN MEKTEBİ İHYASI

Şehremini Mahallesi, Kasıca Mektebi Sokağ'ında yer alan ve günümüze sadece parselli ulanan Caferaga Sibyan Mektebi'nin diğer bir adıyla Kasıca Mustafa Efendi Mektebi'nin proje çalışmaları kapsamında, Arkeoloji Müzeler Müdürlüğü denetiminde kazı çalışmaları yapılmıştır.

Kazı neticesinde elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan kalıntı rölövesi ile restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Onarım kapsamına alınan yapı restorasyonun akabinde "Yadigar Kahvesi" olarak hizmete acılacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

SOSYAL TESİS

SOĞUK TULUMBA TARİHİ DUVAR RESTORASYONU

Eski Hali

Balat Mahallesi, Soğuk Tulumba Sokak'ta bulunan 6 metre yüksekliğe, 47 metre uzunluğa sahip can ve mal güvenliği için tehlike arz eden tarihi istinat duvarının rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Belediyesi tarafından hazırlanmış ve 2021 yılında Koruma Kurulunca onaylanmıştır.

Zaman içinde meydana gelen ayrışmalar neticesinde yıpranan duvarda; duvar yüzeyinde türeyen ağaç ve bitki kökleri temizlenerek, derz acma, yenileme ve tamamlama gibi çeşitli teknik çalışmalar Fatih Belediyesince yapılarak, kültürel miras hazinemize bir katkıda daha bulunulmuştur. Duvarın restorasyon çalışmaları 2023 yılı itibarıyla tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

UNESCO DÜNYA MİRAS ALANI ZEYREK TESCİLLİ AHŞAP YAPILARIN BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI

Zeyrek ve Cibali mahallelerinin bir bölümü sahip olduğu tarihi ve dönem özelliklerinin yanı sıra mimari yapısının özgünlüğü sebebi ile 1985 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girmiştir.

Eski Hali

Zeyrek Dünya Miras Alanı, Halic'e hakim bir yamac üzerinde, Atatürk Bulvarı'nın batısında yer almakta olup Molla Zeyrek Camii (Pantokrator Manastırı Kiliseleri) ve çevresindeki sokakları içermektedir. Bölgenin merkezini oluşturan cami, 12. yüzyılda İmparator İoannes Komnenos ve esi Eirene tarafından büyük bir manastırın merkezi olarak inşa edilmiştir. Alanda özellikle buraya ismini veren Zeyrek Camii önem taşımaktadır. Bakım-onarım çalışmaları kapsamında birinci bölge olarak Zeyrek Dünya Miras Alanı seçilmiştir. Zeyrek Dünya Miras Alanı ve çevresinde 565 adet tescilli sivil mimarlık örneği bulunmaktadır. 2022 yılında tescilli sivil mimarlık örneklerinin bakım-onarım çalışmaları kapsamında, Zeyrek Mahallesi'nde Zeyrek Camii ve çevresi ile Cibali Mahallesi'nde Salih Paşa Caddesi ve çevresinde bulunan toplam 55 yapıda çalışmalara başlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

CİBALİ SALİH PAŞA CADDESİ TESCİLLİ TARİHİ AHŞAP EVLERİN BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI

Eski Hali

Fatih Belediyesi Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü tarafından Dünya Miras Alanı, Zeyrek ve çevresinde sivil mimarlık örneklerinin korunarak yasatılması ve sürdürülebilirliğin sağlanması hedeflenmiştir.

Bu bağlamda Salih Paşa Caddesi tescilli yapılarının korunması amacı ile Belediye bünyesinde "Geleneksel Ahşap Yapı Atölyesi" kurulmuştur. Salih Paşa Caddesi'nde bakım onarım kapsamında 37 adet yapı ele alınmıştır. Bu çalışmalar yapılırken; çatılar, cephe malzemeleri, mimari elemanlar ve doğramalar bakım onarım kapsamında ele alınmıştır. Yapılar onarılırken, özgün ve sağlam mimari elemanlar yerinde korunmakta; eskimis ve cürümüş mimari elemanlar ise aslına uygun ve geleneksel metotlar ile değiştirilmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

TEPEDELEN ÇEŞMESİ SOKAĞI TESCİLLİ YAPI BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI

Eski Hali

Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü bünyesinde kurulan Geleneksel Ahsap Yapı Atölyesi ile Fatih'te bulunan ve bakım onarıma ihtiyacı olan ahsap yapılar da etaplar halinde uygulama çalışmaları yürütülüyor. Birçok tescilli ahsap yapıyı barındıran Zeyrek Cami ve Çevresi Koruma Alanı'nda yer alan Tepedelen Çeşmesi Sokakı üzerinde 5 adet tescilli bina tespit edilerek bakım onarım çalışması yapılmıştır. Bakım onarım kapsamında; çalışma yapılan cephelerde yapının taşıyıcı karkası güçlendirilmiş ve cürüyen cephe kaplamaları özgün detaylarıyla yenilendi. Yapıların, kapı ve pencere gibi doğramaları, yapılan arşiv araştırması veya anoloji tekniği ile geleneksel metot ve özgün malzeme ile yeniden üretildi.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

UNESCO DÜNYA MİRAS ALANI YEDİKULE TESCİLLİ AHSAP YAPILARIN BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI

Yedikule Mahallesi'nde ahsap sivil mimarlık örneği yapılarda bakım-onarım çalışmalarına başlanılmıştır.

Anıt eserlerin içinde bulunduğu alanın dokusuyla bir bütün halinde korunması ilkesinden yola çıkarak basit bakım-onarım çalışmalarına devam edilmektedir. Günümüze ulaşan tescilli sivil mimarlık örneklerinin bir kısmı bakımsızlık ve ilgisiz-

lik sebebiyle metruk hale gelmiştir. Olası bir İstanbul depremi öncesinde bütün sivil mimarlık örneği yapıların tespit edilmesi, envanter çalışmalarının yapılması ve metruk durumdaki yapıların aciliyet durumuna göre projelendirilmesi; kültürel mirasımıza sahip çıkmak ve toplumun can-mal güvenliğini korumak açısından büyük önem arz etmektedir. Geleneksel Ahsap Yapı

Atölyesi ile birlikte 1273 ada ve 1255 adada belirlenen 5 adet yapıda bakım-onarım çalışmaları tamamlanmış olup Yedikule Hisarı çevresinde bulunan 10 adet yapının daha onarımlarının yapılması planlanmaktadır.

Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü bünyesinde kurulan Geleneksel Ahsap Yapı Atölyesi ile ilimizdeki bakım-onarıma ihtiyacı olan ahsap yapılarda etaplar halinde uygulama çalışmaları yürütülmektedir. Birçok tescilli ahsap yapıyı barındıran Yedikule Mahallesi'nde, Hacı Piri Sokak'ta bakım onarıma ihtiyacı olan 5 adet tescilli bina tespit edilmiştir. Bakım onarım çalışmaları kapsamında; cephelerde yapının taşıyıcı karkası güçlendirilmiş ve cürüyen cephe kaplamaları özgün detaylarıyla yenilenmiştir. Yapıların, kapı ve pencere gibi doğramaları, yapılan arşiv araştırması veya anoloji tekniği ile geleneksel metot ve özgün malzeme ile yeniden üretilmiştir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

HALIÇ CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Halic. Kıyısı proje bölgesi; Ayvansaray Mahallesi, Ayvansaray Caddesi, Balat Mahallesi Mürsel-pasa Caddesi, Yavuz Sultan Selim Mahallesi Abdülezelpasa Caddesi, Kadir Has Caddesi sahil seridi boyunca yaklaşık 2.5 km'lik

akstan olmaktadır. (Ayvansaray Karasurları-Cıbalı Kapısı arası)

Toplam 250 adet binanın bulunduğu 16 yapı bloğunda çalışma yapılacaktır. 108 adet yapı tescilli sivil mimarlık örneğidir. Aks boyunca 11 adet metruk yapı bulunmaktadır.

Halic sahilı boyunca 2.5 km'lik aks içerisinde kalan 250 adet yapı için tek tek tespit çalışmaları yapılmış, müdahale kararları belirlenmiştir. Proje kapsamında; yapının cephe oranlarına, rengine, tabelasına, tentesine,

klima dış ünitelerine, teras bahçelerine, aydınlatma direklerine, çiçekliklerine, döşeme kaplamalarına kadar birçok kentsel tasarım ögesine dikkat edilerek proje tasarımları yapılmıştır. Çalışmalara 250 adet bina sahibi bilgilendirilerek başlanılmıştır.

Aks üzerinde bulunan 108 adet tescilli sivil mimarlık örneği yapı için de mülk sahiplerine tebliğatlar iletilip muafakatları alınarak KUDEB birimimiz tarafından düzenlenen basit bakım onarım belgeleri ile çalışmalarımız yürütülmektedir. Tescilli yapılarımıza restorasyon ilkeleri çerçevesinde gerekli basit bakım onarım müdahaleleri yapılmaktadır.

Proje kapsamına alınan her yapı kendi ihtiyaçlarına göre değerlendirilerek yapı cephelerinde estetiğe aykırı reklam tanıtım elemanları, tente ve sundurmalar, klima dış üniteleri yeniden düzenlenmekte ve düzensiz halde bulunan kablolar kanallara alınarak sıva ve boya işlemi gerçekleştirilmektedir. 250 yapıda uygulama tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

LONCA CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Belediyemiz tarafından ilçe genelinde yer alan bina cephelerinin tarihi dokuya uyumlu hale getirilmesi ve estetiğe aykırı uygulamaların giderilmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Bu doğrultuda; 2022 yılı içerisinde Belediyemiz bütçesiyle "Lonca Bölgesi ve Cevresi Cephe Yenileme İşi" kapsamında; Balat Mahallesi Lonca Bölgesi'nde 18 cadde/sokak ile beraber 400 yapıya ait rehabilitasyon projesi hazırlanmıştır.

Çalışma kapsamında ele alınan yapıların; yıpranan cephelerinin siva ve boya yenilenmekte olup yapı cephesinde bulunan klima dış üniteleri belirli bir düzene alınarak gizleme paneli yapılacaktır. Tente ve tabelalar düzenlenecek, canak antenler çatıya alınarak merkezi uydu sistemi kurulacaktır. Proje kapsamında 400 yapıdan 230'unun uygulaması tamamlanmıştır.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

📍 TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

KİREMIT CADDESİ CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Balat denildiğinde aklı ilk gelen yerlerden biri olan Kiremit Caddesi, dizi çekimi ve fotoğraf meraklıları için doğal stüdyo imkanı sunuyor.

Kent hafızasında yer eden turistik

Kiremit Caddesi'nin tarihi dokusunu yasayanları ile korumayı hedefleyen ve kentsel kimliği koruyarak sürdürülebilirliği sağlama amacı güden cephe rehabilitasyon projelerinde öncelikle lazer tarama yöntemi ile bina cephe rölöveleri hazırlanmıştır.

Yapı cephelerindeki niteliksiz eklenmeler kaldırılarak, tenteler belirli bir düzene getirilmekte, kablolar için kanallar yapılmakta, sacak ve klima dış üniteleri belirli bir düzene alınarak çanak antenler bina çatılarına taşınmaktadır. Yapıların cephe temizlikleri ve boya işlemleri yapılarak, reklam panoları ve tabelalar-tabela yönetmeliğine göre yeniden düzenlenmektedir.

Kiremit Caddesi'nde ekonomik ve sosyal canlılığı destekleyen koruma-gelism programı dahilinde birbirini tamamlayan cephe ve sokak rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla 102 yapı proje kapsamına alınmış olup 61 yapıda uygulama tamamlanmıştır.

Böylece kent merkezinin ekonomik ve sosyal canlılığını destekleyen koruma-gelism programı dahilinde birbirini tamamlayan cephe ve sokak rehabilitasyonu sağlanmaktadır.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

📷 TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

KÜÇÜKMUSTAFAPAŞA CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Eski Hali

Belediyemiz tarafından ilçe genelinde yer alan bina cephehelerinin tarihi dokuya uyumlu hale getirilmesi ve estetiğe aykırı uygulamaların giderilmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Bu doğrultuda; 2022 yılı içerisinde Belediyemiz bütçesiyle “Küçük Mustafapaşa Caddesi Çevresi Cephe Yenileme İsi” kapsamında; Yavuz Sultan Selim Mahallesi’nde 16 cadde/sokak ile beraber 300 yapıya ait rehabilitasyon projesi hazırlanmıştır.

Çalışma kapsamında ele alınan yapıların; yıpranan cephelerinin siva ve boya ları yenilenmekte olup yapı cephesinde bulunan klima dış üniteleri belirli bir düzene alınarak gizleme paneli yapılacaktır. Tente ve tabelalar düzenlenecek, canak antenler çatıya alınarak merkezi uydu sistemi kurulacaktır. Proje kapsamında 100 yapıda uygulama tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

SANCAKTAR YOKUŞU CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Tarihi dokusu ve rengarenk sokakları ile yerli ve yabancı turistlerin uğrak noktası olan Balat Mahallesi'nde bulunan Sancaktar Yokusu yeni bir cehreye kavuştu. Fener Rum Lisesi'nin de yer aldığı Sancaktar Yokusu, doğal stüdyo imkanı sağlayan kent hafızalarında yer etmiş turistik bir bölgedir.

Sancaktar Yokusu'ndaki rehabilitasyon çalışmaları; tarihi dokunun

yaşayanları ile birlikte korumayı hedefleyen ve kentsel kimliğin korunması, sürdürülebilirliğin sağlanması amacı güdülen hazırlanan cephe rehabilitasyon projelerinde öncelikle lazer tarama yöntemi ile bina cephe rölefleri hazırlanmıştır. Yapı cephelerindeki nitelsiz eklentiler kaldırılarak, tenteler belirli bir düzene getirilmekte, kablolar için kanallar yapılmakta, sacak ve klima dış üniteleri belirli bir düzene alınarak canak antenler bina çatılarına taşınmaktadır. Yapıların cepheleri renk uzmanlarınca belirlenen renklerde boya işlemleri yapılarak, tabela ve panolar tabela yönetmeliğine göre yeniden düzenlenmektedir.

Sancaktar Yokusu ekonomik ve sosyal canlılığı destekleyen koruma-gelism programı dahilinde birbirini tamamlayan cephe ve sokak rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla 39 yapıda uygulama başlatılmış olup 18 yapının rehabilitasyon süreci tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

CANKURTARAN AHIRKAPI BÖLGESİ CEPHE YENİLEME ÇALIŞMASI

Tarihi Cankurtaran Ahirkapı Bölgesi'nin tarihi dokusu eski kimliğine kavuşuyor.

Fatih'in zengin tarihi dokusunu yansıtanları ile korumayı hedefleyen ve

kentsel kimliğin korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla hazırlanan cephe rehabilitasyon projeleri Fatih Belediyesi'nin ilgili müdürlükleri tarafından yürütülmektedir.

Bölgedeki birçok sivil mimari örneği yapının ömrünü uzatmak için rehabilitasyon ve bakım onarım çalışmaları ağı günden güne genişlemektedir. Ahirkapı'nın dokusunun korunması ve bölgenin özellikli mimari karakterinin öne çıkarılması amacıyla yapılan cephe rehabilitasyon çalışmalarında, lazer tarama yöntemi ile bina cephe rölöveleri hazırlanarak 3 boyutlu modelleme tekniği ile renk uzmanlarımız tarafından bölgenin karakterine uygun renkler seçilerek tamamlanmaktadır. Ayrıca bina cephelerinde niteliksiz ekler (tente, tabela, klima vb.) sökülerek yapılar eklentilerinden arındırılmaktadır. Proje kapsamında 53 yapıda uygulama tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

EDİRNEKAPİ-EĞRİKAPİ SUR HATTI CEPHE YENİLEMESİ

Edirnekapı-Eğrikapı Sur Hattı Cepheleri, tarihi dokuyu korumak ve mahalle estetiğini yeniden canlandırmak amacıyla başlatılan bir rehabilitasyon projesinin parçasıdır. Bu proje kapsamında, Fatih ilçesinde yer alan binaların tarihi

dokuya uyumlu hale getirilmesi ve estetiğe aykırı uygulamaların giderilmesi hedeflenmektedir. Rehabilitasyon çalışmaları, her yapının kendi ihtiyaçlarına göre değerlendirilerek gerçekleştirilmektedir. Yapı cephelerinde bulunan estetiğe aykırı

reklam, tabela, tente, kablo gibi unsurlar yeniden düzenlenmektedir. Tescilsiz yapıların cephelerinde sıva ve boya gibi uygulamalar yapılarak, bu binaların tarihi dokuya daha uyumlu hale getirilmesi sağlanmaktadır. Tescilli eski eser yapılarına ise basit bakım-onarım ilkeleri çerçevesinde müdahale edilmektedir. Rehabilitasyon çalışmaları, tarihi mirası korumayı ve mahalle estetiğini iyileştirmeyi hedefleyen önemli bir inisiyatiftir. Bu tür projeler, yerel kimliği ve kültürel mirası koruma çabalarının bir parçası olarak büyük önem taşır. Bu çalışmaların sonucunda, Fatih ilçesindeki cephelerin daha estetik ve tarihi bir atmosfer yaratması beklenmektedir.

ÖZELLİKLER

- CEPHE YENİLEME
- ALIŞ VERİŞ
- YEŞİL ALAN
- KAFETERYA

Eski Hali

Eski Hali

EDİRNEKAPİ ÇEVRESİ CEPHE REHABİLİTASYON PROJESİ

Eski Hali

Şehrin eski Edirne Kapısı güzergahında yer alan Mihrimah Sultan Camii Külliyesi çevresindeki birçok tescilli sivil mimari örneklerini kalıcı hale getirmek için cephe Rehabilitasyon projesi ile tarihi mirası

korumak ve mahallenin estetik görünümünü iyileştirmek hedeflenmektedir.

Bu kapsamda Fatih'in cesitli bölgelerinde yapılan rehabilitasyon çalışmalarını ile tescilsiz yapıların cephelerinde temizleme, arındırma ve renklendirme işlemleri yapılarak bu binaların tarihi dokuya daha uyumlu hale getirilmesi sağlanmaktadır. Tescilli eski eser yapılar da ise koruma ilkeleri çerçevesinde basit bakım-onarımları yapılmaktadır. Edirnekapi Mihrimah Camii Külliyesi ve Vaiz Sokağı çevresindeki yapılar da klima ünitelerinin seperatör ile gizlenmesi, kabloların kanallara alınması, çanak antenlerin taşınması, cephelerin boyanıp temiz bir görüntü elde edilmesi ile binalardaki niteliksiz eklentilerin ve unsurların kaldırılması planlanmaktadır.

ÖZELLİKLER

- CEPHE YENİLEME
- ALİŞ VERİŞ
- YEŞİL ALAN
- KAFETERYA

DARÜŞŞAFKA KÜTÜPHANESİ REKONSTRÜKSİYON PROJESİ

Teknolojik imkanlar, ferah bir atmosfer ve kusursuz donanımıyla yeni mekanlar açarak Fatihli gençleri kitapla buluşturuyoruz.

Fatih'te hizmet veren kütüphanelere bir yenisi daha ekleniyor. Darüşşafaka Mektebi binasının yanında bulunan ve Darüşşafaka Kütüphanesi olarak hizmet vermeye planlanan dikdörtgen yapının Darüşşafaka Cemiyetine ait kayıtlarına göre; Evkaf Nezareti tarafından 1912 yılında jimnastik salonu olarak inşa ettirildiği bilinmektedir. Tescilli yapının rekonstrüksiyon projesi hazırlanarak Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Rekonstrüksiyon çalışmaları tamamlandığında yapı, aynı anda 208 kişinin kullanabileceği bir kütüphane olarak hizmet verecektir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

KIZTAŞI TESCİLLİ YAPI BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI (MARKIANUS SÜTUNU)

Kıztaşı Caddesi ve semti, İmparator Markianus'un adına yaptırılan tarihi sütundan adını almıştır.

Fatih ilçemizde bulunan, semte ve caddeye adını veren Kıztaşı; MS. 5. yüzyılda Praefectus (vali) Tattius tarafından İmparator Markianus (450-457) adına, kaide, sütun, baslık ve heykel olarak dört bölümden meydana gelen bir anıt olarak dikilmiştir.

Fatihlilerin buluşma noktası olan sütun, birçok yerli ve yabancı turistin de ilgisini çekmektedir. Sütunun temizlik ve bakım-onarımı Belediye-miz bünyesinde hizmet veren Kagır Yapı ve Eser Atölyesi tarafından yapılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

HEKİMOĞLU ALİ PAŞA KÜLLİYESİ KAPISI RESTORASYONU

Eski Hali

Hekimoğlu Ali Paşa Külliyesi Kapısı, Cerrahpaşa Mahallesi'nde, Koca Mustafapasa Caddesi ile Ali-paşa Camii Avlusu Sokağı'nın kesiminde yer almaktadır. Konum itibarıyla cami avlusuna yaklaşık 100 metre mesafede olup çevre duvarlarından bağımsız bir durum sergilemektedir. I. Mahmud'un sadrazamlarından Hekimoğlu Ali Paşa tarafından 1734-35 yılında yaptırılan külliye'nin mimarları Cuhadar Ömer Ağa ve Hacı Mustafa Ağa'dır.

Külliye kapısı oldukça hacimli ve anıtsal bir görünüme sahiptir. Kesme taş örgülü kapının geçis açıklığı basık kemerli cephe düzenlemesiyle sağlanmıştır. Kitabesi mermerden

olup sairî Enderunlu Servet Osman Efendi'dir.

Restorasyon kapsamında, kapı yüzeyinde mekanik ve kimyasal yöntemlerle temizlik yapılacak olup malzeme kayıplarının yoğun olduğu bölgeler özgün malzemeyle tamamlanacaktır. Kapı, oluşan statik problemlerden dolayı kemer seviyesinden itibaren sökülüp gerekli müdahalelerin ardından mevcut malzemesiyle yeniden yapılacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ YAPI

TARİHÎ MEZAR ALANLARININ TEMİZLİK ÇALIŞMALARI

Fatih ilçesinde 655 (kayıp mezar alanları dahil) türbe, hazire ve kabir yeri bulunmaktadır.

İstanbul genelinde bulunan 28 sahabe kabri ve makamının 16'sı Fatih ilçesinde yer almaktadır. Ayrıca ilçe sınırlarında (yazılı kaynaklarda tarif edilen) 172 Ni'mel Ceys kabri bulunmaktadır. Mezar alanlarının yüzde 73'lük bir bölümü Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde olup Fatih Belediyesi mülkiyetinde yalnızca 5 mezar alanı bulunmaktadır. Fatih'te bulunan tüm tarihi mezar alanlarında periyodik olarak yılda iki kez çevre temizliği yapılmaktadır. 29 Mayıs İstanbul'un Fethi'nin yıldönümünde ilçemizde yeri belli olan 100 Ni'mel Ceys kabrinin bitki temizliği ve bakım-onarımı ayrıca yapılmaktadır.

☀️	ÖZELLİKLER
🏛️	TARİHİ MEKAN
🌳	YEŞİL ALAN
🕋	ZİYARETGAH

TESCİLLİ 100 ADA ARKEOLOJİK ALAN DÜZENLENMESİ

Tarihin izini sürmek, geçmişten kalan kalıntıları koruma altına almak için Tescilli 100 Ada Arkeolojik Alan Düzenlemesi yapıyoruz.

Yenikapı Kazıları'nın 2. bölgesi olarak adlandırılan 100 Ada Arkeolojik Alanı'nda; 2005 yılında yapılan kazılar sırasında MS. 4. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar farklı dönemlerde iç içe geçmiş mimari kalıntılar ortaya çıkartılmıştır. Yaklaşık 4 bin metrekarelik bir alana yayılan arkeolojik kalıntıların korunması ve düzenlenmesine yönelik röleve ve projeler Fatih Belediye Başkanlığına hazırlanmış, Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Alanın düzenli periyotlarda bitki temizliği yapılmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

BOĞDAN SARAYI KALINTI ALANININ ÇEVRE DÜZENLEME PROJESİ

Eski Hali

Yapım tarihi bilinmeyen sarayın 16. yüzyılın ilk yıllarından itibaren Boğdan Voyvodaları tarafından kullanıldığı bilinmektedir.

Dervis Ali Mahallesi, Draman Caddesi üzerinde bulunan saraydan günümüze sadece bir kalıntısı ulaşmıştır. Sahis mülkiyetinde bulunan ve yıllardır farklı amaçlar için kullanılan bu alan, 2022 yılında Başkanlığımızın girişimiyle kamu mülkiyetine devredilmiş, akabinde işgallerden arındırılarak çevre düzenlemesi yapılmıştır.

Kalıntının koruma çalışmaları kapsamında yapıya dair rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri Fatih Belediyesi tarafından hazırlanarak Koruma Kurulu onayına sunulmuştur. Rölöve çalışmaları ve Restitüsyon Projesi ilgili Koruma Kurulu'na onaylatılmış olup Restorasyon Projelerinin onaylanmasının ardından konservasyon uygulamasının yapılması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

GELENEKSEL AHŞAP YAPI ATÖLYESİ

Fatih'te bulunan ahşap sivil mimarlık örneği yapıların basit bakım-onarımları yapılarak varlıklarını sürdürebilmesi ve gelecek kusaklara aktarılması amacıyla 2020 yılında Fatih Belediyesi Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü bü-

yesinde "Geleneksel Ahşap Yapı Atölyesi" kurulmuştur.

Atölye çalışmaları kapsamında, 1985 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilen Zeyrek Camii ve Cevresi Koruma Alanı ile Karasurları Koruma Alanı içerisinde bulunan ahşap sivil mimarlık örnekleri başta olmak üzere; Cibali, Yedikule ve Süleymaniye'de bakım onarım çalışmaları yapılmaktadır. 2020-2024 yıllarında 87 adet sivil mimarlık örneğinin bakım-onarımları tamamlanmış, 130 adet yapıda ise çalışmalar devam etmektedir.

21 sivil mimarlık örneği yapının planlaması yapılmış olup etaplar halinde onarımları yapılacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKANLAR

TURİSTİK MEKANLAR

KÂGİR YAPI VE ESER ATÖLYESİ

Yapıldıkları dönemin yaşam biçimini, mimari ve estetik anlayışını yansıtan, kent ve çevre kimliğine katkıda bulunan kagir yapı ve eserlerde oluşan hasarların önüne geçmek, sorunları çok büyümeden çözüme ulaştırabilmek amacıyla 2020 yılında Fatih Belediyesi Kültü-

rel Miras Koruma Müdürlüğü bünyesinde Kagir Yapı ve Eser Atölyesi kurulmuştur.

Fatih ilçemizde çağunluğunu tarihi cesmelerin oluşturduğu; su terazisinden saat kulesine, hazireden sadırvana kadar birçok tescilli kültür varlığı yapı ve eserde temizlik, bakım-onarım ve restorasyon çalışmaları uzman mimar, restoratör, konservatör ve ustalardan oluşan ekibimizle birlikte titizlikle yapılmaktadır. 2021-2024 yılında içerisinde Kagir Yapı ve Eser Atölyesi tarafından, ilçemizin muhtelif mahallelerinde yer alan farklı mülkiyetteki tarihi cesmelerin önleyici koruma kapsamında temizlik ve bakım-onarımları yapılmış, restorasyonu tamamlanan tarihi cesmeler sularına kavuşturulmuştur.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKANLAR

TURİSTİK MEKANLAR

02

PROJE
ÇALIŞMALARI

YALI MAHALLESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Osmanlı Dönemi'nde vakıf arazisi üzerine toplu konut projesi olarak inşa edilen; günümüzde ise Aksaray Mahallesi sınırları içinde bulunan tarihi Yalı Mahallesi'nde 220 yapı yer almaktadır.

220 yapının yüzde 35'i eski eser yapıdır. Atatürk Bulvarı, demir yolu hattı ve sahil yolunun arasında kalarak kentten kopan mahalleyi yeniden entegre etmeyi amaçlayan Yalı Mahallesi Kentsel Tasarım Projesi Fatih Belediyesince hazırlanmıştır. 5,5 hektar büyüklüğündeki projede tüm yapıların cephe düzenlemeleri ve kamusal alanlara ilişkin tasarım kararları üretilmiştir. Tasarım çalışmaları tamamlanan proje için 2022 yılında ilgili Koruma Kurulu onayı alınmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

MALTA ÇARŞISI KENTSEL TASARIM PROJESİ

Fatih Camii'nin hemen yanındaki Malta Carsisi, İstanbul'un en eski carsilerinden biridir.

Konum itibarıyla Fevzipasa Caddesi ve Darüssafaka Caddesi'ni birbirine bağlayan carsi bilhassa tarihi yapıları barındırması nede-

niyle büyük öneme sahiptir. Carsida Sekerci Han, Efdalzade Camii ve Medresesi, Efdalzade Sebili ve Cesmesi (I.Mahmut Sebili), Sa'di Celebi Dar'ül Kurrası Seyhülislam Sadettin Efendi Dar'ül Kurrası bulunmaktadır. Bu yapılar ne yazık

ki aktif halde kullanılmamakta ve restorasyon çalışması gerekmektedir. Bunun dışında 29 adet daha tescilli yapı bulunmaktadır. Tarihini incelediğimizde görmekteyiz ki Malta Carsisi eski dönemlerde de ticari alan olarak kullanılmaktaydı. Sekerci Han, İstanbul'a yolu düşen pek çok kimsenin konaklamak için tercih ettiği ve bu doğrultuda ticari faaliyetin artırılmasına katkıda bulunan önemli mekanlardan biriydi. Fatih Caddesi ve Feraizci Sokak; gıda tedarikçileri ile baharatçıların, İslambol Caddesi ise nalburların yoğun olduğu bir yerdir. Malta Carsisi'nde bulunan yapılarda binaların alt katları genelde dükkan olarak kullanılmaktadır. Cadde ve sokaklarda yürürken yoğun baharat kokuları ziyaretçilerine eşlik etmektedir. İslambol Caddesi trafiğe tamamen kapalıdır. Fatih Caddesi ile Feraizci Sokak ise belli saatlerde trafiğe açıktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALİŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

Eski Hali

KADINLAR PAZARI KENTSEL TASARIM PROJESİ

Zeyrek Mahallesi'nde bulunan Bozdoğan (Valens) kemerinin kapısından girildiğinde, eski dönemlerde kadınların tezgah açtığı ve adını da buradan alan Kadınlar Pazarı (İtfaiye Caddesi), Fatih'te Doğu mutfağının vazgeçilmez uğrak mekanlarındandır. Daha önce kasap esnafıyla anılan bölge artık bir carsi haline gelmiştir ve semtin simge bölgelerinden biri olmuştur.

Proje kapsamına 40 adet yapı dahil edilmiştir ve bu yapılarda estetiğe aykırı (canak anten, reklam, ilan tanıtım elemanları, tente ve kıs bahçeleri) unsurlar giderilerek basit bakım onarım yapılacaktır.

Meydan düzenlemesi de proje dahilindedir. Bu kapsamda meydan kısmında kent mobilyaları tasarlanarak vatandaşlarımızın meydana daha fazla istifade etmesi amaçlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

HOCAPAŞA SOKAĞI KENTSEL TASARIM PROJESİ

Eski Hali

Halic'te Topkapı Sarayı ve Mısır Carsısı arasında kalan mahal-
lenin meydan ve cephelerinin
düzenleme projesidir. Mahallede
bulunan tarihi birçok restorana üst
örtüler tasarlanmıştır. Meydana
çıkan 3 sokakta cepheler arasına
kablolar bağlanarak, yeşil sarma-
sıklarla kaplı üst örtüler yapılmıştır.

Bölgede bulunan Marmaray İstas-
yonu çevresini kullanabilmek ve İbni
Kemal Caddesi ile Ebussuud Cad-
desi'ni birbirine bağlamak amacıyla
mevcut eğim yardımı sayesinde iki
sokağı birbirine bağlayan katman-
lar oluşturulmuştur. Burada, öneri-
len bir kafe-restoran ile katmanlara
yerleştirilmiş oturma gruplarına
hizmet verilebilir. Sokak aralarında
kurgulanan yeşil gecislerin tamam-
layıcılığı niteliğinde, oturma grup-
larının ve yerleştirilen bankların
üzerine sarmasıklarla kaplı metal
sacıklar tasarlanmıştır.

Bir kural dahilinde tasarlanmamış,
bulunduğu tarihi bağlama uygun
nitelikte olmayan 46 yapı, muhite
uygun doygun cephe renkleri ile
yeniden tasarlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

GEDİKPAŞA VE ÇEVRESİ (TİYATRO CADDESİ, PİYER LOTİ CADDESİ) KENTSEL TASARIM PROJESİ

Gedikpaşa Mahallesi'nden başlayan; Tiyatro, Gedikpaşa ve Piyer Loti Caddelerini kapsayan sokak ve cephe çalışmaları günün ihtiyaçları ve çevrenin tarihsel kimliği gözetilerek ele alınmaktadır. Çalışmanın başında alandaki tescilli yapı ve tarihi dokular oluşturulan çizgisel altlıkta isaretlenmiş, nitelsiz yapılar (bina cephelerinde, çatılarda, yol ve kaldırımlarda) isgal ve kirlilik oluşturan eklentiler tespit edilmiştir. Sokağın bir kent mekanı olarak değerlendirilmesi, yaya-arac sirkülasyonu, aydınlatma ve peyzaj karakterinin belirlenmesi, kent mobilyalarının secimi gibi detaylar proje kapsamında kentsel bir bakışla ve ilkesel düzeyde ele alınmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALİŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

BÜYÜK KARAMAN CADDESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Proje alanı; batısında Fatih Camii Külliyesi, güneyinde Fevzipasa Caddesi, batısında Atatürk Bulvarı, kuzeyinde Bozdoğan Su Kemerini sınırlanmaktadır. Fevzipasa Caddesi, Tarihi Yarımada ana aksı üzerinde bulunması ve tescilli anıt eserler ile çevrenmiş olması nedeni ile önem arz eder.

Proje alanının yer seçiminde; Fatih İlçesi Belediye Projeleri Odaklı Mekansal Strateji Planı kapsamında yapılan analitik çalışmalar ve proje önerileri yol gösterici olmuştur. Bu alan MSP kapsamında "Davutpaşa-Fatih-Zeyrek" stratejik aksı ile "1. Kademe Kültür Aksı" kesiminde yer alan "2. Derece Kültür Aksı" olarak

belirlenmiş ve "Fatih Camii Külliyesi Kültür Odağı" ile " Fatih Camii Darülsıfasi Donatı Odağı" na bağlanarak "meydan, kültür sanat merkezi, sokak rehabilitasyonu, yaratıcı endüstriler" gibi proje önerileri proje önerileri getirilmiştir. Fatih İlcesinin tamamı için bütüncül olarak yapılan Mekansal Stratejik Planın'dan yola çıkılarak proje alanı belirlenmiştir.

Bu alanda hazırlanan kentsel tasarım projesinin amacı; yerel karakter ve kimliği ön plana çıkarmak, tarihi ve kültürel sürekliliği korumak, bölgedeki yaşam kalitesini artırmak, insan odaklı ulaşım ve erişilebilirliği geliştirmek, kent bütünü ile somut ve soyut bağlamda entegrasyonun artırılması, mevcut ve olası -potansiyel- kullanıcıların beklenti ve ihtiyaçlarını karşılamak ve sürdürülebilir tasarım kararları oluşturmaktır.

Bir kısmı Ali Kuscı Mahallesi diğer bir kısmı Zeyrek Mahallesi sınırlarında kalan proje alanının büyüklüğü 41 bin 250 metrekaredir. Toplam 260 yapıdan oluşmaktadır.

ÖZELLİKLER

CEPHE YENİLEME

ALIŞ VERİŞ

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

Eski Hali

YEDİKULE HİSARI VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Bölgedeki birçok sivil mimari örneği tarihi yapının ömrünü uzatmak için rehabilitasyon ve bakım onarım çalışmaları ağı günden güne genişliyor. Yakın zamanda Fatih Belediyesi tarafından restorasyonu tamamlanan Yedikule Hisarı Zindanları çevresinin tarihi dokusunun korunması ve bölgenin özellikli mimari karakterinin öne çıkarılması amacıyla yapılan cephe rehabilitasyon çalışmalarında, lazer tarama yöntemi ile 55 yapının rölöveleri hazırlanarak 3 boyutlu modelleme tekniği ile renk uzmanlarımız tarafından bölgenin karakterine uygun renklerle secile-rek tamamlanmaktadır. Ayrıca bina cephelerinde niteliksiz ekler (tente, tabela, klima vb.) sökülerek yapılar yapılıp özgün hallerinde kavuşturulmaktadır.

ÖZELLİKLER

CEPHE YENİLEME

ALİŞ VERİŞ

YEŞİL ALAN

KAFETERYA

SEYYİD ÖMER CAMİ VE ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

Seyyid Ömer Mahallesi'nde yer alan Seyyid Ömer Camii, Tarihi Küçük Hamam, Abbas Ağa Cemesi, Seydi Seyfullah Baba Türbesi gibi önemli anıt eserlerin bulunduğu kavsak noktasının, yaya ve insan odaklı yeniden düzenlenmesi kentsel tasarım projesinin konusunu oluşturmaktadır. Proje ile lastik tekerlekli araç trafiği yeniden organize edilerek alanda yer alan işlevlerin ilişkisi güçlendirilecek ve kullanım değerleri kullanım değerleri artacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

İMARET-İ ATIK CAMİİ ÇEVRESİ KENTSEL TASARIM PROJESİ

İbali Mahallesi içerisinde yer alan İmaret-i Atik Camii çevresinde yapılacak kamulaştırma çalışmalarına istinaden, cami çevresi ve perspektif verdiği sokakların yeniden düzenlenmesine ilişkin kentsel tasarım projesi çalışmalarına başlanmıştır. 3 bin 500 metrekare alanda yapılacak düzenleme ile tarihi anıt caminin görünürliğini artırmış, tarihi alanlarımızın korunması ve geliştirilmesine katkı sunmuş olacağız.

ÖZELLİKLER

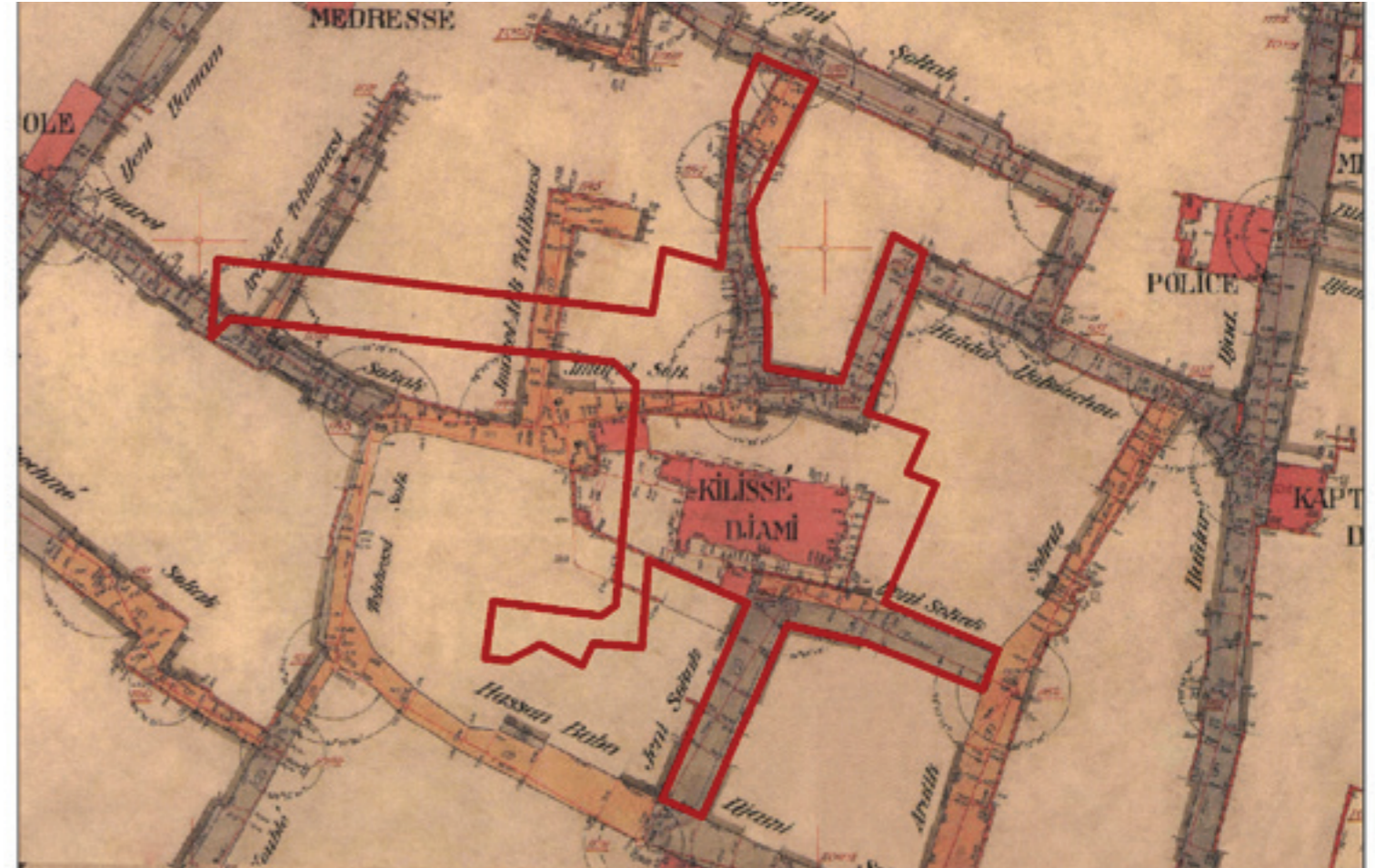
TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

KAPALIÇARŞI CEVAHİR BEDESTENİ RESTORASYON PROJESİ

Kapalıçarşı içerisinde yer alan Cevahir Bedesteni, İstanbul'daki bedesten yapılarından ilkidir. Cevahir Bedesteni'nin fethin hemen ardından Fatih Sultan Mehmed tarafından vakıflara gelir sağlanması amacıyla inşa ettirdiği belirtilir. Cevahir Bedesteni'nin karakteristik yapısını oluşturan ve günümüzde dükkan olarak kullanılan mahzenler, değerli eşyaların muhafaza edildiği bölümler olarak inşa edilmişlerdir. Günümüzde taşıyıcı fil ayakları etrafında oluşan ve mülkiyetleri olan dolap vasıflı dükkanlar ile hücre girişlerinde oluşan toplam 124 dükkan için eski eser yapının daha net algılanabileceği, klima, kablo tabela vb. görüntü kirliliğine yol açan elemanların kaldırılması hedeflenmiş, restorasyon projesi hazırlanmış ve Koruma Kurulu onayları tamamlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

ORHAN KEMAL KÜTÜPHANESİ DÜKKÂN CEPHELERİNİN REHABİLİTASYON PROJESİ

Beyazıt Ordu Caddesi üzerinde yer alan kütüphane yapısını, Darphane ve Kalaycı Sevki Sokakları çevrelemektedir.

Kalaycı Sevki Sokağı'nda 11, Darphane sokakta bir olmak üzere toplamda 12 dükkan bulunmaktadır. 2021 yılı çalışmaları kapsamında halihazırda yer alan dükkanların, tente, tabela, vitrin, klima üniteleri, elektrik kabloları gibi tarihi dokuya uygun olmayan ve kirlilik oluşturan noktalara çözüm olabilmek adına 3 farklı cephe düzenleme projesi hazırlanmış olup 31.03.2021 tarih ve 8078 no'lu karar ile Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

NURUOSMANIYE CAMİİ DÜKKÂN CEPHELERİNİN REHABİLİTASYONU PROJESİ

Sultan I. Mahmud döneminde yapımına başlanan cami, III. Osman tarafından 1755 yılında tamamlanmıştır. Caminin mimarı Mustafa Ağa'dır.

Cami ile birlikte medrese, imarethane, kütüphane, türbe, çeşme ve sebilden oluşan bir külliye inşa edilmiştir. Çevresindeki dükkanlar da külliye dahilidir

Nuruosmaniye Külliyesi etrafında yer alan 82 adet dükkandan oluşan "Nuru Osmaniye Camii Çevresindeki Cephelerin Rehabilitasyonu Projesi" rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri 2022 yılında Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

ALIŞ VERİŞ

TURİSTİK MEKAN

RAGIP GÜMÜŞPALA CADDESİ CEPHE DÜZENLEMESİ

Fatih ilçesinin, Mısır Carsısı ile Atatürk-Ünkapanı Köprüsü arasında kalan 1,2 km'lik Ragıp Gümüşpala Caddesi cephe düzenlemesiyle beraber yenileniyor.

Halic Kıyısı Cephe Rehabilitasyon Projesi'nin devamı niteliğinde hazırlanan kentsel tasarım projesinde alan içindeki 147 adet yapının cephe rehabilitasyonu, zemin değişiklikleri, açık ve yeşil alanlarının işlevsel ve estetik olarak düzenlenmesiyle kente değer katan bir aks tasarımı oluşturulması hedefleniyor. Es zamanlı devam eden ve aslına uygun olarak tasarlanan cephe yenileme faaliyetleri sayesinde Fatih ilçesinin birçok noktası estetik bir cehreye sahip oluyor.

☀️	ÖZELLİKLER
🏠	CEPHE YENİLEME
🌳	YEŞİL ALAN
🛒	ALIŞ VERİŞ
☕	KAFETERYA

ARKADIUS SÜTUNU BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI

Eski Hali

Bir zafer anıtı olarak İmparator Arkadius tarafından MS 5. yüzyılın başında yapımına başlanan sütun, İmparator'un oğlu II. Theodosius tarafından tamamlanmıştır.

Özgün halinde 50 metre yüksekliğe sahip olduğu tahmin edilen sütunun en üst noktasına içeriden spiral bir merdivenle ulaşılabilirdi. Üzerinde kazanılan zaferi anlatan spiral şekilde işlenmiş kabartma motiflerden günümüze sadece birkaç at arabası ve asker figürleri ulaşabilmiştir.

Anıt, zaman içinde maruz kaldığı doğal afetler sonucunda zarar görmüş, 18. yüzyılda devrilme tehlikesi nedeniyle kaidesine kadar sökülmüştür.

Sütunun Başkanlığımızca hazırlanan rölövesi ile restitüsyon ve restorasyon projeleri Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Sütunun restorasyon ve konservasyon çalışmaları Fatih Belediyesi tarafından yapılacaktır.

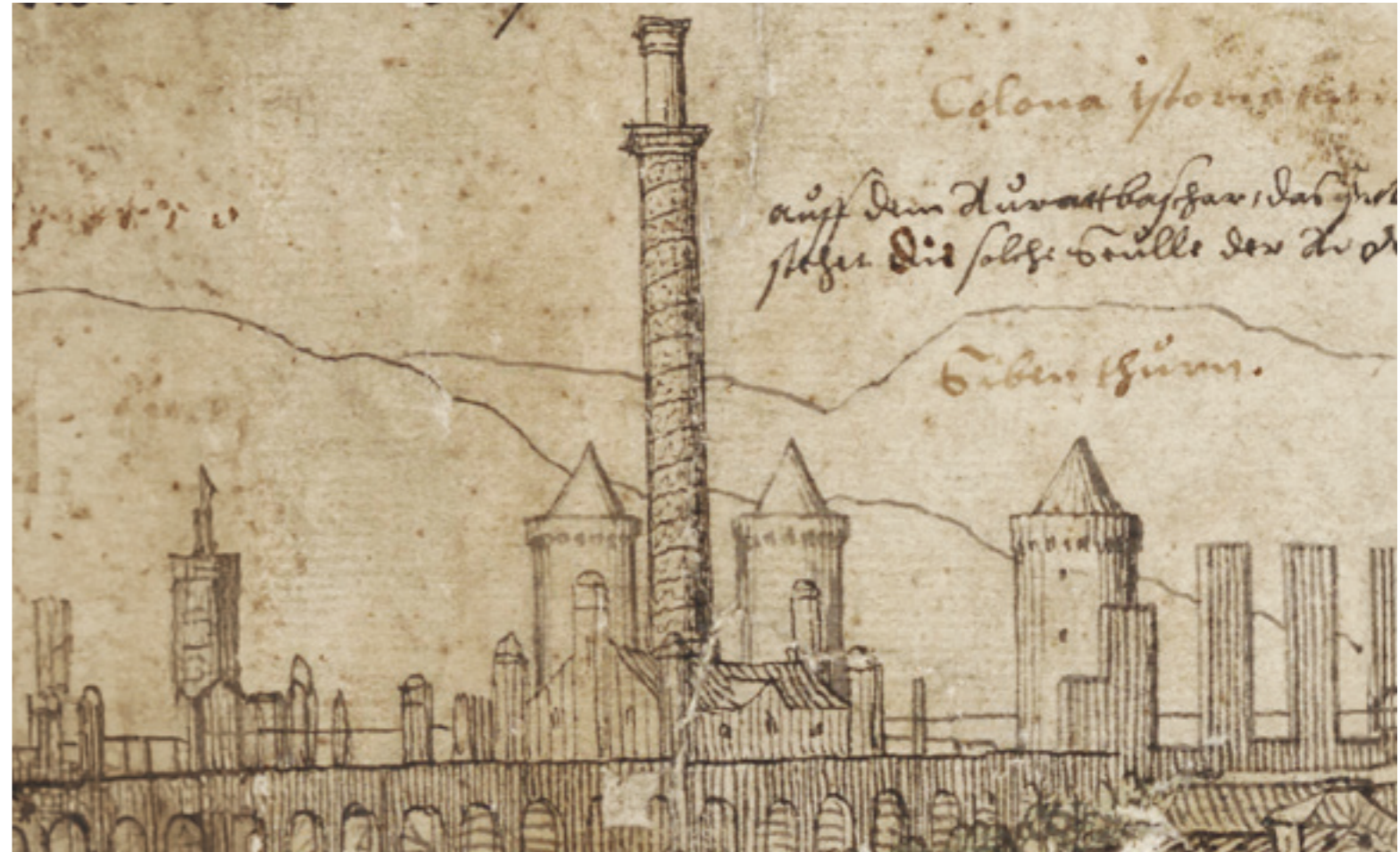
ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

BLACHERNAİ SARAYI KALINTISI KORUMA PROJESİ

Eski Hali

Ayvansaray Mahallesi'nde bulunan Hz. Ebuzer Gıfari Camii'nin yakınından başlayarak Hacı İlyas Yatağan Camii doğrultusunda yaklaşık 280 metre boyunca kesintisiz devam eden duvar, hemen üst bölümünde bulunan Gec Antik Çağda inşa edilmiş Blachernai Saray kompleksine aittir. Tarihi duvar zaman içinde meydana gelen bozulmalar ve ayrışmalar neticesinde yıpranmış ve günümüzde can ve mal güvenliği için tehlike arz etmektedir. Duvarın koruma projelerinin hazırlanmasına yönelik fizibilite çalışmaları Fatih Belediyesince yapılmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

ALİ ÇAVUŞ MESCİDİ İHYASI

ser, Ali Cavus Mescidi adıyla bilinmektedir. Mescidin inşa tarihi tam olarak tespit edilememiştir. 953 (1546) Tarihli İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri'nde mescidin ismi geçmezken 56 yıl sonrasına ait diğer bir evkaf defterinde, Gül Camii ve Müftü Ali Celebi Mahalleleri bölü-

münde, "Mescid-i Ali Cavus" isim olarak zikredilir ki bundan da XVI. yüzyıl sonlarında yapıldığı anlaşılar.

W.Müller'in Türkçeye de çevrilen eserinde mescidin Mehmed Ağa Camii yanında değil, Gül Camii Mahallesi'nde bulunduğu tasrih edilmektedir.

Eserin güncel konumu; Mehmed Ağa Camii yanında Cilekes Sokak ile Culhalar Sokağı'nın birleştiği yerdedir. (1351 ada/3 parsel)

Eserin banisi Ali Cavus'tur. Vakfı ise Ali Cavus Mescid-i Serifi vakfidir.

Ali Cavus Mescidi Vakfı'nın tespit edilebilen son mütevellileri vakfın neslinden Cafer Efendi, Ümmügül-süm ve Emine Hanımlardır. Bununla birlikte ulaşılan kayıtlara göre 1906 yılında camide imam, müezzin gibi görevliler bulunduğu anlaşılmakta olup bu tarihten sonra 1911 yılında vuku bulan büyük Balat yangınında yanmış olduğu düşünülmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

ARABACI BAYEZİD MESCİDİ İHYASI

Gecmiste Silivrikapı Mahallesi'nde, 1660 ada 19 parsel sayılı alanda, Silivrikapı Caddesi ile Tasdelen Sokağı'nın birleştiği kösede yer almaktaydı. Günümüzde ise mescit mevcudiyetini korumamaktadır.

Hadikatü'l Cevami'de (1/147) Ayvansaraylı Hafız Hüseyin Efendi

su bilgileri vermektedir;

"Banisi Arabacı-ı Mezburdur. Kiliseden münkalıbdır. Merkadi namalumdur. Vazifesi Sultan Selim Camii vakfından alınır. Mahallesi vardır."

İstanbul Vakıfları Tahrir Defteri'nde de (Barkan-Ayverdi,S.380) mescidin vazifelerinin (hademe-i hayrat

ücretlerinin) hassa harcından verildiği, cihet-i beylik'ten olduğu belirtilmektedir. Mahallesi bugün de vardır.

Mescit, Mühendishane-i Berr-i Hümayun talebelerinin H. 1254/1838-39 yılında yaptıkları camiler haritasında 316 numara ile gösterilmiştir.

Gazanfer Ağa Medresesi'ndeki salonunda teshirde olan H. 1264 (ilkinden on yıl sonra) tarihli ikinci bir lito mühendishane haritası bulunmuş ve bunun üzerine mechul bir kisinin kırmızı kalemlerle hac işaretleri yapıp sılık Rumca yazılar yazarak kiliseden çevrilen mescitler listesine koymuştur.

Kaynak: Hafız Hüseyin Ayvansaraylı, Hadikatü'l Cevami, C.I. (İstanbul 1281); Ekrem Hakkı Ayverdi-Ömer Lütfi Barkan, İstanbul Vakıfları. Tahrir Defteri, (İstanbul 1970).

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

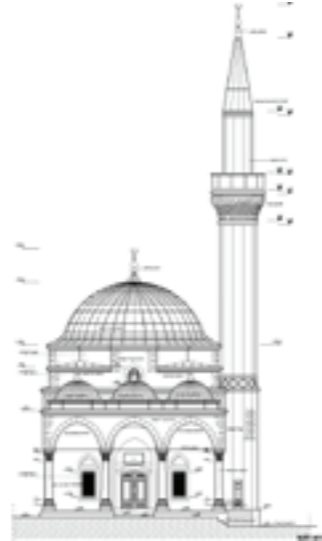

BOSTANBAŞI ABDULLAH AĞA CAMİİ (CELLAD CAMİİ) İHYASI

ski atıka kayıtlarında 62 sıra no ve 1936 kayıt tarihli, İstanbul ili, Fatih kazası, Samatya Nahiyesi, Cakırağa Mahallesi, Küçük Langa Caddesi'nde ada 859, parsel 39-40

olan eser, Cellad Pasa Camii, Bostancıbaşı Abdullah Ağa Mescidi, Cellad Camii, Bostancıbaşı Camii, Bostan Camii, Yanık Camii isimleriyle bilinmektedir. 16. yy (Hicri

1000, Miladi 1525) yapılarından olan caminin banisi Bostancıbaşı Abdullah Ağa ve vakfı Bostancıbaşı Abdullah Ağa vakfidir. 10 Temmuz 1327 Hicri yılı (1936) Mirac-ı Nebevi Kandili Cuma gecesi çıkan büyük Aksaray yangınında harab olmuştur. Yol genişlemesi nedeniyle yıkılmıştır.

Tescilli olan bu yapı, kurul kararı ile Aksaray Mahallesi, Namık Kemal Caddesi ve Küçük Langa Sokakları'nda 859 ada 35-36 parsel sayılı yere tasıma yapılarak ihya edilecektir.

Günümüzde Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetinde bulunan bu caminin rekonstrüksiyon projeleri İBB tarafından 2018 yaptırılmış olup ihya ve inşaa süreci Fatih Belediyesi tarafından yürütülmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

ÇIRAKÇI MESCİDİ İHYASI

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

Mescit, Yavuz Sultan Selim Mahallesi, Çirakçı Cesme Sokakları'nda, 2472 ada 10, 11, 45 parseller üzerinde Yavuz Sultan Selim Camii kible yönünde bulunmaktadır. Günümüze ulaşmamış olan mescit ve müstemilatın temel ve kısmi duvar izleri görülmektedir. Vakıflar mülkiyetinde bulunan mescit ve arazisi, Vakıflar Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol neticesinde proje ve uygulama yapılması için Fatih Belediye Başkanlığına tahsis edilmiştir. Yerinde yapılan incelemeler ve araştırmalar sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler yardımıyla vakfiyesine uygun mescit fonksiyonu ile yeniden ihya edilecektir.

CAMCI ALİ MESCİDİ İHYASI

Kalenderhane Mahallesi, Vezneciler otobüs durağı karşısında yer almaktadır.

Tarihi kayıtlarda Camcı Ali Mescidi, Camcı Mescidi, Camcı Kara Ali Mescidi, Abacılar Mescidi olarak geçer ve Banisi Sultan Beyazid-İ Velî'nin Camcibasısı Ali Celebi'dir. Cami 1718, 1751, 1782 ve 1807 sene-

lerinde çıkan büyük yangınlardan etkilenmiş ve 1862 yılında büyük bir tamir görmüştür. Cami 1894 depreminde tamamen yıkılmış olup Harbiye Nezareti İstihkam İnşaat Dairesi mimarları tarafından yeniden yapılmıştır. Ridvan Paşa'nın sehremaneti zamanında Vezneciler Caddesi'nin açıldığı sırada Vakıflar İdaresi

tarafından yıkılmıştır. Eski Eserler Encümeni bu olayı haber aldıktan sonra, 22.06.1942 tarihinde Vakıflar İdaresine Karaki Hüseyin Celebi Camii'nde olduğu gibi minarenin iç kısmına taşınmasını yazılmıştır. 1958 yılında yol genişletme işlemleri sırasında cami yıkılmıştır.

Eser, Mühendishane haritasında 254 numarada, Pervititch Haritasında adı ile Müller Wiener Pafta 290'da Camcı Mescidi, Behcet Ünsal Haritalarında Camcı Ali ismi ile anılmakta ve işaretlenmektedir. İstanbul 1 Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 07.02.2019 tarih 3801 sayılı kararı ile Camcı Ali Mescidi 579 ada, kadastral bosluğa taşınarak ihya edilmesine ilişkin karar almıştır.

Fatih Belediyesi olarak tarihi İstanbul haritalarında yer alan tescilli tarihi caminin ihyası için çalışma başlatmış bulunmaktayız.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

Eski Hali

HAKÎKÎ-ZÂDE TEKKESİ İHYASI

17. yüzyıl başlarında Hakiki-zade Osman Efendi'nin evini tekkeye dönüştürmesiyle oluşan tekke; Ayvansaray Mahallesi, Asık Yunus Sokak üzerinde kalmaktadır.

Tarihi haritalar incelendiğinde, tekkenin dönem içinde yıkıldığı ve yeniden arsa içine iki katlı olarak inşa edildiği görülmektedir. Tekkeden geriye günümüzde sadece haziresi ulasan yapının ihyasına ilişkin projelerin hazırlanması için fizibilite çalışmalarına devam edilmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

HOCA HALİL ATTAR CAMİİ İHYASI

Mimar Sinan Mahallesi, Öztan Sokağı üzerinde 1957 yılına kadar varlığını korumuş Hoca Halil Attar Camii; III. Mehmed Döneminde (1595-1603) Hoca Halil Attar tarafından yaptırılmıştır. Mescidi-

din sadece serefedden ibaret olan minaresi, özgün bir biçimde cesmenin üzerine oturtulmuştur.

Köprübaşı Camii ve Cesmesi adıyla da anılan yapı; 1957 yılında gerçekleştirilen Vatan Caddesi genişletilme çalışmaları esnasında cesmesiyle beraber yıkılarak günümüze ulaşmamıştır. Yerinde ihyası mümkün olmayan tarihi caminin, Topkapı Mahallesi, Bican Bağcıoğlu Yokusu üzerinde, Bezm-i Alem Valide Sultan Vakıf Gureba Eğitim ve Araştırma Hastanesi yakınına ihyası için proje çalışmalarına devam edilmektedir. Proje çalışmalarının tamamlanmasının hemen ardından, 2024 yılında mescidin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

HACI TİMUR MESCİDİ

Fatih ilçesi, Seyit Ömer Mahallesi, Emrullah Efendi Sokak üzerinde 1735 ada, 69 parselde vaktiyle yer alan Hacı Timur Mescidi, El Hacc Timur Mescidi olarak da anılır. Banisi Ni'mel- Ceys'ten (İstanbul fethine katılan gaziler) Hacı Timur Efendi'dir (El-hacc Timur). Kabri de orada bulunmaktadır. Hacı Timur'un vakfiyesi evail-i H. Safer 928 /M.31.12.1521) tarihli olduğuna göre Mescidin de bu tarihe yakın bir zamanda inşa edilmiş olabileceği kuvvetle muhtemeldir. Hacı Timur Mescidi bu haritalarda 8.81m x 9.36m ölçülerinde kareye yakın plan semasında olduğu, Hacı Timur Camii Sokağı'na bakan cephelerde avlu duvarları olduğu ve sokağa kösesi denk gelen yerden mescide giriş sağlandığı anlaşılmaktadır. Disören'in tasnifinde ahşap son cemaat yeri olan mescitler kategorisinde gruplandırıldığı ancak hiçbir bilgi vermediği caminin yangında tamamen yanması mescidin kendinin de ahşap olduğu anlaşılmaktadır. projeleri hazırlanan ihyası gerçekleştirilerek ibadete açılması planlanmaktadır.

ÖZELLİKLER

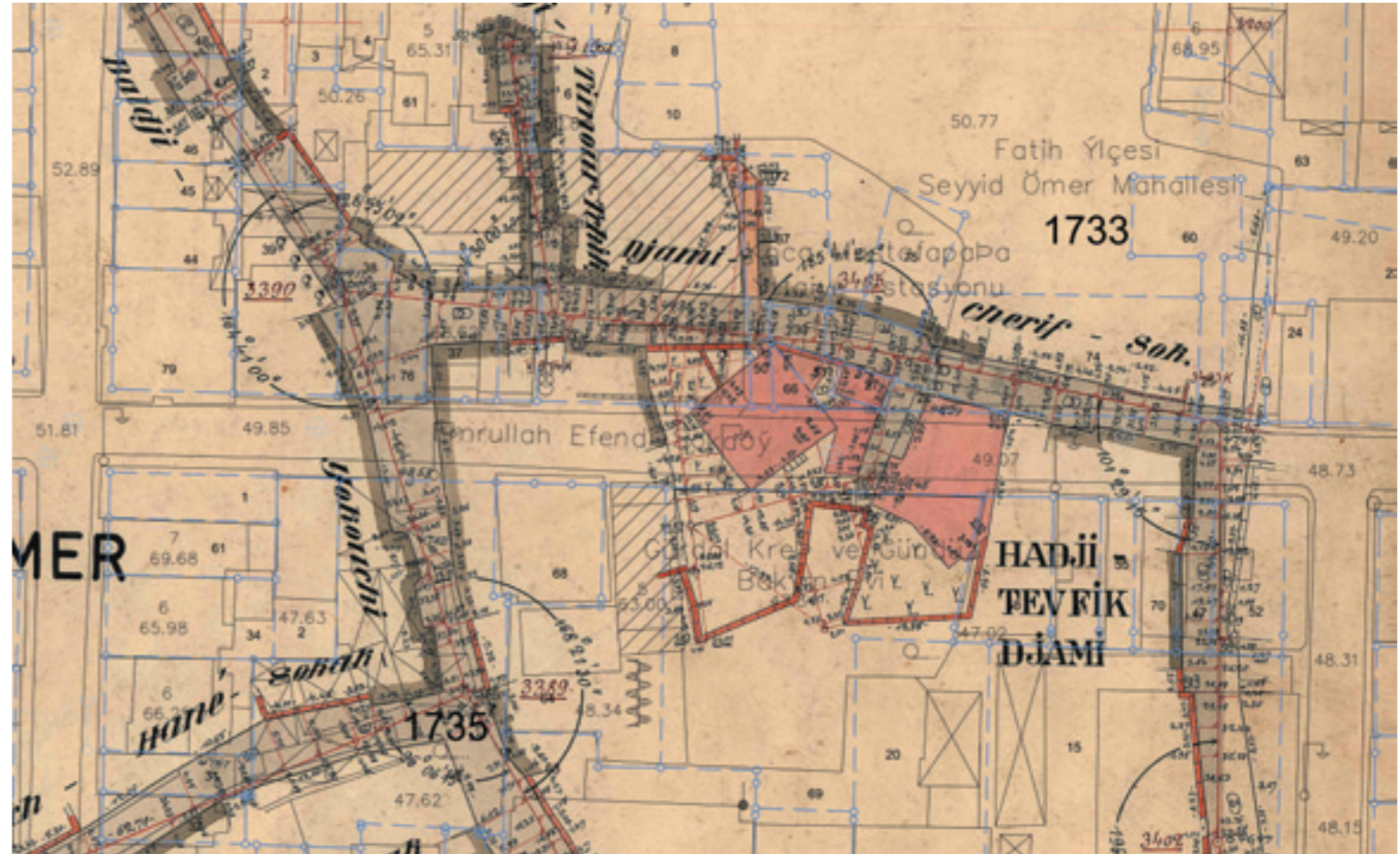
TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

KADI ALİ (KESMEKAYA) MESCİDİ İHYASI

Mescit, Draman'da, Mirac Sokak, 1871 ada, 1 parselde bulunuyordu. Yapı, Kadı Hacı Saadeddin Efendi tarafından 16. yüzyılda yaptırılmıştır. Mescidin tek sereveli

minaresi ve bir de haziresi vardı. Haziresi günümüzde mevcut olup minaresinin de kaidenin bir kısmı kalmıştır. Yapının banisi, mescidin bitişine de bir mektep yaptırmıştır.

Eski fotoğraflarından anlaşıldığı kadarıyla 19. yüzyıl sonlarında onarım görmüştür. Çift sıra pencereleri ve güney dış cephede üst kısmı üçgen formunda düzenlenen mihrap nisi ile farklılık arz eden mescidin çatısı da dört yöne eğimli, ahşap konstrüksiyondu ve üzeri kiremitle örtülüydü.

Yapı, 1940'larda kaderine terk edilmiş ve bir müddet sonra da yıkılmıştır. Mescidin yeniden ayağa kaldırılması için rekonstrüksiyon proje çalışmaları yürütülmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

KANDİLİ GÜZEL CAMİİ İHYASI

Yavuz Sultan Selim Mahallesi, Müftü Hamamı ve Sehla Sokak kesiminde cami beden duvarının bir kısmı mevcut olan, Kandili Güzel Camii'nin yapım tarihi bilinmemekte olup kiliseden devsirme bir cami olduğu düşünülmektedir.

Yazılı kaynaklarda, Katip Hüsrev Mescidi, Perkapı Mescidi ve Parmak Kapı Mescidi isimleriyle belirtilen cami; 1924-1925 yıllarında boş ve atıl durumda kalarak 1935 yılında büyük bir kısmını kaybetmiştir. Mevcut durumda alan üzerinde tek katlı niteliksiz yapılar bulunmakta olup camiye ait duvar ve cesme kalıntısı bulunmaktadır. Tarihi mescidin yerinde ihyası için proje çalışmalarına devam edilmektedir. Proje çalışmalarının tamamlanmasının ardından, 2024 yılında mescidin ve cesmenin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

KÂTİP SİNAN (SİNAN AĞA) MESCİDİ İHYASI

Piyer Loti Caddesi'ne yakın mesafedeki Katip Sinan ve Tahsin Bey Sokaklarının kesiştiği yerde bulunuyordu. 137 ada, 7 parselde kalan mescit, fevkani olarak yapılmıştı. Mescit kısmı, bağ-

dadi tekniğinde, bodrum katı ise moloz taslarla inşa edilen yapının ilk olarak 16. yüzyılda yapıldığı sanılmaktadır. Mescidin güney duvarında dışa taşkın, yarım dairesel nisli bir mihrap bulunmaktaydı.

Koruma Kurulu tarafından 07.01.2010 tarih ve 1161 sayılı Karar ile tescil edilen yapı, 1960'lı yıllara harap halde ulaşmış, 1970'lerin başlarında ise tamamen yıkılmıştır. Katip Sinan Efendi Vakfına ait yapının yeri günümüzde arsa halindedir. Yalnızca Katip Sinan'a ait mezar günümüze kadar korunmuştur. Mescidin yıkılmadan önce çekilen fotoğraf ve çizimleri, yerinde yapılan araştırma kazısı sonuçları baz alınarak rekonstrüksiyon projesi hazırlanmaktadır.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

🌳 YEŞİL ALAN | 🌙 MESCİD

KEMANKEŞ MUSTAFA PAŞA (ODALAR) CAMİİ İHYASI

Derivesali Mahallesi, Müftü Ali Sokağ'ında kalıntıları mevcut olan cami; Kemankeş Mustafa Paşa (vefat tarihi; H. 1053/ M. 1664) tarafından yerinde bulunan bir kilise kalıntısı üzerine fevkani biçimde yaptırılmıştır.

Bodrum katında yer alan küçük hücreler nedeniyle Odalar Camii olarak da anılan yapı; 1919 yılında geçirdiği iki yangından sonra tamamen harap olmuş ve onarılmamıştır. Bir dönem arsası içine gecekondular inşa edilmiş olup daha sonra bu nitelsiz yapılar Fatih Belediyesi tarafından kaldırılmıştır. Tarihi caminin, yerinde ihyası için proje çalışmalarına başlanılmış, arsası içindeki otsu-odunsu bitkiler ve molozlar temizlenmiştir. Proje çalışmalarının tamamlanmasından sonra 2024 yılında mescidin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

🌳 YEŞİL ALAN | 🌙 MESCİD

MALKOÇ SÜLEYMAN AĞA MESCİDİ İHYASI

Yenikapı Langa bölgesi, Katip Kasım Mahallesi, TCDD tren yolu yakınında ve İskele Meydanı Sokağı üzerinde 821 ada 7 ve 8 parseller ile 822 ada 1 parsel üzerinde yer almaktadır. Mescit, 16.yy'da inşa edilmiştir. Mescit, konumlandığı yer olarak eski haritalarda açıkça görülmektedir ancak günümüzde yerinde yapı olarak bulunmamaktadır. Yapının sadece kitabesi korunmuştur. Kitabe kayıtlarına göre 1870 yılında ihyasının yapıldığı anlaşılmaktadır. Kayıp kültür varlıkları listesinde yer alan mescidin yeniden ayağa kaldırılması için rekonstrüksiyon proje çalışmaları yürütülmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

MOLLA GÜRANİ SİMKEŞ MESCİDİ İHYASI

Molla Gürani Mahallesi, Vatan Caddesi üzerinde, 1844 ada içinde yer alan mescit yapısı günümüze ulaşmamıştır. Yapı, İskender Celebi tarafından 18.yüzyılın ilk yarısında (M.1737) yaptırılmıştır. Arşiv kayıtlarına göre mescit 31 Mayıs 1918 Fatih yangınında yanmış ve günümüze kadar da tekrar yapılmamıştır. Eski haritalarda yeri ve bilgileri mevcut olan mescidin yeniden ayağa kaldırılması için rekonstrüksiyon proje çalışmaları yürütülmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

MUHYİDDİN KOCAVİ (KARANLIK) CAMİİ İHYASI

İstanbul İli, Fatih İlcesi, Cibali (Eski Haracci Kara Mehmet) Mahallesi, Cibali Mescidi Sokak, 2198 ada, 10 parselde bulunan caminin mülkiyeti Muhittin Kocavi Vakfı'na ait olup mezarlıkları ve mezarlığın

bahçe duvarı kalmıştır.

Muhyiddin Kocavi (Karanlık) Mescidi'ne ilişkin kayıtlarından anlaşıldığına göre banisi Seyh Muhyiddin Kocavi olup, H.870/M.1465 tarihli

vakfiyesine göre bu mescidin izmit Evkaf Müdürlüğü vakıf kayıtları Seyh Muhyiddin Kocavi'nin ismi Muhyiddin Mehmed bin Musa Fakih olarak anılmaktadır.

Encümen arşivinde bulunan 30/05/1941 tarih ve 602 sıra sayılı esere ilişkin dosyadan erişilen bilgi üzerine dosyanın bilgi fişi evrakının düzenlendiği tarihten önce kadro dışı bırakıldığı ve harap halde olduğu, 602 sıra sayılı dosyadaki fotoğraflardan anlaşıldığı üzere fetih dönemi mimarisini tasıdığı 1854 tarihinde tamirat yapılmıştır. Mescidin tam tarihi bilinmemekle birlikte 1945-1950 yılları arasında yıkıldığı düşünülmektedir.

İhya projesi, Koruma Kurulu kararıyla onaylanmış olup uygulamasına başlanacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

ÖKSÜZCE HATİP MESCİDİ İHYASI

Aksemsettin Mahallesi, Hakperest Sokağı üzerinde hazire ve cesmesi bulunan, günümüzde var olmayan Öksüzce Hatip Mescidi; II. Bayezid Dönemi'nde (1481-

1512) Daya Hatun tarafından yaptırılmış olup mescitten geriye günümüze sadece Hakperest Sokağı üzerinde bulunan cesmesi ve haziresi kalmıştır.

Gümrük Baskatibi Mehmet Efendi Mescidi adıyla da anılan mescidin önünde günümüzde görülen ve büyük bir kısmı yol altında kalan cesme, Sadrazam Gürcü Mehmed tarafından inşa edilmiştir. Encümen Arşivi'nde yer alan fotoğraflarda (yaklaşık 1940) mescidin yerinde olmadığı, sadece bahçe duvarları önünde cesmenin ve cesme üzerinde mescide ait minarenin bir kısmı görülmektedir. Tarihi cesmenin yerinde ihyası ve mevcut cesmenin restorasyonu için proje başlanılmış olup Türk ve İslam Eserleri Müzesi gözetiminde kazı çalışmaları yapılarak temel izleri tespit edilecektir. Proje çalışmalarının tamamlanması sonucunda günümüze ulaşamayan tarihi Öksüzce Hatip Mescidi, cesmesi ve haziresiyle birlikte onarılarak özgün isleviyle hizmete sunulacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

PEYK DEDE TEKKESİ MESCİDİ İHYASI

Mevlanakapı Mahallesi, Peyk Dede Sokağı üzerinde günümüze sadece hazire ve duvar kalıntıları ulaşabilen Peydede Mescidi, XIX. yüzyıl başlarında inşa edilmiştir. Peyk Dede Mescidi olarak da anılan yapı; 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapatılması ile görev kadrosu kaldırılarak atıl duruma düşmüş ve zamanla ortadan kalkmıştır.

“Peyk Dede” unvanıyla tanınan Seyh Mustafa Efendi'nin adı ile anılan tarihi tekke; farklı tarikatlara gelse bile her zaman bu isimle anılmıştır. 1803 yılında kurulan tekkenin günümüze geriye sadece haziresi kalmıştır. Bu hazirenin projelendirme çalışması Fatih Belediyesi tarafından yapılmaktadır. Tarihi mescidin yerinde ihyası için projelerin tamamlanması akabinde mescidin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

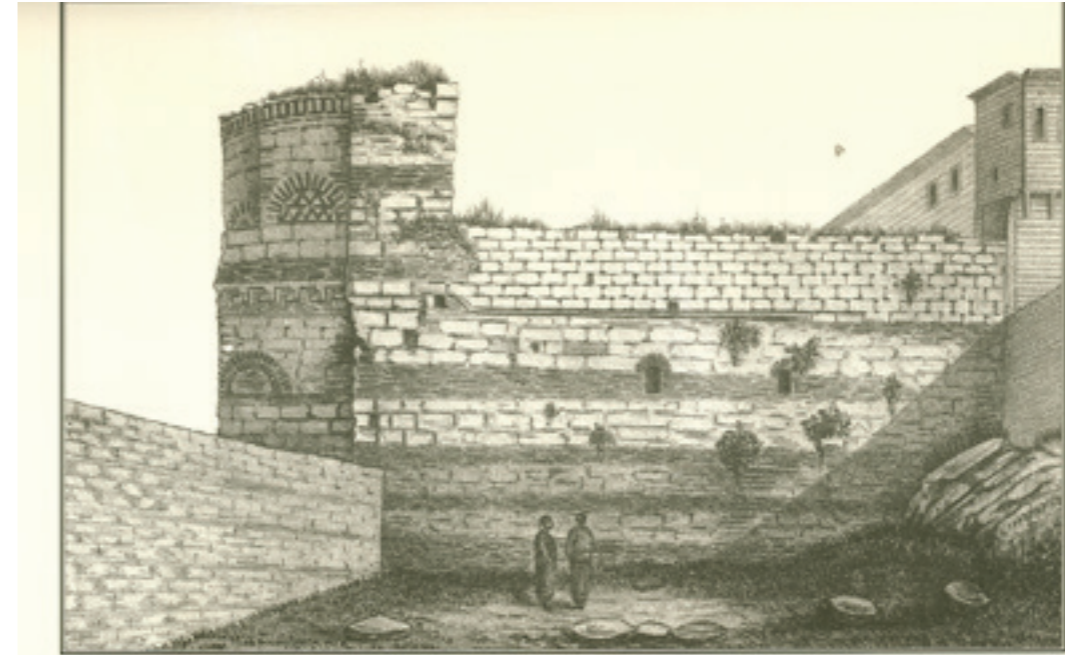
☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

🌳 YEŞİL ALAN | 🌙 MESCİD

SİNAN PAŞA MESCİDİ (KIZIL MESCİD) İHYASI

Sinan Paşa Mescidi / Small Mosque of Sinan Paşa

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ TARİHİ MEKAN

🌳 YEŞİL ALAN | 🌙 MESCİD

Yavuz Sultan Selim Mahallesi, Halic Caddesi'nin Küçük Mustafa Paşa semti ile birleştiği yerde, set üzerinde kalıntıları mevcut olan Sinan Paşa Mescidi; XVI. yüzyılda Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde (1520-1566), Rüstem Paşa'nın kardesi Sinan Paşa tarafından kiliseden mescide dönüştürülmüştür.

Dış cephesindeki tuğla renginden dolayı Kızıl Mescid olarak da bilinen mescit yapısı; 1850-1860 yıllarından itibaren harabe haline gelecek büyük bir oranda yok olmuştur. Tarihi mescidin yerinde ihyası için proje çalışmalarına devam edilmektedir. Proje çalışmalarının tamamlanması ardından 2024 yılında mescidin rekonstrüksiyonunun yapılması hedeflenmektedir.

ŞEHREMİNİ CAMİİ İHYASI

Şehremini Camii, Ereğli Camii olarak bilinen eserin banisi, Fatih Sultan Mehmed'dir. 15. yy, yapılarından olan caminin vakfi vardır.

Hadika'nın ifadesine göre; Ereğlili bir zat 1863 yılında mescidi esaslı bir şekilde onarmıştır. Ardından 1952-1953 yıllarında yeniden yapılmıştır. 1956 yılında Millet Caddesi genişletilirken yıktırılıp arsası yola katılmıştır.

Cami parselinin yeri (3003 ada, 68 parsel) tarihi haritalarda görülmekle birlikte yolda kalmasından dolayı tasıma yapılarak hala İETT garajı olarak kullanılan alan kösesine projelendirme çalışması yapılmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

YEDEKÇİLER CAMİİ İHYASI

Bostancılar Tabhanesi Mescidi ve Yedekçiler Mescidi adlarıyla bilinmektedir. Kanuni Sultan Süleyman tarafından, saray bostancılarının hastaları için yaptırılmıştır. Topkapı Sarayı'nın Marmara Denizi'ne bakan tarafında surların dışında, deniz kıyısında Ahırkapı ile

Sarayburnu arasında bulunmaktadır ve Kanuni Sultan Süleyman Vakfı eseridir.

Fatih, Cankurtaran Mahalesi 2 ada, 86 parselde bulunan eser, Devlet Demir Yolları (TCDD) mülkiyetinde olup park alanı olarak kullanılmaktadır. Eserin parseli meri planda cami alanı olarak belirlenmiştir.

1930'lara kadar kullanılan cami, bu tarihlerde kadro dışı bırakılmış, 1945'ten sonra minaresi yıkılmış, 1957'de de sahil yolu yaptırılırken yolda kalmamasına rağmen, cami binası tümü ile ortadan kaldırılmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Projeler Müdürlüğüne 2018 yılında rekonstrüksiyon projeleri yaptırılan caminin ihya edilebilmesine yönelik çalışmalar Fatih Belediyesi tarafından yürütülmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

YAKUPZADE YAYLA MESCİDİ İHYASI

Şehremini Mahallesi, 1469 ada 8, 9 ve 10 parsellerde bulunan Yakupzade Yayla Mescidi'nin pek çok kaynak kitapta yazılı ismi yer almakta ancak ne zaman, ne şekilde yıkıldığı hakkında bir bilgi olmadığı gibi yapısal ve niteliksel bilgiler de yer almamaktadır.

Mescidin yapıldığı tarih 1719 olup III. Ahmet (1703-1730) dönemidir. Lale Devri'nin başlangıcıdır. Şehremini Mahallesi, Yayla Caddesi'nde bulunan mescit 18. yy.'da Seyit Mustafa Efendi tarafından yaptırılmıştır. Mescit günümüze ulaşmamıştır.

2014 yılında yapılan kazı sonucunda, Yayla Caddesi boyunca taş temel duvar ve minare kaidesi ortaya çıkmıştır. 2023 yılında yapılan yeni araştırma kazısı ile sarnıç ve mezar alanı araştırılmış olsa da herhangi bir bulguya rastlanılmamış ancak minarenin temelleri ve günümüzde açığa çıkmış olan moloz taş temellerin altında moloz taş temel izleri bulunmuştur. Yapılan kazı çalışmasında taşınabilir durumda taş minare basamakları da açığa çıkarılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

YENİKAPI YALI CAMİİ MİMARİ PROJESİ

Yenikapı Camii, Aksaray Mahallesi'nde "Yalı Mahallesi" yahut "Sandıkburnu" olarak geçen semt sınırları içerisinde yapılması planlanan bir projedir. Proje alanı, tarihi olarak istisnai bir fiziki özelliği olan toprak parçasında yer alır, zira

Yalı Mahallesi aslında bir "surdısı" yerleşimidir. 18.yy'da Laleli Camii'nin yapımı sırasında ortaya çıkan molozların alana doldurulmasıyla Yenikapı dışında bulunan bir toprak parçası olarak yerleşime açılmıştır. Yenikapı Camii, Marmaray, İDO,

Sahilyolu, İspark ve diğer kentsel otobüs, tramvay ve metro hatlarının kesim noktasında, hergün binlerce kişinin geçtiği bir güzergahta yer almaktadır. Bu yönden yolculara hitap edecek bir ibadethane olması planlanmaktadır. Ancak bu duruma ek olarak, Yalı Mahallesi'nin de halihazırda merkezi bir camisi mevcut değildir. Yani cami aynı zamanda bir mahalle mescidi olarak da hizmet verecektir. Kapalı alan kapasitesi takriben 172 kişidir. Minare, son cemaat yeri, ıslak hacimleri, duvar kalınlıkları ile brüt alanı toplam 300 metrekare civarında planlanmıştır. Geleneksel cami algısı ile çelişmeyen, geleneğimizdeki kırma çatılı cami biçiminin izinde ancak taşıyıcı sistemlerin yerleşimi ve iç mekan kurgusu noktasında yeni bir tavırla tasarım ele alınmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

MESCİD

DAMAT MEHMET EFENDİ MEDRESESİ RESTORASYONU

Damat Mehmed Efendi Medresesi, Cibali Mahallesi, Karadeniz Caddesi üzerinde Sinanağa Camii karşısında yer almaktadır.

Günümüze ulaşmayan ve bir set üzerinde inşa edildiği anlaşılan med-

resenin banisi, Sultan III. Murad'ın musahibelerinden Raziye Kadın'a damat olduğu için Damad Mehmed Efendi olarak anılan müderris Mudurnulu Mehmed Efendi'dir.

Alman Mavileri Haritası'nda med-

resenin plan ölçüleri belli olup avlu girişinin Sinan Ağa Camii Sokak'ından sağlandığı görülmektedir. Medresenin dikdörtgen planlı ana kütleli parsel boyunca kuzey-güney yönünde uzandığı anlaşılmaktadır. Bina bodrum üzerine yapılmış bes odadan ibarettir. Temel ve yan duvarlarını teşkil eden duvarlar adı moloz tasıdan örülmüştür. Odaların döşeme ve tavanı ahşaptandır.

2022 yılında proje çalışmalarına başlanmıştır. Bu doğrultuda medresenin bulunduğu alanda yapılan temel kazısı sonucunda yapının plan semasını gösteren verilere ulaşılmıştır. Kazı sonucunda çıkan veriler ile eski fotoğraf ve haritalardan elde edilen veriler birleştirilerek restitüsyon projesi hazırlanmaktadır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

HALİLİYE MEDRESESİ RESTORASYONU

Medrese binası Fatih ilçesinde 1944 ada, 3 parselde, Zeyrek-Circir Seyh Süleyman Mescidi karşısında yer almaktadır. Hadikatu'l Cevami'in kaydına göre 18. yüzyılda inşa edilen medrese, 136 metrekarelik oturma alanına sahiptir. Vakıflar Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol neticesinde, ana kurgusu korunarak günümüze gelmiş olan tescilli medrese yapısı, yerinde yapılan incelemeler ve araştırmalar ile elde edilen zengin bilgi ve belgeler yardımıyla projelendirilerek yeniden inşa edilecektir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

KEPENEKÇİ SİNAN MEDRESESİ RESTORASYONU

Demirtas Mahallesi, Kepenekçi Sabunhanesi Sokak üzerinde bulunan medrese; 16. yüzyılda Mimar Sinan tarafından inşa edilmiştir. Emin Sinan Efendi Medresesi olarak da anılan kare planlı yapı on odadan, bir dershaneden ve sadırvanlı bir avludan oluşmaktadır. 1941 tarihli Pervititch haritasında “harap eski medrese” olarak işaretlenmesinden yapının bu yıllarda durumunun kötü olduğu ve bu dönemden sonra küçük tadilatlar yapıldığı anlaşılmaktadır.

Günümüzde medreseden geriye sadece dersliği, haziresi ile bahçe duvarının bir kısmı kalmış olup Medresenin yapı bütünlüğü bozulmuştur. Projeleri hazırlanmış olan Medresenin ihyasına ilişkin fizibilite çalışmalarına devam edilmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ | TARİHİ MEKAN

👥 | EĞİTİM

HAYDAR PAŞA MEDRESESİ RESTORASYONU

Haydar Paşa Medresesi; Haydar Mahallesi’nde, Haydar Caddesi ile Haydar Hamamı Sokağı’nın kesiştiği yerde bulunan Haydar Paşa Külliyesi içinde yer almaktadır. Kanuni Sultan Süleyman Döne-

mi’nde (1520-1566) vezir Haydar Paşa tarafından yaptırılan medresenin, içinde yer aldığı külliye- nin hamamı ve camisinin mimarının Mimar Sinan olmasından dolayı medresenin de Mimar Sinan eseri olduğu düşünülmektedir.

Medreseye ilişkin bilinen en eski tarihli harita 19. yüzyıla aittir. Bu haritada, dörtgen planlı bir parselde yerleşen medresenin dershanesi, avlusu ve avluyu üç yönde saran birimleri gösterilmiştir. İstanbul depremleri ve yangınlarından hasar aldığı düşünülen medresenin bir bölümü günümüze gelememiş ve sadece Osmanlı Klasik Dönem mimarisinin özelliklerini taşıyan dershane birimi ayakta kalabilmiştir. Medresenin Fatih Belediyesi denetiminde onarımı yapılarak hizmete sunulması için fizibilite çalışmalarına devam edilmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ | TARİHİ MEKAN

👥 | EĞİTİM

HATİCE SULTAN SİBYAN MEKTEBİ RESTORASYONU

Fatih ilçesi, Ayvansaray Mahallesi'nde bulunan Hatice Sultan Sıbyan Mektebi 1711 yılından dönemin hassa mimarı Bekir Ağa tarafından sebül ve cesme ile bir-

likte inşa edilmiştir. 1924 yılına kadar mektep olarak kullanılan yapı daha sonra işlevini kaybetmiştir. III. Ahmed dönemi mimarisinin önemli örneklerinden olan sıbyan mektebi günümüze belli ölçüde ulaşabilmiştir.

Pervitich Haritaları'nda kargir olarak görülen sıbyan mektebi; yamuk planlı olarak üç sıra tuğla ve bir sıra kesme taş sıra ile inşa edilmiştir. Mektep, Alman Mavileri Haritaları'nda 10,20 x 8 metre olarak çizilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki mektebin restorasyonu Fatih Belediye Başkanlığı'na yapılacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

SEYYİD ABDULLAH PAŞA SIBYAN MEKTEBİ İHYASI

Seyyid Abdullah Paşa Mektebi; Saracışak Mahallesi, Katip Sinan Sokak üzerinde bulunmaktadır. Kitabesinde yer alan bilgilerinden 1748 yılında Sadrazamı Seyyid Abdullah Paşa tarafından yaptırıldığı bilinmektedir. Osmanlı Dönemi sıbyan mektepleri içinde değerlendirildiğinde; mektebin cami civarında ve genellikle köşe parselde inşa edilen tek yapı halindeki eğitim yapılarından olduğu söylenebilir.

Kazı neticesinde elde edilen veriler doğrultusunda hazırlanan kalıntı rölovesi ile restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Onarım kapsamına alınan yapı restorasyonun akabinde "Yadigar Kahvesi" olarak hizmete acılacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

SOSYAL TESİS

EMİN GANEM MUSTAFA ÇAVUŞ SIBYAN MEKTEBİ İHYASI

Sümbül Efendi Mahallesi, Hacı Piri Sokak'ta yer alan Emin Ganem Mustafa Çavuş Mektebi'nin ne zaman inşa edildiğine dair literatürde net bilgi bulunmamaktadır. Sibyan mektebi ile ilgili kayıtlı belgelerde; 1834 yılında Zeliha Hatun tarafından mektebin kömür ihtiyacının ve eğitimle ilgili giderlerin karşılandığı bilgisi bulunmakta olup mektebin bu tarihten önce yapıldığı düşünülmektedir. 1912-1914 yılları arasında İstanbul Surici Sibyan Mektepleri üzerine hazırlanan müfettiş raporunda ise yapının kagir olduğu ve iki yıldır kapalı olduğu bilgisine ulaşılmaktadır.

Mektepten geriye günümüzde sadece mektebin yanında Saclı Kasım Dede'ye ait olan türbe yapısı, alan içindeki haziresi ve karşısında bulunan cesmesi ulasmıştır. Hacı Piri Sibyan Mektebi olarak da isimlendirilen yapının ihyasına ilişkin projelerin hazırlanması için fizibilite çalışmaları devam etmektedir.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ | TARİHİ MEKAN

👥 | EĞİTİM

AĞAÇKAKAN (HACI HAMZA) SIBYAN MEKTEBİ RESTORASYONU

Fatih İlçesi, Sümbül Efendi Mahallesi, Hacı Hamza Mektebi Sokak ile Saka Sokak kesiminde yer almaktadır.

Sibyan Mektebi'nin Banisi Debbag İskender Celebi olup aynı ada sahip bir mescidi de bulunmaktadır. Banisinin mezarı bu mescidin kible duvarı önünde yer almaktadır. Yapım tarihi bilinmemekle birlikte, yapıda gözlenen mimari özelliklerinden 16. yy ikinci yarısına veya 17. yy'a ait olduğu söylenebilir.

Mektebin dikdörtgen planlı, klasik üslupta, almasık duvarlı çift sıra pencereli bir yapı olduğu anlaşılmaktadır.

1912-1914 yıllarında eğitim yapıları ile ilgili hazırlanmış olan müfettiş raporunda; "Yeni Cesmede mazbut. 6 talebe ile 1 muallimi bulunan mektep kagiridir. Bir dersane ile bir muallim odasından ve ittisalinde 3 odadan ibarettir. Bir de mesrutası vardır" bahsi geçmektedir.

Günümüzde depo-otopark alanı olarak kullanılan yapının duvarları zeminden yaklaşık 1.00 metre yüksekliğe kadar yıkılmış, özgün beden duvarları bu seviyede görülmektedir.

Yapı ve içinde yer aldığı parsel üzerindeki uygunsuz kullanımdan kaynaklı tüm ekler kaldırılacak, müze denetiminde kazı yapılarak rölöve, restitüsyon, restorasyon, statik, elektrik ve mekanik tesisat projeleri hazırlanacak ve yapının yasatılması sağlanacaktır.

☀️ | ÖZELLİKLER

🏛️ | TARİHİ MEKAN

👥 | EĞİTİM

HADIM HASAN PAŞA MEDRESESİ KÜTÜPHANESİ İÇ MİMARİ PROJESİ

Fatih (Eminönü) ilcesinde, Çağaloğlu'nda yer alan, mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olan yapı günümüzde, basit bakım onarım izni kapsamında; Kitap-Kafe ve Gençlik Merkezi fonksiyonlarına dönüştürülmesi planlanmıştır. Yapıda; 7 adet özel çalışma odası, toplu çalışma alanlarıyla 44 kişiye hizmet verebilecek araştırma merkezi ve kütüphane, kafe, seminer odası ve ıslak hacim alanları bulunmaktadır. Yapının projelendirilen toplam kullanım alanı 238 metrekare olup toplam brüt alan ise 480 metrekaredir. Eski eser kütüphane yapısında, basit bakım onarımı 22.12.2021 tarih ve 8781 sayılı kararla projeleri hazırlatılıp koruma kurulu na onaylatılmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

ÇAYIRLI KÜTÜPHANESİ RESTORASYONU

Çayırli Kütüphanesi, Yavuz Sultan Selim Mahallesi, Karadeniz Caddesi üzerinde Sinanağa Camii karşısında ve günümüze ulaşmayan Damad Mehmed Efendi Medresesi'nin caprazında yer almaktadır.

Çayırli Kütüphanesi / Muallimhanesi hakkında eldeki bilgiler kısıtlıdır.

Sadr-ı Ali Kethüdası Mustafa Ağa tarafından genç ve yaşlı kadınların eğitimi için kurulmuş olan bir muallimhane yani hoca evidir.

Çayırli Kütüphanesi olarak literatüre geçen mevcut yapı, eğitim yapılarının yoğun olduğu bir mahalde bulunmakta ve eski haritalarda yanında günümüzde mevcut olmayan Çayırli Medresesi olduğu görülmektedir. Yapı, bir sıra tas ve iki-üç sıra tuğlalı almasık örgü sistemine sahiptir. Pencere ve kapı sövelerinde od taşı kullanıldığı görülmektedir.

2022 yılında proje çalışmalarına başlanmıştır. Bu doğrultuda yapının güncel rölövesi, restitüsyonu ve restorasyon projeleri hazırlanmış ve sunulduğu ilgili Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. Projelendirme süreci devam eden ek hizmet binası ile birlikte eğitim yapısı olarak kullanılması planlanmaktadır.

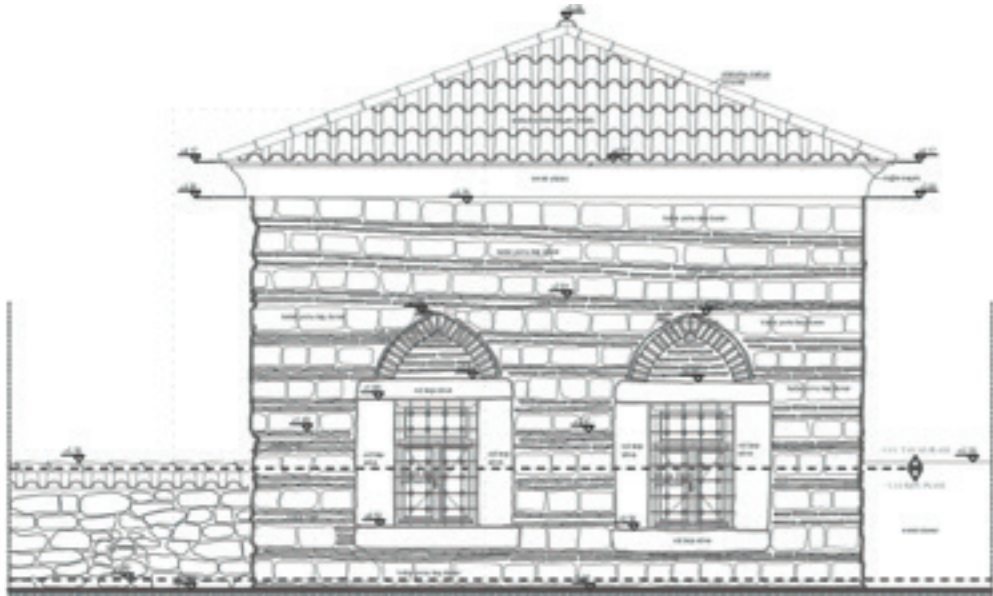
ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

ZEYREK KİTAP - KAFE İÇ MİMARİ TASARIM VE PROJELENDİRME

Eski Hali

Zeyrek Mahallesi'nde yer alan mevcut Zeyrek Kafe'nin Kitap-Kafe olarak yeniden tasarlanması, kapalı alan ve bahçe kısmının iç mimari açıdan değerlendirilerek yeniden işlevlendirilme kapsamında 260 metrekare kapalı 1600 metrekare bahçe alanından oluşan mimari konsept projesi hazırlanmıştır.

Zeyrekhanesi'nin tarihi doku ve eşsiz manzarası ile birlikte modern bir tarzı birleştirerek, tarihin getirdiği güzellikler ile geleceğe doğru da sıkı bir bağ kurmayı hedefleyen, insanların keyifle toplandığı bir mekan haline getirilmesi hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

SOSYAL MEKAN

FANÇO AYVANSARAY ÇOCUK KÜTÜPHANESİ TESCİLLİ YAPININ REKONSTRÜKSİYON PROJESİ

Ayvansaray Bahçe Projesi'nin tasarlandığı alan içerisinde bulunan 750 metrekarelik kapalı alana sahip eski eser yapı anne-cocuk atölyelerine ev sahipliği yapacak bir eğitim binasına dönüşmektedir. Rölöve, çevre düzenleme restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri 2022 yılında Koruma Bölge Kurulu tarafından onaylanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

EĞİTİM

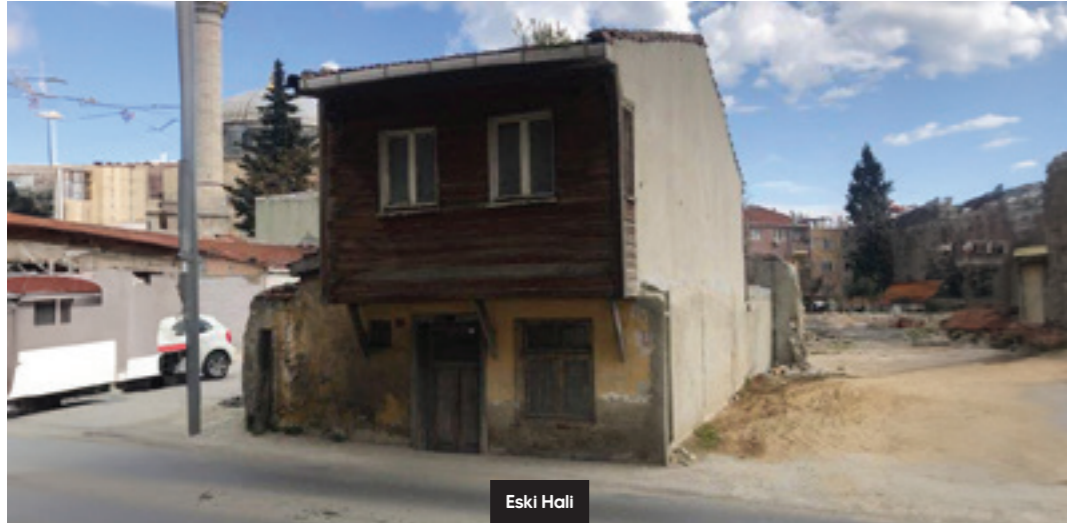

MİLLET BAHÇESİ 10 TESCİLLİ (SMÖ) YAPININ RESTORASYONU VE 5 METRUK BINANIN RÖLÖVE ÇALIŞMASI

Karasurları Millet Bahçesi Proje Alanı sınırları içerisinde yer alan 10 adet tescilli sivil mimarlık örneği yapıdan; Çocuk Köyü Projesi kapsamındaki 1341 ada 3, 4, 7 parsellerde yer alan 3'üne ait rölöve, restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon ve mühendislik projeleri

hazırlanmış olup 1341 ada 4 parseli ait projeler 2021 yılında 1341 ada 3 ve 7 parsellere ait projeler ise 2022 yılında onaylanmıştır. Koruma Kurulu tarafından onaylanan ve çocuk projesi kapsamında ihya edilecek olan bahse konu sivil mimarlık örnekleri; 160 metre² alanlı

cocuk atölyesi (3 parsel), 112 metrekare alanlı kadınlara yönelik atölyeler (4 parsel) ve 180 metrekare alanlı tarih müzesi (7 parsel) olarak islevlendirilecek ve bölge halkının hizmetine sunulacaktır. 7 adet tescilli sivil mimarlık örneği yapının, valilik ödeneğinden yararlanılarak koruma projeleri hazırlanmış, bunlardan ikisine ait rölöve, restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon ve mühendislik projeleri, 2023 yılında Koruma Kurulu tarafından onaylanmıştır. Diğer yapıların projeleri Koruma Kuruluna iletilmiş olup onayları tamamlanınca yapıların restorasyonları veya rekonstrüksiyonları gerçekleştirilecektir. Millet Bahçesi Proje Alanı sınırları içerisinde yer alan tarihi hamam kalıntısının rölövesi hazırlanmış olup 2022 yılında Koruma Kurulunca onaylanmıştır. Millet Bahçesi Proje Alanı sınırları içerisinde yer alan tescilli 5 adet metruk sivil mimarlık örneği yapıya ait rölöveler hazırlanmış olup Koruma Kurulunca 2023 yılında onaylanmıştır.

Eski Hali

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

YEŞİL ALAN

EĞİTİM

NIŞANCA ESKİ EMNİYET YAPISI REKONSTRÜKSİYON PROJESİ

Nisanca Mahallesi'nde bulunan tescilli sivil mimarlık örneği yapının mevcut plan ve mimari özellikleri 1940-1950'lerin mimari eğilimlerine işaret etmektedir.

Türkeli Caddesi, Mola Taşı Caddesi ve Nisanca Fırını Sokak'a cephe veren yapı betonarme karkas sistem ile inşa edilmiştir. Türkeli Caddesi ile Nisanca Fırını Sokak kesiminde bulunan kütle zemin+2 katlı; diğer kütleler ise zemin+1 katlı olup taban alanı bin 253 metrekare olup toplam inşaat alanı 2 bin 330 metrekaredir.

Tescilli SMÖ yapının yapı farklı işlevlerde kullanılmak üzere rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesi çalışmalarına başlanmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

NİŞANCA HAMAMI RESTORASYONU

Kumkapı, İstanbul'un tarihi ilçesi Fatih'te, geçmişi oldukça eskilere dayanan, Ermeni, Rum ve Müslüman halkın bir arada yaşadığı ve çevreye oldukça değerli eserler kazandırdığı semtlerdendir.

Söz konusu eserlerin bazıları günümüze dek korunabilmiştir. Proje alanı bunlardan birine sahip Nisanca Hamamı ve aynı parsel içerisinde bulunan Eski Karakol yapısının bulunduğu bölgededir. Bu bölge Fatih Belediyesi tarafından rekreatif ve kültürel bir merkez olarak yeniden düzenlenmektedir.

Nisanca Hamamı meydan ile daha entegre olacak bir şekilde restore edilip, içerisinde kütüphane, sanat galerisi, ve kafeye yer verilmiştir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

SİLİVRİKAPI İBRAHİM PAŞA HAMAMI RESTORASYONU

İstanbul'da 16. yüzyılda (1551-1566 yılları arasında) Mimar Sinan tarafından Silivrikapı semtinde inşa edilen İbrahim Paşa Külliyesi özgün mimari kurgusunda cami, açık türbe, cifte hamam, mektep ve çeşmeden oluşan bir manzume-

dir. Banisi Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Rumeli ve Anadolu Beylerbeyi ve Kubbedalı Veziri olan Hadım veya Tavası lakabı ile tanınan önemli bir devlet adamı olan Bosna kökenli İbrahim Paşa'dır.

Külliye'den günümüze cami, açık türbe ve çeşme yapıları ulaşmış olup cifte hamamdan geriye yalnızca ön cephesinin giriş bölümünün duvarı ve kısmen sol akstaki cephe duvarı ve tonozlu bir hamam mahalinin kalıntıları ulaşmıştır. Külliye'ye akar olarak inşa edilen cifte hamamın tarihçesi ile ilgili olarak;

1930'lu yıllara kadar tahrip de olsa varlığını sürdürmüş olduğu fakat bu yıllardan sonra hamamın iyice harap olduğu anlaşılmaktadır. Hamamın Silivrikapı Caddesi üzerinde camiye bakan ön cephesinin kısmen ayakta kaldığı görülmektedir. Yapının projelendirme çalışmaları baslatılmış olup yenden hayata kazandırılması hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

TURİSTİK MEKAN

BALAT KARABAŞ, TAHTA MİNARE VE ATİK MUSTAFA PAŞA MAHALLELERİ YENİLEME ALANI KORUMA AMAÇLI UYGULAMA İMAR PLANI

Ayvansaray ve Balat Mahallerinin bir kısmını kapsayan proje alanı 2006 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile Balat Karabaş, Tahta Minare ve Atik Mustafa Paşa Mahalleleri Yenileme Alanı olarak ilan edilmiştir.

Fener-Balat Yenileme Alanı; Fatih ilçesi sınırlarında Halic'in batı yakasında yer alan Ayvansaray İskelesi'nden başlayıp, Balat İskelesi ile devam eden ve Fener İskelesi'ne kadar uzanan kıyı seridi ile Ayvan-

saray ve Mürselpasa Caddeleri boyunca surun üst tarafını da icine almaktadır. Proje alanı yaklaşık 286 bin 407 metre² yüz ölçümüne sahip olup 20 adet yapı adası olmak üzere toplam 59 adet adayı kapsamaktadır.

Bölge yenileme alanı ilan edildiği 2006 yılından itibaren geçen zaman içinde bambaska bir cehreye bürünmüş, özellikle cephe sağ-liklaştırma çalışmalarının da etkisiyle bölgede kullanıcı kitlesi farklılaşmış, arazi değerleri yükselmiş ve bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

Bu doğrultuda yenileme alanı tamamında bölgenin güncel ihtiyaçlarına cevap verebilmek, tarihi kentsel dokuyu muhafaza etmek, bölgenin gelişimine uygun olarak yeniden inşa ve restore edebilmek, sosyal donatı alanları oluşturmak, tarihi ve kültürel tasınmaz varlıkları yenileyerek korumak amacıyla yenileme avan projeleri revize edilmiş olup eş zamanlı olarak koruma amaçlı uygulama imar planında da gerekli revizyonlar hazırlanmıştır. Bu projelere ilişkin onay süreçleri devam etmektedir.

YALI MAHALLESİ KORUMA AMAÇLI UYGULAMA İMAR PLANI

5366 sayılı yasa kapsamında “Yenileme Alanı” ilan edilen Yalı Mahallesi’nde yürürlükte olan 13.03.2017 tarihli Yedikule-Yenikapı III. Etap Yenileme Alanı Avan Projesi’nin 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839 adalarını kapsayan kısmına ilişkin 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı Tadilatı ve bu plan doğrultusunda hazırlanan 18. madde uygulaması mahkeme kararıyla iptal edilmiş olup alan plansız kalmıştır.

Yenileme Avan projesi ve Kentsel Tasarım Projesi ilgili Koruma Kurulu tarafından onaylı olan alanda, sehircilik ve imar faaliyetlerinin devam edebilmesi adına koruma amaçlı uygulama imar planı hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.

SULTANAHMET VE BARBAROS EVLERİ TURİZM MERKEZ KORUMA AMAÇLI UYGULAMA İMAR PLANI

Yaklaşık 40 yıldır plansız durumda olan Turizm Merkezi alanlarında planlama çalışmalarına müdürlüğümüz tarafından 04.05.2021 tarihinde başkanlık oluru alınarak başlanmıştır.

1/5000 ölçekli KANİP İBB tarafından hazırlanarak Bakanlığa iletilmiştir. Bakanlık yaptığı incelemeler neticesinde planda cesitli revizyon ve düzeltmeler talep ederek taleplerini İBB'ye iletmistir.

1/1000 ölçekli planın analiz ve saha çalışmaları sürecinde yapılan detaylı incelemeler doğrultusunda, onay sürecinde olan 1/5000 ölçekli planda tespit edilen uyumsuzluklar sebebiyle 1/1000 planla birlikte 1/5000 plan taslağı da hazırlanarak Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğüne iletilmiştir. Her iki ölçekteki koruma amaçlı imar planları Bakanlık tarafından inceleme sürecindedir.

TURİZM MERKEZİ ADI	İstanbul Sultanahmet Meydanı TM	İstanbul Barbaros Evleri TM
Resmi Gazete Tarih	06.09.1982	19.04.1989
Alan Büyüklüğü (m ²)	167279	8.348

AETIUS SARNICI (VEFA STADI) RESTORASYONU

Dervisali Mahallesi, 2567 Adada bulunan Aetius Sarnici rölöve, restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon, statik, elektrik, makine, peyzaj projeleri hazırlanması için İstanbul Valiliğine katkı payı başvurusunda bulunulmuş olup 2018 yılında sağlanan ödenek kapsamında 2020 yılında ihalesi gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri hazırlanmış ve teslim alınarak onaylanmak üzere 2020 yılında Koruma Kuruluna iletilmiştir. 2021 yılı içerisinde rölöve ve restitüsyonu onaylanmış olup, restorasyon projesinin onayı beklenmektedir.

METRUK SİVİL MİMARLIK ÖRNEĞİ YAPILARIN PROJELENDİRME ÇALIŞMASI

Baskanlığımızca; ilçemizdeki kamu düzeni ve güvenliğinin muhafazası, uyusturucu/uyarıcı madde temini ve kullanımıyla mücadelenin etkinliğinin devam ettirilmesi, kent estetiğinin sağlanması ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla tespit edilen metruk yapılarda gerekli güvenlik ve proje çalışmaları yapılmaktadır.

Yürütülen envanter çalışması kapsamında güncel durum tespitleri yapılan 6 bin 731 tescilli ve tescile değer nitelikte sivil mimarlık örneği yapıdan toplam 745 metruk durumda olduğu ve 379 metruk yapının rölövesinin olmadığı saptanmıştır.

Projesi olmayan metruk durumdaki sivil mimarlık örneği yapıların önem ve öncelik sırasına göre etaplar halinde 3 boyutlu taramaları yapılarak rölöveleri hazırlanmakta ve yapılar belgelenecek kayıt altına alınmaktadır. 2020-2023 yılları arasında 248 metruk yapı Belediye-mizce rölöve çalışma kapsamına alınarak projeleri hazırlanmıştır.

TESCİLLİ SİVİL MİMARLIK ÖRNEĞİ YAPILARIN RESTORASYONU

2023 yılında valilik ödeneği temin edilmiş olan, İskenderpaşa Mahallesi, 1065 ada 39 ve 41 Parsellerde yer alan Sivil Mimarlık Örneği Yapıların restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon, inşaat, elektrik, makine projeleri-

nin hazırlanması hizmet alımı gerçekleştirilecek olup, hazırlanan projeler onaylanmak üzere ilgili Koruma Kuruluna gönderilecek ve kurul tarafından onaylanınca mühendislik projeleri de teslim alınarak tamamlanacaktır.

Balat Mahallesi, 2297 ada, 13 parseldeki Tescilli Sivil Mimarlık Örneği Yapının restitüsyon, restorasyon, rekonstrüksiyon, inşaat, elektrik, makine projelerinin hazırlanması için hizmet alımı gerçekleştirilmiş olup söz konusu iş için 2020 yılında

sözleşme imzalanarak çalışmalara başlanmıştır. İş kapsamında hazırlanan rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri incelenmek ve onaylanmak üzere İstanbul 2 Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne gönderilmiş ve 23.12.2020 tarihli ve 4419 sayılı Kurul kararı ile onaylanmıştır. Mühendislik projeleri de teslim alınarak tamamlanmıştır.

UNESCO Dünya Miras Alanı Zeyrek bölgesinde; Zeyrek Mahallesi, Fazilet Sokak'ta yer alan tescilli sivil mimarlık örneği olan yapı geleneksel kent dokusunun bir parçası olarak günümüze ulaşmaktadır. Uzun zamandır atıl durumda olan yapının çatısında ve duvarlarında kısmi çökmeler meydana gelmişse de ayakta kalan bölümlerinde birçok özgün detay ve malzeme mevcuttur. Özgün kent dokusunu korumak ve devamlılığını sağlamak adına, onaylı proje doğrultusunda restorasyon çalışmalarına başlanan yapının onarımı tamamlanmasından sonra Başkanlığımızca akademi binası olarak kullanılması hedeflenmektedir.

03

AKADEMİK ÇALIŞMALAR

ZEYREK AKADEMİ

Molla Zeyrek Camii'nin (Eski Pantokrator Manastırı) hemen yanı başında bulunan Zeyrek Akademi'de özellikle Surici İstanbul'unun somut ve somut olmayan kültürel mirasına, tarihine, mimarisine, planlamasına, sanat tarihine, arkeolojisine, kültür-sanatına ve sosyal yaşamına dair eğitim, etkinlik ve geziler düzenlenmekte, söyleşiler ve tez sunumları yapılmaktadır.

2023 yılında Zeyrek Akademi'de "Osmanlı Türkçesinde Arşiv Metinleri ve Edebi Metinler"den "Fotograf Çekim ve Düzenleme Teknikleri"ne; "Bilim Tarihi ve Felsefesi"nden, "Osmanlı Düşünce Dünyasından Portreler"e, "İslamda Metafizik Düşünce"den "İstanbul'un İc Tarihi"ne kadar farklı pek çok başlık altında toplam 57 eğitim, tez sunumu, seminer dizisi ve tematik kültürel miras gezisi gerçekleştirilmiştir.

Zeyrek Akademi, alanında uzman ve yetkin isimleri gençlerle bir araya getirerek; sözlü tarih araştırmalarıyla geçmişin bugünü nasıl şekillendirdiğini ortaya koyarak; şehrin somut ve somut olmayan kültürel miras unsurlarını tanıtarak, farkındalık oluşturan yazılı ve görsel yayınlar yaparak Zeyrek ve çevresini, geçmişte olduğu gibi bugün de gençler ve ilgilileri için bir kültür-sanat ve eğitim merkezi olarak yeniden canlandırmayı hedefliyor.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

MEDRESE DAVUTPAŞA

Davutpaşa Külliyesi içerisinde bulunan ve İstanbul'un ilk medreselerinden olan Davutpaşa Medresesi, "Medrese Davutpaşa" ismiyle lisansüstü öğrencilere hizmet vermektedir.

Medresede öğrencilere tahsis edilmiş odaların bulunmasının yanı sıra akademik hayatlarına katkıda bulunacak söyleşiler, makale ve tez sunumları, paneller düzenlenmektedir. Akademi Bulusmaları, Küresel Çalışmalar, Film Okumaları, Yerel Yönetimler Okulu, Kitap Tahlil Programları, İngilizce Konuşma Kulübü gibi çeşitli akademik programlar düzenlenmiş ve faaliyete geçtiği günden bugüne medrese yüzlerce araştırmacı ve öğrenciye ev sahipliği yapmıştır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

EĞİTİM

ENCÜMEN ARŞIVİNİN DİJİTAL KAYIT ÇALIŞMASI

1917 yılında kurulan Muhafaza-ı Asar-ı Atika Encümen-i Daimi-si'nin çalışmaları ile 1936-1963 yılları arasında oluşturulmuş "Encümen Arsivi" belgeleri günümüzde İstanbul 4 Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü arşivinde muhafaza edilmektedir.

Kültür Bakanlığı ve Belediyemiz arasında yapılan protokol ile kopyası veya dijital kaydı olmayan, zamanın etkisine bağlı yıpranmalar, kayıplar meydana gelen 1789 adet dosyanın içindeki 71 bin 354 sayfadan oluşan nadide belgelerin tasnifinin yapılarak dijital ortama aktarılması çalışmalarına devam edilmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ VESİKALAR

DİJİTAL ARŞİV

TARİHİ MEZAR TAŞLARININ ENVANTER ÇALIŞMASI

Fatih, tarihi ve kültürel pek çok ögeyi içinde barındıran birçok medeniyete ev sahipliği yapmış nadir bir mirastır. Fatih'in sahip olduğu kültürel öğelerden biri de tarihi mezar taşlarıdır. Mezar taşları üzerlerinde sahiplara, zamana ve mekana dair çeşitli bilgiler barındırmaktadır.

Baslatılan çalışma ile Fatih ilçesinde yer alan türbe, hazire, kabir ve mezarlık alanlarındaki mezar taşlarının güncel durum tespitinin yapılması, uzmanlarca okunması ve günümüz Türkçesiyle transkripsiyonunun yapılması, metfun kişiye dair bilgilerin, mezar taşının sanatsal özelliklerinin ve mekansal verisinin yer alacağı envanter fişlerinin oluşturularak araştırmacılar tarafından incelemeye olanak sağlayacak şekilde dijital ve basılı materyal haline getirilmesi hedeflenmektedir.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

DIJİTAL ARŞİV

SÖZLÜ TARİH ÇALIŞMALARI

181

Zeyrek Akademi bünyesinde gerçekleştirilen sözlü tarih çalışması ile Fatih'te yaşayan ve ilçedeki dönüşüme tanıklık eden katılımcıların hatıraları sesli ve görsel kayıt altına alınarak Fatih'in yıllar içerisinde geçirdiği sosyokültürel ve mekansal dönüşümün izinin sürülmesi hedeflenmektedir.

İstanbul tarihinin hafızası ve kültürel birikimiyle ilk sırada yer alan Fatih'i yaşamış, Fatih'in belleğini oluşturmuş kişilerle yapılan bu görüşmeler, tarih yazımında özgün ve alternatif bir çalışma olarak kamuoyu ve araştırmacıların ilgisine sunulmuştur.

2024 yılı itibarıyla 261 kişi ile ön görüşme yapılmış, 80 kişi ile 118 çekim kaydı gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı içerisinde de Fatih'in Kültürel Miras Mekanlarının Yeri ve Değişimi adlı projemizin tanıtımı amacıyla broşür çalışması, projeyi akademik düzeyde tanıtımı yapmak amacıyla sempozyum çalışması düzenlenmiştir.

ÖZELLİKLER

DİJİTAL ARŞİV

DİJİTAL KÜTÜPHANE “3 BOYUTLU MİRAS FATİH”

3D

Dijital platformların arttığı ve aktif olarak kullanıldığı çağda, Fatih Belediyesi olarak “3 Boyutlu Miras Fatih” projesi hazırladık. “3 Boyutlu Miras Fatih” somut kültürel mirasın belgeleneceği ve bu belgelerin kamu yararına açık kaynak olarak paylaşılacağı bir dijital kütüphane platformudur.

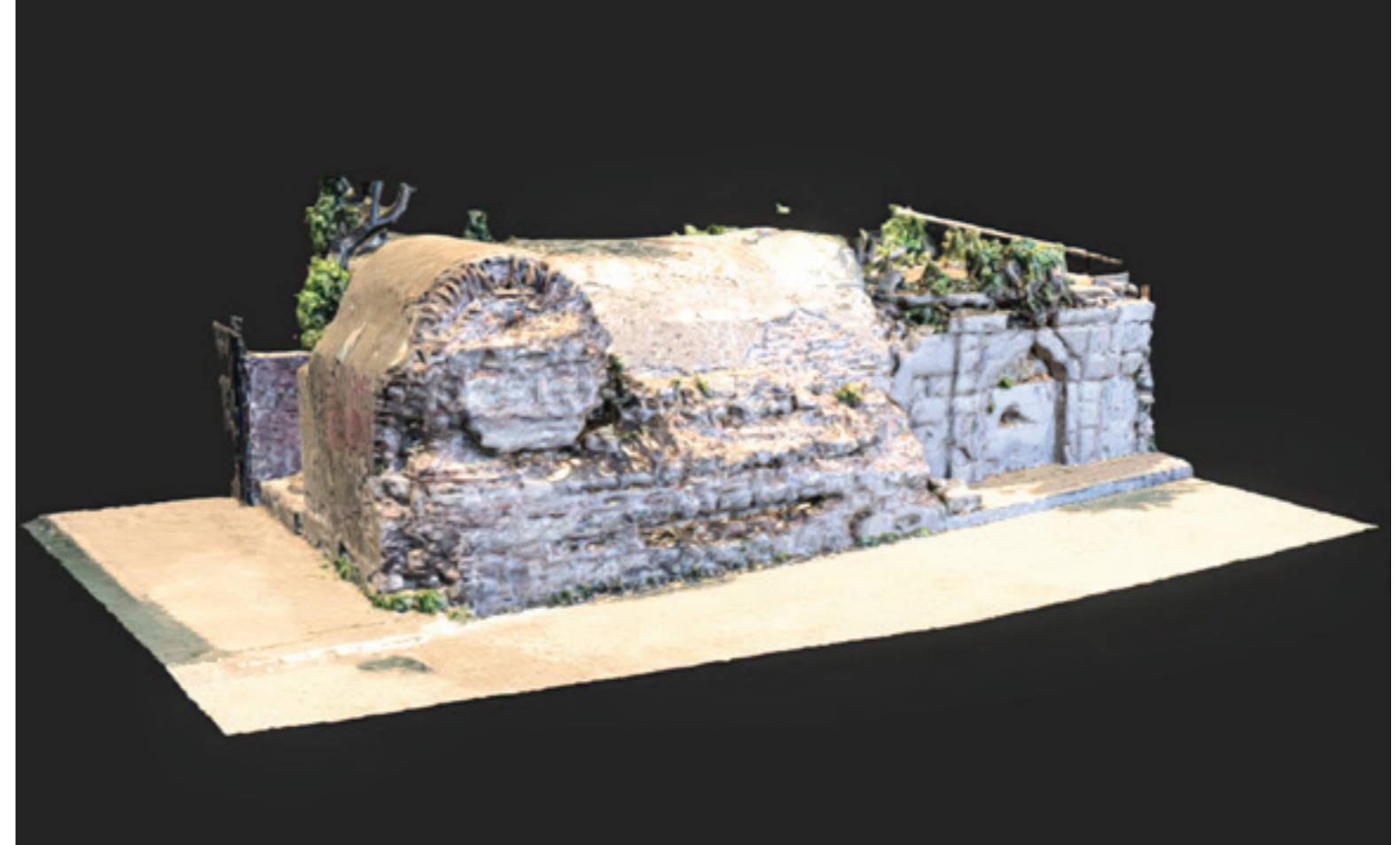
Tescilli eserlere ilişkin 3 boyutlu tarama verileri model verisi haline dönüştürülerek, sanat tarihi bilgileri ve projeleri ile birlikte Coğrafi Bilgi Sistemi üzerinden uzmanların kullanımına açılacaktır. Yapıların mevcut hali ile 3 boyutlu olarak görülebileceği bu yeni projeye ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

ÖZELLİKLER

DİJİTAL ARŞİV

TARİHİ SU KÜLTÜRÜ VE YAPILARI SEMPOZYUMU | 02

TARİHİ SU

KÜLTÜRÜ VE YAPILARI
SEMPOZYUMLARI

İletişim: kulturelmiras@fatih.bel.tr
0212 453 1453 (D:3401)

Fatih Belediyesi olarak suyun; şehir, kültür, mimari, edebiyat, din ve toplum açısından değerini, tarihi su yapılarının günümüzdeki kullanım durumlarını, islevlendirmelerini, mevcut sorunlarını ve koruma önerilerini, Tarihi Su Kültürü ve Yapıları Sempozyumu programında ele alıyoruz.

TARİHİ KENTLER BİRLİĞİ ÖZENDİRME YARIŞMASI | 2021

Proje Ödülü
Metruk Sivil
Mimarlık
Örneklerinin
Projelendirilmesi

**Afet Yönetimi
Kategorisi**
Metruk Sivil
Mimarlık
Örneklerinin
Projelendirilmesi

Süreklilik Ödülü
Ahşap Sivil
Mimarlık
Örneklerinin ve
Tarihi Çesmelerin
Basit Bakım
Onarımı

Yayınlarımız bir tık kadar yakın
kitabevifatih.com

04

ENVANTER
VE PLANLAMA
ÇALIŞMALARI

FATİH'İN KÜLTÜREL MİRAS ENVANTERİ

Fatih ilçesi, yaklaşık 11 bin adet tescilli kültür varlığı ile İstanbul'un kültür varlıklarının üçte birini barındırmaktadır.

"Fatih'in Kültürel Miras Envanteri" kapsamında, 2021 yılında 6 bin 288

sivil mimarlık örneği yapı ile bin 940 anıtsal yapının güncel durum tespiti ve fotoğrafla belgelemesi yapılmıştır. Tescilli anıt eserlerin güncel durum tespit çalışmalarına konu bazı devam edilmektedir.

Her bir yapının mekansal verisi ile birlikte yapıya ait 100'ün üzerinde bilgiyi barındıran veri tabanı çalışması yapılmakta ve her bir kültür varlığı için bilgi kartı ara yüzü geliştirilmektedir.

İlk aşama olarak, Fatih Belediyesi Coğrafi Bilgi Sistemi'nde (GIS) Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü sekmesi Belediyemiz bünyesinde hizmete açılmıştır. Çalışma tamamlandığında Fatih ilçesindeki korunması gerekli kültür varlıklarına ait tescil, grup, proje, güncel durum, tarihçe vb. bilgiler ile güncel fotoğrafları coğrafi bilgi sistemi üzerinde görüntülenebilecektir.

Coğrafi Bilgi Sistemi'ne entegre biçimde çalışacak sistem anlık olarak güncellenebilecek, aynı zamanda tematik haritalar elde edilerek yapılacak koruma çalışmalarına altlık veri hazırlanmış olacaktır.

ÖZELLİKLER

TARİHİ MEKAN

DİJİTAL ARŞİV

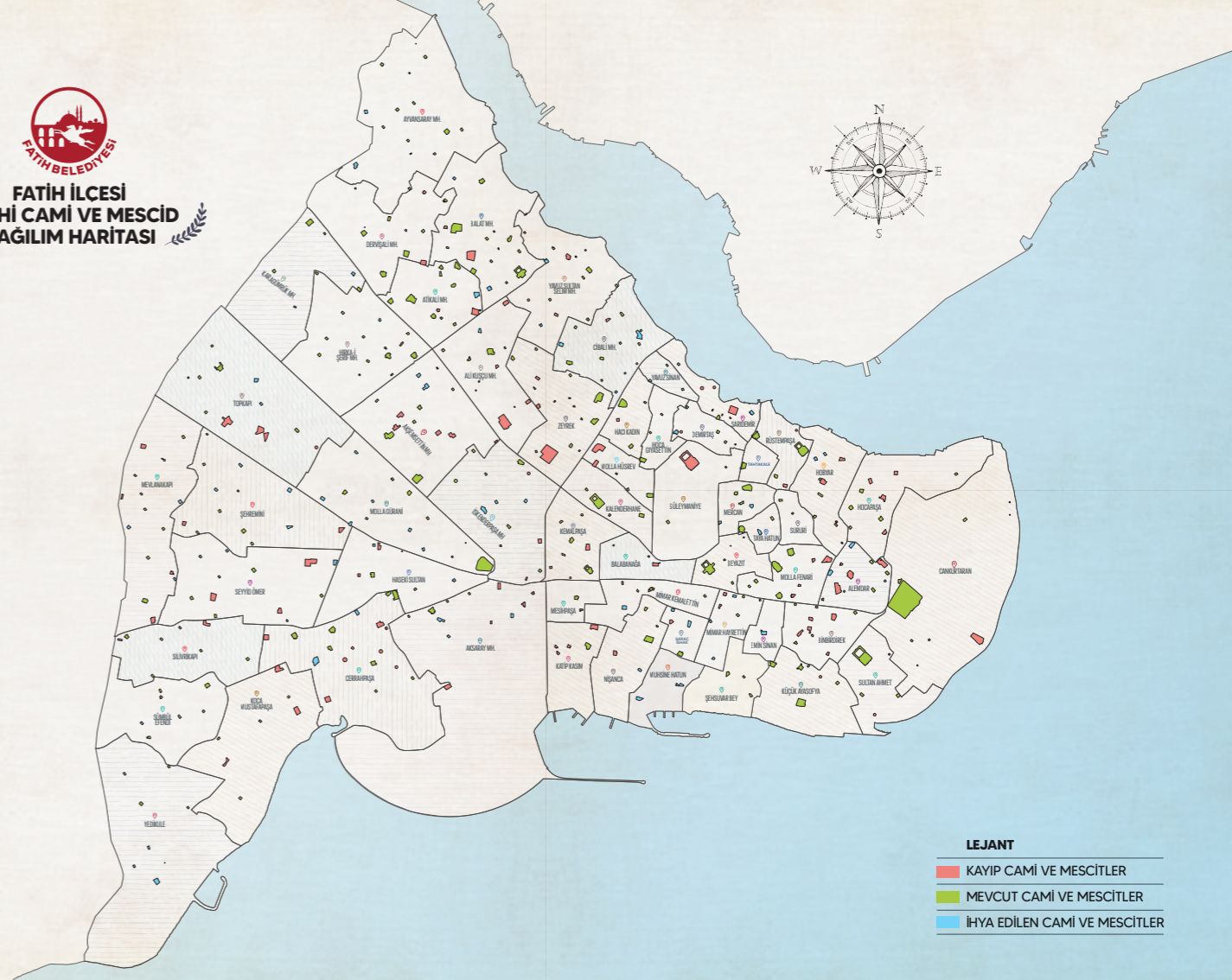
KAYIP CAMİ-MESCİTLERİN TESPİTİ VE İHYASI

İstanbul'un fethiyle beraber Suriçi'nde inşa edilen cami ve mescitler şehrin Müslüman-Türk kimliği kazanmasında önemli bir rol oynamıştır.

Büyük bir çoğunluğu padişahlar, hanım sultanlar, devlet ricalı, ulemalar tarafından vakıf sistemi içerisinde yaptırılan bu cami ve mescitler, Suriçi'nin bir çok noktasında karsımıza çıkmaktadır. Bu yapıların bir kısmı bakımsızlık, kadrosuz bırakılma, deprem, yangın, kontrolsüz imar ve bayındırlık faaliyetleri dolayısıyla günümüze ulaşmamıştır.

Belediyemizde, günümüze ulaşmayan cami ve mescitlerin ihyasına yönelik envanter, proje ve rekonstrüksiyon çalışmaları yürütülmektedir. Bu bağlamda eski harita, arşiv belgeleri ve literatür araştırmaları yapılarak Fatih ilcesinin "Cami-Mescit Envanteri" hazırlanmıştır.

Çalışma sonucunda belirlenen 544 adet cami ve mescidin 246 adedinin mevcut olduğu, 94 adedinin kaybolduktan sonra yeniden inşa edildiği, 204 adedinin ise cesitli sebeplerle günümüze ulaşamadığı tespit edilmiştir.

LEJANT

- KAYIP CAMİ VE MESCİTLER
- MEVCUT CAMİ VE MESCİTLER
- İHYA EDİLEN CAMİ VE MESCİTLER

MEKÂNSAL STRATEJİ PLANI

Fatih ilçesinde sosyo-demografik, ekonomik ve fiziksel yapıya yönelik sorun ve potansiyellerin ortaya konması; bu sorun ve potansiyellerin çözülmesi/değerlendirilmesi ve Fatih'teki yaşam kalitesinin artırılması amacıyla başkanlık karar ve eylemlerini yönlendirecek mekansal proje ve öncelikleri

iceren 8 yıllık "Mekansal Stratejik Plan" üretilmiştir.

Plan ve Proje Müdürlüğünce üretilen "Belediye Projeleri Odaklı Mekansal Strateji Planı" çalışması, Fatih Belediye Başkanlığının yeni dönemde ortaya koyduğu yaklaşım ve vizyon ile birlikte önümüzdeki

8 yıl yatırımlarını yönlendirmek üzere Fatih Belediye Başkanlığı tarafından üretilen mekansal projelere direkt ve/veya dolaylı olarak karar desteği sağlayacak şekilde tasarlanmıştır.

Mekansal Strateji Planı ve plan çalışması sırasında üretilen anali-

tik çalışmalar mekansal olmayan (sosyal araştırma, tematik eylem planları, kültür sanat etkinliği vb.) konularda da karar desteği sağlayabilecektir. Çalışma kapsamında Fatih yerleşmesinin sorunları ortaya konmuş ve bu sorunların çözümüne ilişkin proje türleri belirlenmiştir. Bu proje türleri, nicel ve nitel veriler ile anket çalışmaları değerlendirilerek önceliklendirilmiş, proje, tür, sayı ve mekansal dağılımları belirlenmiştir.

Proje kararlarının mekansal bir kurgu ile stratejik aks ve odaklarla ilişkisi kurularak bu aks ve odaklar müdahale/eylem alanı olarak önceliklendirilmiştir. Farklı türde yaklaşık 100 adet proje içeriğine sahip plan ve raporlama çalışmaları 2021 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Planın tamamlanmasının ardından her 6 ayda bir olacak şekilde izleme ve değerlendirme raporu kapsamında takibi yapılmaktadır.

TARİHİ SURIÇİ FATİH'İN SÜRDÜRÜLEBİLİR KENTSEL PEYZAJ TASARIMI REHBERİ

Tarihi Yarımada Sürdürülebilir Kentsel Peyzaj Tasarımı Rehberi, Fatih ilçesi Yeşil Alanlar Master Planı'nın devamı niteliğinde olacak olup, Fatih ilçesinde mekana dair yapılacak her müdahale için uygulama esasları konusunda ana ilke kararlarını oluşturacak ve teknik uygulama yöntemlerine kılavuzluk edecektir. Fatih'te kamusal alanda yapılacak uygulama ve projelere rehberlik edecek çalışmanın amacı Fatih'te kentsel mekan ve yaşam kalitesini artırmak, özgün kentsel dokunun korunması ve sürdürülebilirliğini sağlamak, iklime duyarlı engelsiz kentsel mekanların üretilmesidir. Proje üretim aşamasındadır.

EDİRNEKAPI-EĞRİKAPI ARASI KARASURLARI KORUMA ALANI KENTSEL PEYZAJ PROJESİ

Yedikule'den Ayvansaray'a kadar uzanan 6 bin 6 yüz metrelik İstanbul Karasurları boyunca kesintisiz yeşil alan, yaya ve bisiklet yolu üretilmesi fikri 2019 sonrası yeni dönemde hayata geçirilmek üzere çalışmalara başlanmıştır. İlk başta 5 etapta Topkapı-Yedikule arasında 23 hektar büyüğündeki 3,5 kilometrelik hat millet bahçesi olarak projelendirilmiştir.

1. etapta uygulamalar tamamlanmış 2. ve 3. etapta devam etmektedir. Söz konusu proje ile Millet Bahçesi Karasurları konsepti Tarihi Yarımada'nın kuzeyinde devam edecektir. Bu bölgede kesintisiz yeşil alan, bisiklet ve yaya yolu üretilmektedir. Bu kapsamda Edirnekapi-Eğrikapi arasındaki UNESCO Dünya Miras alanında kalan yaklaşık 2,5 km uzunluğundaki bölgenin master plan çalışmalarına başlanmıştır. Proje ile 8 hektarlık alan yeşil alan olarak projelendirilecek, İstanbul Karasurları'nın tamamı kesintisiz olarak yürünebilir ve izlenebilir hale gelecek, güvenli, kamusal değeri yüksek kentsel mekanlar kente kazandırılacaktır.

TARİHİ ÇEVREDE YENİ YAPI TASARIMINA İLİŞKİN KILAVUZ

Fatih'in tamamını kapsayan "Tarihi Çevrede Yeni Yapı Tasarımına İlişkin Kılavuz" proje çalışmamız ile tarihi çevrede yeni yapı tasarımına ilişkin tasarım kriterleri oluşturulacaktır. Projenin amacı tarihi kimliğin ön plana çıkartılması ve korunmasıdır. Tarihi çevreye uygun yapılaşmanın tesisine katkı sunacak çalışma bölge karakterlerinin ortaya çıkmasını sağlayacak ve tarihi çevrenin estetik kalitesini yükseltecektir.

FATİH BELEDİYESİ

Miras Fatih

Projeleriyle
Gecmisi Geleceğe
Taslıyoruz.

M. ERGÜN TURAN
FATİH BELEDİYE BAŞKANI

Miras Fatih

BAKIM-ONARIM VE RESTORASYON ÇALIŞMALARI

UNESCO DÜNYA MİRASI İSTANBUL KARASURLARI MİLLET BAHCELERİ 1. ETAP YEDİKULE HİSARI RESTORASYONU - KAPALICARSI RESTORASYONU

3. ETAP SILIVRIKAPI FANCO ÇOCUK KÜTÜPHANESİ & KARINCA EĞİTİM MERKEZİ - 4. ETAP YEDİKULE HİSARI VE ÇEVRESİ - 5. ETAP TARIHİ KARASURLARI TOPKAPI KALICI MEYDAN - MEVLANAKAPI - 2. ETAP MEVLANAKAPI - SILIVRIKAPI
- SİRKEÇİ-KAZIÇESME RAYLI SİSTEM HATTI - TARIHİ ÇESMELERİN PROJE, BAKIM - ONARIM VE RESTORASYONU - 2. ETAP MEVLANAKAPI - SILIVRIKAPI
ARPA EMİNİ MESCİDİ İHYASI - GUREBA HÜSEYİN AĞA CAMCILAR MESCİDİ İHYASI - MEVLANAKAPI RESTORASYONU - TARIHİ TÜRBE, HAZİRE VE KABIRLARIN RESTORASYONU
CARSAMBA ÇUKURBOSTAN ASPAR SARINCI RESTORASYONU - MUID AHMED EFENDİ MEDRESESİ İHYASI - BALA SÜLEYMAN AĞA CAMII İHYASI - YEDİKULE HİSARI FATİH MESCİDİ İHYASI
UNCU HAFİZ HALİL MEDRESESİ EĞİTİM YAPRI PROJESİ - SOĞUK TULUMBA TARIHİ DUVAR RESTORASYONU - BAKIM-ONARIM ÇALIŞMALARI ZEYREK TESCİLLİ AHSAP YAPILAR
CIBALI SALİH PAŞA CADDESİ TESCİLLİ TARIHİ AHSAP EVLER - TEPEDELEN ÇESMESİ SOKAĞI TESCİLLİ SEBİLİ VE MUVAKKİTHANESİ RESTORASYONU
CEPHE YENİLEME ÇALIŞMALARI HALİC - LONCA - KİREMİT CADDESİ - KÜÇÜKMUSTAFA PASA - SANCAKTAR YOKUSU - YEDİKULE TESCİLLİ AHSAP YAPILAR
EDİRNEKAPI-EGRİKAPI SUR HATTI / EDİRNEKAPI ÇEVRESİ CEPHE REHABİLİTASYON PROJESİ - DARUSSAFAKA KÜTÜPHANESİ REKONSTRÜKSİYON PROJESİ
KIZTASI TESCİLLİ YAPRI BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI (MARKIANUS SÜTUNU) - ARKADIUS SÜTUNU BAKIM-ONARIM ÇALIŞMASI
HEKİMOĞLU ALI PAŞA KÜLLİYESİ KAPISI RESTORASYONU - BOGDAN SARAYI KALINTISI KORUMA PROJESİ - AHSAP YAPRI ATÖLYESİ - KADINLAR PAZARI - HOCAPASA SOKAĞI
BLACHERNAL SARAYI KALINTISI KORUMA PROJESİ - AHSAP YAPRI ATÖLYESİ - KADINLAR PAZARI - HOCAPASA SOKAĞI
GEDIKPASA VE ÇEVRESİ - BÜYÜK KARAMAN CADDESİ - SEYİD ÖMER CAMI VE ÇEVRESİ - İMARETİ ATIK CAMI ÇEVRESİ

PROJE ÇALIŞMALARI

KENTSEL TASARIM PROJELERİ YALI MAHALLESİ - MALTA CARSISI - KADINLAR PAZARI - HOCAPASA SOKAĞI
KAPALICARSI BEDESTEN RESTORASYON PROJESİ - ORHAN KEMAL KÜTÜPHANESİ DÜKKAN CEPHELERİNİN REHABİLİTASYON PROJESİ - RAGİP GÜMÜSPALA CADDESİ CEPHE REHABİLİTASYON PROJESİ
NURU OSMANİYE CAMII DÜKKAN CEPHELERİNİN REHABİLİTASYON PROJESİ - İMARETİ ATIK CAMI ÇEVRESİ
İHYA CAMİLERİ YAKUPZADE YAYLA MESCİDİ - CAMCI ALI MESCİDİ - CIRAĞCI MESCİDİ İHYASI - İMARETİ ATIK CAMI ÇEVRESİ
KATİP SİNAN MESCİDİ - ŞEHREMINİ CAMII - ARABACI BAYEZİD MESCİDİ - ALI ÇAVUŞ MESCİDİ - MALKOÇ SÜLEYMAN AĞA MESCİDİ
MOLLA GÜRANİ SİMİS MESCİDİ - ABAYI MESCİDİ - BEKAR BEY TEKKESİ - BOSTANBASI ABDULLAH AĞA MESCİDİ
YENİKAPI YALI CAMII MİMARİ PROJESİ - DEDE TEKKESİ CAMII - MUHYİDDİN KOCAVİ CAMII - KEMANKEŞ MUSTAFA PASA CAMII
SİNAN PASA MESCİDİ - OKSUZCE HATİP MESCİDİ - KANDİLİ GÜZEL CAMII - HOCA HALİL ATTAR CAMII - HAKIKİ-ZADE TEKKESİ
PEYK DEDE TEKKESİ SİNAN SİBYAN MERKEPLERİ KASIM AĞA - HACI FERİHAT - HATİCE SULTAN - HALİLÜYE - HAYDAR PASA
KEPENKÇİ SİNAN SİBYAN MERKEPLERİ KASIM AĞA - HACI FERİHAT - HATİCE SULTAN - HALİLÜYE - HAYDAR PASA
CAFERAĞA - SEYİD ABDULLAH PASA - EMİN GANEM MUSTAFA ÇAVUŞ - AĞACKAKAN
CAYIRLI KÜTÜPHANESİ RESTORASYONU - NİŞANCA HAMAMI RESTORASYONU
KORUMA AMAÇLI UYGULAMA İMAR PLANLARI
AKADEMİK ÇALIŞMALAR ZEYREK AKADEMİ - MEDRESE DAVUTPAŞA
ENCÜMEN ARSİV - SÖZLÜ TARİH - DİJİTAL KÜTÜPHANE
ENVANTER VE PLANLAMA ÇALIŞMALARI
FATİH'İN KÜLTÜREL MİRASI
MEKANSAL STRATEJİ PLANI

5 YILDA
FATİH'E DEĞER

400
PROJE

M. ERGÜN TURAN
FATİH BELEDİYE BAŞKANI

Miras Fatih Projeleri ile
Geçmiş Geleceğe Taşıyoruz

Projenin
İsmi: Fatih
BENİ TARA